

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది మంగళవారము { సంచిక ౧౭౩
Vol. 17 } **MADRAS, TUESDAY, 29th OCTOBER 1929.** { No. 73
(శ్రీ) శుక్లనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాన బహుళ ద్వాదశి

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పిల మాన్యును. వాయువుపొట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పిల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెబుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే యెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పిల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పిలకు
నంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనుట

జానము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో!

6, 7 తంబుకెట్టిపిల్లి, మద్రాసు
ఈ

109, ఫ్రెరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

వరుసగా 3 సత్సరముల ఫలితములు ఒకటి కొకటి మించియున్నవి.

సం॥	సం॥ ఆదాయం.	వ్యాపారం.	బోనస్.
1926	6,48,470.	19,25,500,	81-12-24. రు. 12/-1000-కి
1927	7,18,854.	38,01,500.	81-12-25. రు. 20/-
1928	9,85,501.	63,00,000.	81-12-26. 22-8

ఇండియాలోకెల్ల మిక్కిలి అభివృద్ధిలో నున్న భీమాకంపెనీతో అన్యూయ్ చేసుకొనుడు.

జనరల్ అన్యూయ్ స్స సొసైటీ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు (అబ్జీరు)

The General Assurance Society, Ltd., Ajmer.

Apply to:—Dr. R. P. Aiyar, Superintendent, 44 Linghi Chetti St. MADRAS
or General Manager at AJMER.

మీస్ట్రీసంతానపు హక్కులనెట్లు కాపాడెదరు?

నమిష్టికుటుంబములో మీ కుమార్తెలకు

ఒక యకరమైనను దానముచేయుటకు వీలులేదు

కాని మీ వృద్ధాప్యమునందు మీకు నేవజేయునది మీ కుమార్తెలే!

వారి ఋణము మీరెట్లు తీర్చుకొనగలరు?

బందరు ఆంధ్ర యిన్సూరెన్సు కంపెనీలో భీమాచేసి

అవట్టాను వారికి దాఖలుపరచండి

దానివలన వారికి భరణమేర్పడగలదు.

వివరములకు కార్యదర్శి పేర వ్రాయండి.

“కావలెను రు 75-5-100 వరకు”

ప్రతిజిల్లాలోను మాకంపిసి తరఫున ఏం జిల్లాజ
ట్లుగా పనిజేయుటకు నమ్మకమైన ఏజంట్లు కావలె
ను. జీతము రూ 75 నెలకు ఈయబడును. ట్రావె
లింగుఖర్చులు నెలకు 25 రూ మించకుండా యియ్య
బడును. రూ 1000 ధరావతు నీయవలయును. వివర
ములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

మద్దూరి బ్రదర్స్ ఇంజనీర్లు

రాజమండ్రి.

(తెలుగు కావ్యాదర్శము రు. ౧-౦-౦
సంస్కృతములో) దండిమహాశవి వ్రాసిన కావ్యా
దర్శ మనుఅలంకారశాస్త్రగ్రంథమునకు సరియ
గు తెలుగు, విద్యార్థుల కష్టంతోపయోగకరము.
రై పబలము (భక్తిప్రధానపద్యకావ్యము) ౦-౪-౦
జీవన్ముక్తి, విదేహముక్తి (సాగ్రందము) ౦-౪-౦
సగుణోపాసన, నిర్గుణోపాసన (లోనివి) ౦-౪-౦
ఇట్లు వ్రాయవలెను:—

అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము, కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అచ్చు రియూనైషన్. యిందు ఏలగ్నమునకు
ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవివరి
మంతయు మేమెల్లగ్నములగాయితు మీనెల్లగ్నము అభిరుచి
యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో సహా
వ్రాయబడినవి. నెల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు వేరు.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,

కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

జ్యోతిస్ గారి వింత

ప్రసంగములు

భారత "జాతీయత" యననేమియో తెలియకపోవుట

తాను క్రొత్తగాజేరిన, జన్మింపజేసిన

కాంగ్రెసుపై దాడివేడలుట

మదరాసు, అక్టోబరు 28:—“జాతీయత” రాష్ట్రీయత అను విషయమును గురించి బార్నిజో సెపుగారు తనవారము సాయంత్రము త్యాగరాజు మెమోరియలు హాలునందు, జన్మింపజేయువారి యాజమాన్యమున సుపన్యసించుచు, “తానింతవరకును సభ్యుడుగ నుండిన జాతీయమహాసభపై దాడివేడలి చాల వింతవిచిత్రముల గావించుచు, తాను క్రొత్తగాజేరిన జన్మింపజేయువారి ప్రతిభను సంస్తుతించిరి. తాను మొదట ఉత్తర హిందూస్తానమునకు “వెల్లి ఇండి పెండెంటు” పత్రికకు సంపాదకునిగ నుండినని అంగీకరించుచునే, ఇప్పుడు, ఉత్తర హిందూదేశపు నాయకు లీరాష్ట్రీయమునకువచ్చి ఇచ్చటి వ్యవహారములందు జోక్యము వుచ్చుకొనగాదని నిరసించిరి. డి. బి.టి. వరదరాజులనాయకుగారు సభ కద్యక్షత వహించిరి.

తన జన్మింపజేయు ప్రవేశము

బార్నిజో సెపుగారు మొదలు, తాను ఇటీవలనే జన్మింపజేయున ప్రవేశించి తన నియు, ఆపత్తు మువారి యాజమాన్యమున ప్రసంగించుటకు తన కదియే ప్రథమ మనియు నుడువుచు, తన క్రొత్త మిత్రబృందమువారు తనవంతగ సంకయించుటలేదనియు, కాని తన ప్రాతమిత్ర బృందము వారంత డౌవార్యమును గన్నరుచుట లేదనియు విచారమును వెలిబుచ్చిరి. నెల్లూరునందు జరిగిన బ్రాహ్మణేతర ప్రమాదభూమి, బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొనరాదని నిర్ణయించుటకు తానును, మణ్సుగం చెట్టిగారను కారణమని “హిందూ” పత్రిక ప్రచురించిన విషయములం దంతమాత్రమును నిజముగాదు, విషయనిర్ణయసభయందుగాని, బహిరంగసభయందుగాని, బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొనరాదనువిషయమునను మణ్సుగంచెట్టిగారు గారి ఎట్టిజోక్యమును వుచ్చుకొనలేదు.

“నేను బ్రాహ్మణుల గాంచి భయపడితి ననియు, వారిని ద. ఇ. లి. పెడరేపనలో చేర్చుకొనినయెడల, కొంప మునిగి పోవుననియు కొందరు నూచించిరి. కాని నాకట్టి దిగులేమియును లేదు. బ్రాహ్మణుల కక్షినిగురించి భయముగాని, నా కక్షిని గురించి దిగులుగాని నా కెప్పుడు ను లేదు. బ్రాహ్మణుడు తెలివితగిలవాడు కాదు. పరిశులయుం దుర్జునుడు గానవును. కాని రాజనీతి భారంధర్యమునందు, బ్రాహ్మణేతరుడు, బ్రాహ్మణుల కేమాత్రమును దిసిపాడు. రాజనీతియందును, తను సంరక్షణయందున్న ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటయందును, వాటి పూర్తి అసమర్థులని, రుజువయ్యెను. విదేశీయ దండయాత్రలనుండి గాని, సాంఘిక నిరంకుశత్వమునుండి గాని, జాతిని, ప్రజలను వారు కాపాడజాలక పోయిరి. గత ఏడు వత్సరములలోను, బ్రాహ్మణేతరు లీరాష్ట్రీయ మన జాతీయ మహాసభ కం పై చాల రాజనీతిపరులగుటల బుజువు చేసికొనిరి. ఉన్న వారిని కిక్కిరియెనట్లు విచారించుటకు జాతీయ మహాసభ తన కక్షిని చెల్లించెనుగాని పరిణామభారమును వహించి నిర్మాణ మొనర్చుటకు భాగ్యవంతుల గాంధీజీ క్షమింపజేసెను. జాతీయ మహాసభచే, మంత్రివర్గము సంకీర్తనకునుటల చేయుటకు మారపుష్టిగల కొందరు ప్రముఖులు ప్రయత్నించుచు గాని, వారి ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను.

ఎవ. శ్రీనివాస అయ్యంగారిండుకు ప్రయత్నించి, భగ్నుప్రయత్నమే, రాజకీయభావకత్వమును విడచిపెట్టెను. జాతీయ మహాసభ, మారపుగూర్పుని విమర్శింపగలదేగాని భారము వహించి పనిచేయుటలేదు.

కాంగ్రెసుసంగతి అది. ఇక జన్మింపజేయువారి ప్రతిభను తెలిసింపుడు. జన్మింపజేయు ఘోరివర్ణము నేర్పరచి, దృఢ మగునిర్మాణము నేర్పరచుకొని, తమ మిర్మాణమువచ్చుటకు ప్రతికూలురగావించిన బ్రహ్మాండమున ప్రయత్నముల ధిక్రం చి నిలువగలిగెను. తమకు అందిన ప్రతియవకాశమును సుపయోగించుకొని, తన ప్రయోజనమును సాధించుకొని దేశమున పరువు ప్రతిఫల సాపించుకొనెను. జన్మింపజేయు ప్రస్తుత మధికారము నలేకున్నను, చెల్లాచెదురుగాలేదు. గత ఎన్నికలయనంతర మా సత్తును ప్రభుత్వ ప్రతికూలపక్షమున నుండవలసివచ్చినను, 1½ వత్సరములు ఓకితో బాగ్రత్తగా రాజనీతినిగవ్వరచి తమ ప్రభుత్వమువారిచే ఇరిఫరకెన్నియు గావించియుండునంతర మన్నిలను గౌరవమునపొంది తెలుల వాడుకతో మన్నది. (వినుడు వినుడు) అని జోసెపుగారు నడిచిరి.

పిమ్మట సుపన్యాసకు డాహాటి యుపన్యాసాంతమున గురించి ముచ్చటించుచు, జాతీయమహాసభ భారతదేశమున కంతము సంబంధించిన జాతీయ సంస్థగ మెలగుచుండుటచే, దేశ

ములో ప్రజల కవుసరమును కార్యములను సాధింపజాలక పోవుచున్నదని నడిచిరి. కాంగ్రెసువారు ప్రకటించు జాతీయత యనగా ఏదో సరిపట్టులలోగల ప్రాంతమో నా కేమాత్రమును బోధపడుచున్నది. కాంగ్రెసువారు, ఏరాష్ట్రీయను కా రాష్ట్రీయను ప్రత్యేకనిర్మాణము నొనగవిషయము నాలోచించకపోవుటలో చాల లోపమునర్చెను. జన్మింపజేయువారి రాష్ట్రీయము నకు సంబంధించిన విషయములనుగూర్చిమాత్రమే శ్రద్ధతో పని చేయుచు, ప్రజాస్వామ్యపరిపాలన కావర్తనయముగ నొనర్చి సాంఘిక నిరంకుశత్వమును యాపు మా పెను. ఉత్తర హిందూస్తాన వాసులకు నాయకు లీరాష్ట్రీయను కరు దెంచి ఇచ్చటి వ్యవహారములలో జోక్యము కలిగించుకొనుట చాల గర్హ్యము. ఉత్తర దేశమునకు పరుగెత్తి అచటి ప్రముఖులను తీసికొనివచ్చి, తమ స్థితిని బలపరుచుకొనుట తమిళనాడు వాసుల కొక పరిపాటి యైపోయినది. ఎ. రామస్వామి మొనలియారుగాని, డా॥ పి. వరదరాజుల నాయకుగారుగాని గుజరాతునకు వెల్లి వారు అవలంబించవలసిన విధానమును నిర్ణయించి విమర్శించునెడల వల్లభాయి పటేలుగారి కేటుబుండును? పటేలుగారి కొకతూణమైనను పహించియుండెడివారు గారు. ఆంధ్రు లింతవర కొక తమిళనాయకునినైన తమ రాష్ట్రీయసభల కద్యక్షునిగ నాహ్వానించియుండలేదు. జన్మింపజేయువారి చేమి చేసినను, వారు స్వంతముగ, స్వబుద్ధిచే చేసిరిగాని ఉత్తర హిందుస్తానీయుల సలహాపై చేయలేదు. (వినుడు వినుడు)

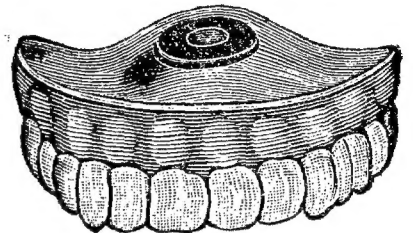
మనము, మనరాష్ట్రీయమునకు సంబంధించిన వ్యవహారముల పైనే నృప్తిని నిలిపి, ఓకితో పనిచేయుచున్నయెడల అన్య వ్యయము జాతీయతయని ప్రాకటించువారికంటె సభికముగ జాతీయభివృద్ధిని సాధింపగలరు. ఏబంగాళి దేశీయునిచేతనో సంయుక్త పరగజాలనుండి వచ్చినవానిచేతనో ముక్కుకు త్రాడుపోసి ఈద్రవ్య బడుట కంగీకరింపక - ఈ

రాష్ట్రీయములోని కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ఎక్కువ స్వతంత్రభావమున, ధైర్యసాహసములను గవ్వరచి, ఎదిర్చి గలిగినయెడల నేనెంతయో సంతసించెడివాడను. అటుల చేసినయెడల జన్మింపజేయు, కాంగ్రెసుపక్షముల రెంటిలో నొకదాని నేర్పరచుకొని వరించుటకు ప్రజలకు పిలయ్యెడిది. ఈ రెండును నొకచోట గలసి తత్ఫలితముగ నొకబలమును, రాష్ట్రీయసంస్థ ఏర్పడి, రాష్ట్రీయపరిపాలనా వ్యవహారములయందు పనిచేయునెడల దేశశ్రేయస్సును సాధింపగలము అని జోసెపుగారు నడిచిరి.

అధ్యక్షులు లుపన్యాసమునకు కృతజ్ఞతన దెలుపుచు అట్టి వారిని సంపాదించగలుగుట జన్మింపజేయుయొక్క అధ్యష్టమని నడిచిరి.

పండ్ల డాక్టరు

హెచ్. యం. రావుగారి దంత వైద్యాలయం

గుంటూరు (బాంచి) లింగమల్లు రామచంద్రరావుగారి మేడలో భోజన పదార్థములను బాగుగా నమలుటకు అనుకూలముగా నుండు అర్చిఫీల్డ్ దంతములు కట్టబడును. పండ్లనొప్పికియు దాదా 1నిమిషములో తగ్గిపోవును నెల1-4-0

ప్రపంచమందున్న ప్రజల ఆమోదము

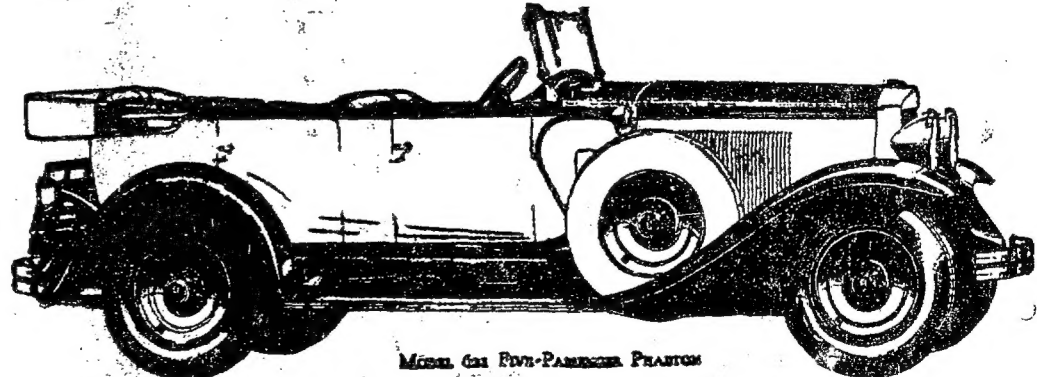
బడి సినది

ఈ సంవత్సరమున మొదటి రి మాసములందు జరిగిన అమృతము 1928 సంగ్రహమునందు ఇదే సమయమునందు జరిగిన అమృతముకంటెను రెండింతలైనది, గడచిన సంవత్సరమునందు గ్రహంపేజ్ అటోమొబైల్స్ పరిశ్రమనందు జరిగిన ఇతర యేరకము కారల అమృతముకంటెను మిక్కిలి గొప్ప అన్న ఈ సాధారణమైన యభివృద్ధి గ్రహంపేజ్ యందున్న అభివృద్ధికమైన ఆకారము, అతిదవ్యమైనచేత, అత్యంత దృఢమైన విలువ వర్తెరాలు ప్రపంచముం దంతటను ఆమోదమును బడసి నట్లు తెలియజేయుచున్నది.

Joseph B. Graham
Robert B. Graham
Representatives

గ్రహంపేజ్-కోడ్ ఫోర్ కార్లయొక్క, మాత్-స్పార్ట్ పిటర్స్, మాడిరిలు రి ఛాసిస్లమీద రి, రి నిలండ్ల ధరలో ఎక్కువైతేదాలు యుండునట్లుగా తయారైనవి. 125 మాడిరిలో తప్ప మిగత ఎన్నిటికీ 4 స్పీడ్స్ ఫోర్వర్డు అమర్చబడినది.

Model 621 Four-Passenger Phaeton

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—వ్రాడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ,
2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచిలు:—బెంగుళూరు, ఉడకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలు:—టి. పి. వాట్సు ఎస్టేట్స్, హెడ్ క్వార్టర్సు, విశాఖపట్నం.
దక్షిణజిల్లాలు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, ఎస్టేట్స్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరుచినాపల్లి.
నీడెడ్ జిల్లాలు:—టి. హెచ్. పి. ఎవ్వర్లు, హెడ్ క్వార్టర్సు, బళ్లారి.
వెస్టర్న్:—కాప్టన్, ఏ, డబ్లింగ్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరువనంతపురం

GRAHAM-PAIGE

ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్రుల కొకవిజ్ఞప్తి

ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రారంభమై సుమారు పదియేండ్లు గడచెను. 1910 సంవత్సరమున నీయధ్యయము ప్రారంభమైనది. ఆంధ్ర మహా సభలు ప్రతి వత్సరమున జరుపబడుచు ఆంధ్ర జిల్లాలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము వాంఛనీయమేగాక ముఖ్యపరమనిహితీర్థానింపబడుచుండెను. యూరపు సంఘామానంతరమున భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వ మొనగబడునని భారతీయులు విశ్వసించిరి. అట్టి తపసి ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము నిర్మింపబడునని ఆంధ్రులు ఆసించిరి. వీరియాసలు అదియాస లయ్యెను. భారత దేశమునకు బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వమును, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమునుకూడ యిప్పటికిని లభించుటలేదు. 1920 సంవత్సరమున అసహాయాధ్యయము ప్రారంభమయ్యెను. ఆంధ్ర నాయకులలో పలువురు యీ యధ్యయమున పూర్తిగా నిమగ్నులై ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రశ్నను గురించి శ్రద్ధ వహించుట కవకాశము లేకపోయెను. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమాత్రమున మాంటుఫర్డు నివేదిక యంగీకరించెను. ఈ మాత్రమున అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభవారు 1917 సంవత్సరముననే అంగీకరించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సంఘ మేర్పడెను. ఇట్టివల జరిగిన అఖిల పక్షమహాసభవారుకూడ నెహ్రూ నివేదికయందు గల భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమాత్రము నంగీకరించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రమును మద్రాసు రాజధానినండి ప్రత్యేకంపవలయునను తీర్మానము ప్లేటు కాన్సిలునందు ప్రతిపాదించబడగా, మద్రాసు శాసనసభవారిచే నిట్టి తీర్మాన మామోదింపబడుటలేదని సాకు చెప్పి ప్లేటు కాన్సిలువారు ఈ తీర్మానమును నిరాకరించిరి. అట్లుపై 1927 సంవత్సరమున మద్రాసు శాసనసభలో ఆంధ్ర జిల్లాలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నిర్మించవలెనని శ్రీయంత పిల్లగూరి ఆంజనేయులుగారిచే నుపపాదించబడిన తీర్మానము సభలో సభిక సంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడెను. ఇక ప్లేటు కాన్సిలు వారును భారత ప్రభుత్వమువారును ఈవిషయమై యెట్లు వెలగెదరో చూడవలసియున్నది.

ఆంధ్రులకష్టములు

ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రానికేతన గుర్తించియు ఆంధ్రులీవిషయమున నెట్టి శ్రద్ధయు వహింప కుండుటయు, ఎట్టి మాండ్కోశయు జరుపకుండుటయు మిక్కిలి శోచనీయమున విషయము. ఇట్లు మిన్నకుండుటకు తగిన కారణములేవు. ప్రత్యేక రాష్ట్రమునుగురించి గలయేకాభిప్రాయము ఆంధ్రులలో మరియే సమస్యను గురించియును గూడ లేదనుట నిర్వివాదాంశము. మద్రాసు రాజధానిలో ఆంధ్ర, తమిళ, కన్నాటక, కేరళ ప్రదేశములు కలుపబడి యిదియెట్లు కలగూరగంపయైనదో చరిత్రయే తెలుపుచున్నది. ఈ రాజధానిలో వివిధ రాష్ట్రములును చేర్చబడిన కారణమున ఆంధ్ర రాష్ట్రాభివృద్ధి కలుల భంగము కలుగుచున్నదో ఆంధ్రులు గ్రహించియున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము స్థాపించబడినను తదభివృద్ధికై వలయుధనము చేకూరకున్నది. భవన నిర్మాణ మైనను ప్రారంభింపబడుటలేదు. పోస్టు గ్రామ్యుడేటుకోర్సు లింకను నెలకొల్పబడుటలేదు. లా, ఇంజనీరింగు, వ్యవసాయము మున్నగు వృత్తివిద్యలకు తగిన యేర్పాటులు గావించబడుటలేదు. ఆంధ్ర విద్యార్థులు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమున వృత్తివిద్యల నభ్యసించుచు నెట్టి యడుములు గుడువలసివచ్చుచున్నదో చెప్పనక్కరలేదు. ఆంధ్ర దేశమున కొక కొన నుండిన గంజాంజిల్లా మొదలుకొని ప్రజలు న్యాయమునకై మద్రాసు హైకోర్టుకు రాక తప్పనిసరి యగుచున్నది. ఈయిడుము లిటులుండ ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముండినగా ని ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వము పూర్తిగా వెల్లడికాదనియు, ఆంధ్ర సారస్వత మభివృద్ధి చెందనేరదనియు, ఆంధ్ర దేశము రాజకీయ, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యావసాయకాదివిషయములలో నభివృద్ధి గాంచనేరదనియును మనకు మన అనుభవమువలననే విదితమగుచున్నది. మద్రాసు రాజధానిలో ఆంధ్ర రాష్ట్రము కలిసియున్నందున నే కృష్ణా, తుంగభద్రా, ప్రాక్షిణ్య విషయము అడుగంటి యున్నది. కావేరీ పెట్టెలకు ప్రాక్షిణ్యలకు లక్షలకొలది రూప్యములు వ్యయపరపబడుచున్నవి. తమిళదేశ మట్టిభివృద్ధి చెందుచుండ, ఆంధ్ర దేశ మిట్టి భోగతి పాలగుచున్నది. తమిళదేశ మభివృద్ధి చెందుచున్నదిని మాతృవ్యముచే గాక ఆంధ్రదేశ మభివృద్ధి గాంచలేదని విచారమునోనే యిట్లు చెప్పవలసివచ్చెను. ప్రస్తుతము మద్రాసు శాసన సభ వివిధ రాష్ట్ర ప్రతినిధులును గలరు. అందు ఒక రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన ప్రత్యేక ప్రశ్నలనుగుంచి యితర రాష్ట్ర సభ్యుల కించుకయు లేలియుదు. తెలిసిన వారావిషయములను గురించిన చర్చలందు పాల్గొనరు. కాని వోటుచేయునను యమునవివిధ రాష్ట్ర సభ్యులును తమతమ పక్షముల ననుసరించి వోటు చేయుదురు. ఇందువలన పేలు కలగకున్నను కీడు కలుగుట కవకాశముకలదు. ఇందులకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రశ్న యును ముఖ్యమై నెన్నీ చట్టమును ప్రబలిదగ్గనములుగనున్నవి.

ప్రభుత్వదృక్పథము

ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మొసగినచో ఆ రాష్ట్రమున లభించు నీవిషయ ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు వ్యయమునకు సరిపోవునని ప్రభుత్వమువారికి దెలియును. కాని ప్రారంభమున రాబడికంటె వ్యయము కొంచె మధికముగ నుండును. అయినను ఇది యొక పెద్దయాటంకము గానేరదు. ఆంధ్రదేశ మీ ఆర్థికవ్యయము నెట్లుటలో భరించుటకు మార్గములను కనుగొనగలదు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము మోసగినచో వారిలో నైకమత్య మభివృద్ధిచేసి, వారు సర్వోత్తముభాభివృద్ధిని గాంచుచు తమకు కంటకముగా నుండుచో మోయని ప్రభుత్వమువారు భీరినోందుచున్నారని యూహించవచ్చును. మద్రాసు శాసనసభలో ప్రభుత్వము వారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర తీర్మానము నెదిరించుట కిదియే కారణమై యుండవచ్చును. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము మోసగట కంగీకరించెదరా? అటుల జరుగుట కల్ల. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము తెలుసున్నను ఆంధ్రులకర్తవ్యము మాత్రము విదితమగుచునేయున్నది.

విజ్ఞప్తి

ఆంధ్ర మహాసభలు ప్రత్యేక రాష్ట్రానికేతన బాగుగ గ్రహించియు, మిన్నకుండుట శోచనీయము. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము కేవలము కాంగ్రెసు యధ్యయమేగాదు. ఈయధ్యయమున ఆంధ్రులెల్లరును రాజకీయ, సాంఘిక, జాతి మత నైర్వాదిభేదములు లేక పాల్గొన వలసియున్నది. నంగ రాష్ట్ర విభజనను గురించి వంగ రాష్ట్రజాలు భూమ్యాకాశంబులు తల్లిడిల్లునట్లు ఆంధోశనగావించి విజయమును బడసేరను విషయమును మనమింకను మరునలేదు. 1906 సంవత్సరమున కర్ణాట ప్రభుత్వచే గావించబడిన వంగ రాష్ట్ర విభజనను 1912 సంవత్సరమున రద్దుగావించబడెను. అనగా వంగదేశీయులు 6 ఏండ్లలో నీమహాత్కార్యమును సాధించగలిగిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యయము ప్రారంభింపబడి 20 ఏండ్లుగడిచినను మన అభివృద్ధి యిప్పటికిని నెరవేరుటలేదు. ఇందులకు కారణము విదితమే. కాని యొక విషయమునుగురించి ఆంధ్రసోదరులు ముఖ్యముగ గమనించవలసివదని కొరచున్నాను. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యములభించినప్పటికి ఆంధ్ర రాష్ట్రము ప్రత్యేకంపబడునని పెద్దపులుచప్పరించుచు మనము మిన్నకుండుటయా లేక, యేకకాలమున స్వరాజ్యోద్యమమును, ఆంధ్రోద్యమమును, శక్తివంచన లేక కొనసాగ జేయుచుండుటయా యను విషయమును మనము నిశ్చయింపవలెను. వంగ రాష్ట్రము విభజింపబడినపుడు వంగదేశీయులు స్వరాజ్యమునచ్చినప్పటి నీవిభజన రద్దుగావించబడునని తలచి మిన్నకుండుటలేదు. అట్టిపద్ధతి ఆ వివేక మనియు, తమ రాష్ట్రమున నకు హానికరమనియు వారుగ్రహించి తమ రాష్ట్ర విభజనను రద్దు చేయించుటకు ప్రయత్నించి విజయమును పొందగలిగిరి. కావున మనమును మన రాష్ట్రాధ్యయమును గురించి యశ్రద్ధ వహింపక యిటుపైనియైనను తీవ్రముగ నాండ్కోశము సలిపినచో మన శారీరక నెరవేరగలదు. తెజవాడలో జరిగిపోవు ఆంధ్ర మహాసభ వారియధ్యయభివృద్ధి కొరకు సంపూర్ణ ప్రాతినిధ్యముగల యొక సంఘమును నియమించి తగిన కార్యక్రమమును నిర్వయించి తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

జోశ్యుల నారాయణమూర్తి.

ముప్పది సంవత్సరముల యుద్ధము

రక్తము, ఇనుములయొక్క అవశ్యకత ముప్పది సంవత్సరములవరకు ఇర్రాన్ జెలాయి డుకును, హిందూదేశములో రక్తములో ఇనుము లేక పోవుటచే కలిగిడు నగమునకుపైగా బాధలు కలిగించు రక్తసంబంధములగు వ్యాధులకును నీర నసీతికిని యుద్ధము జరిగినది. ఉష్ణదేశ జీవితమునందలి ప్రయానము రక్తములోని ఇనుమును చాల భాగము హరించును. ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు రక్తములో నులభముగా జీర్ణమగు రూపముతోనుండు ఇనుముగల ఐరన్ జెలాయిడ్ను నవ్వుడవ్వుడు నేవించి దీనిని భర్తి చేయుట అవసరము. నాలుగురకములుగా ప్రతిచోటను విక్రయింపబడుచున్నది. నెం. 1. బాలురకు. నుకుమారులకు శ్రీలకు. నెం. 2. వయసు వచ్చినవారికి. నెం. 3. (ఏ.) పురుషులకు ప్రత్యేక బలవర్ధకము నెం. 3. విశేషబలవర్ధకము. 14 దినములకు నరివడునది ర్పు 1. 40 దినములకు నరిపోవునది ర్పు 2-12-0. నేడే ఒక సీసా నుపయోగించి వ్యాధితో యుద్ధము చేయుటకవసరమైన రక్తము, ఇనుములనుమీ శరీరమునకు లభింపచేయుదు. 3

ఆర్థిక విచారణనంపుము

ఈనెల 26 వ తేదీ గురువారం ఉదయమున ఆర్థిక విచారణసంఘమువారు చొప్పెల్ల గ్రామము విచ్చేసియుండిరి. వారికి గ్రామస్థులు సగౌరవముగ స్వాగతమొసంగిరి. ఈ ఆర్థికవిచారణ సంఘమువారి అధ్యక్షులగు ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారును సభ్యులగు దండునారాయణరాజుగారు, కంబుల వీరరాఘవస్వామినాయుడుగారు, బిక్కిన వెంకటరత్నంగారు యీ గ్రామ రైతులనుండి వాగ్దానములు తీసుకునిరి. వారి విచారణసమయమునకు చొప్పెల్ల కాపురస్థులగు వాడేవు బాపిరాజుగారును, అలమారు కాపురస్థులగు నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారును, పెదపల్లె కాపురస్థులగు పేతేభానా వెంకటసుబ్బారావుగారును, నవాబుపేట కాపురస్థులు గన్ని వెంకటసుబ్బారాయుగారును విచ్చేసియుండిరి. భోజనానంతరమున ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు ఆగ్రామ పున్నుర్వాణ సంఘమువారిచే షోషింపబడుచున్న పుస్తక భాండాగారమును ఆదిఆంధ్ర పాఠశాల యు చూచిరి. వీరు ఆగ్రామములో ప్రజల సౌకర్యాధ్యయ గ్రామసంచాయితీవారు వేయించినకోడ్లు, వారుపోషించుచున్న పాఠశాలలు, పుస్తక భాండాగారము లు, చూచి చాల ఆనందించిరి. శ్రీయంత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు గ్రామపున్నుర్వాణ ప్రయత్నముల గూర్చియు, ఆలమారు భూమి తనఖా బ్యాంకును గురించియు, వాని వ్యాపారములనుగూర్చియు వివరించిరి. శ్రీయంత వెన్నెటి సత్య నారాయణగారు గ్రామరైతులకు తమ ఆర్థిక దుస్థితియొక్కయధార్థస్థితిని తెల్పువలసిందిగా హెచ్చరించి చామరకొలలో జరుగజోయే జిల్లా రైతుల సమావేశమున కందరును హాజరు కావలసి నదిగా కోరియుండిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అఖిలభారత చరఖాసంఘము, బ్రెస్టిలబోర్డుఎన్నిక అఖిలభారత చరఖాసంఘ కార్యదర్శి అహమ్మదాబాదునుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—సంఘానిబంధనల (2-5) క్లాజ ప్రకారము బ్రెస్టిల బోర్డు యెన్నికకు నిలుచుటకు గాని, వోటు చేయుటకు గాని అర్హులగు సభ్యులపట్టిక తయారుకావలసింది. ఈ పట్టికయొక్క ప్రతులు అహమ్మదాబాదునందలి సంఘముయొక్క సెంట్రలు ఆఫీసులోను, అన్ని రాష్ట్రీయ కాఖలయొక్క హెడ్డు ఆఫీసులలోను, బాంబాయి, కల్కత్తా, బెంగళూరు 396 నెలగల అఖిల భారత చరఖా సంఘ ఖాదీ భండారముందును జోరకును. ఎన్నికనిబంధనల ప్రకారము నెప్టెంబరు 30 తేదీకి పట్టిక తయారుకావలెను. కాబట్టి ఆతేదీ సరికి సందాలను పూర్తిగా చెల్లించిన సభ్యులు మాత్రమే పట్టికలో చేర్చుకోబడుటకు అర్హులగుదురు. వీరిలో రెండు సంవత్సరములనుండి సభ్యులుగా నున్నవారు యెన్నికకు వోటు చేయుటకును, నితరులకునుగూడ అర్హులగుదురు. రెండు సంవత్సరముల సభ్యత్వము లేనివారు యెన్నికకు నిలుచుటకుమాత్రమే అర్హులగుదురు. ఈ పట్టికకు ఆక్షేపణలు లిఖితపూర్వకముగా నవంబరు 30 తేదీలోపున ఈ కార్యాలయమునకు చేరవలెను.

జెస్సూరునందు 144 వ నెక్సు క్రింద ఉత్తరవు

యూనియన్ బోర్డులు బహిష్కార ప్రచారమునకు గాను జరుపబడు సభలు ఉత్తరవులు నిషేధింపబడుట జెస్సూరు, అక్టోబరు 26:—జెస్సూరునుండల యూనియన్ బోర్డుల బహిష్కార ప్రచారమునకుగాను జరుపబడు సభలును యితర ఉత్తరవులును నిషేధించుచూ జెస్సూరునందు 144 వ నెక్సు క్రింద ఉత్తరవు జారీచేయబడెను. పన్నుల నిష్పక యూనియన్ బోర్డుల బహిష్కార ఉద్యమము కొనసాగించు వారిపై యాయుత్తరవు జారీచేయబడెను. (ప్రీ. ప్రె.)

గుణవివృతితో సామ్య వాచకు చేయబడును కుసుమాయుధ లేహ్యము శరీరము మేహించి నరముల పటుత్వము తగిన వారికి ప్రజాయుధమంటిది. మిక్కిలముగు డేహదార్శ్యమున గలిగియును: గారంటి తు 20 లు గల డబ్బీ 1 కి. రు 4-0-0 లు పోట్ల కీ సహా. బి. గురులింగదేవర నన్ను, యన్. పి. డి. స్పెన్సర్, తుని. (బ్రాంచ అసకాపల్లి) (తూర్పు గోదావరి)

కారదాచట్టము

సి. రాజగోపాలాచారిగారి యభిప్రాయము

శ్రీయుల స. రాజగోపాలాచారిగారు గత శనివారము వాడు శ్రీ పత్రికలో 'తెలంగాణ' పేరు కన్యకాత్వమున వచ్చి యున్నది. ఈ పత్రికను కారదాచట్టములగురించి వారు గావించిన యాచనానాథాగ మి క్రింద పొందుపరచబడినది.

కారదాచట్టము మొదలైనది 1800-0-0 లు న్యాయమునున్నది. ఇందు సమర్థులగు ఉపాధ్యాయులు 5 నరులరు. విద్యార్థులు 60 మందియున్నారు. వీరికి తెలుగు, హిందీ, భాషలును ఇతర విజ్ఞానమును బోధింపబడుచున్నది. ఈ పాఠశాలకు మూలధనముపై రు 600-0-0 లు ఆదాయము మాత్రమే వచ్చుచున్నది. ఇంకను దీని నభివృద్ధిపఱచి ఈ సంస్థను చిరస్థాయిగాచేయు సంకల్పముకలదు. కావున ఈ దారకీలుగల తాము జాతీయపర్యవసు దీపావళి సంవత్సరమున ఈజాతీయ విద్యాసంస్థకు యథాశక్తి విరాళము లొసంగి మాకు చేయుత నొసంగ బ్రాధిరులు.

ఇట్లు విధేయులు ఆలపాటి వెంకటరామయ్య-ఆధ్యక్షుడు తుమ్మల బసవయ్య-కార్యదర్శి భర్తీపూడి రామచంద్రరావు-బి. ఏ. ప్ర. ఉపాధ్యాయుడు. తుమ్మల సీతారామయ్య-చౌదరి.

కారదాచట్టము మొదలైనది 1800-0-0 లు న్యాయమునున్నది. ఇందు సమర్థులగు ఉపాధ్యాయులు 5 నరులరు. విద్యార్థులు 60 మందియున్నారు. వీరికి తెలుగు, హిందీ, భాషలును ఇతర విజ్ఞానమును బోధింపబడుచున్నది. ఈ పాఠశాలకు మూలధనముపై రు 600-0-0 లు ఆదాయము మాత్రమే వచ్చుచున్నది. ఇంకను దీని నభివృద్ధిపఱచి ఈ సంస్థను చిరస్థాయిగాచేయు సంకల్పముకలదు. కావున ఈ దారకీలుగల తాము జాతీయపర్యవసు దీపావళి సంవత్సరమున ఈజాతీయ విద్యాసంస్థకు యథాశక్తి విరాళము లొసంగి మాకు చేయుత నొసంగ బ్రాధిరులు.

జాతీయమహాసభను ఏడకుదు

కాంగ్రెస్ లోనేయుండి తమ ఆశయములను సాధించవలెను

సభ్యులూ రిగారి యభిప్రాయము తిరుచువాపర్తి, ఆక్టోబరు 27:—ఈవిషయమై మిక్కిలి జాగ్రత్తతో నాలోచించితిని కాని నావలె దేశదాస్యమును బాపదలచువారును, అల్పజన సంఖ్యాకసంఘములకు మతసాంఘిక స్వాతంత్ర్యము నివ్వదలచువారును, భారతజాతీయ మహాసభను ఏడరాదని యింకను నాయభిప్రాయమై యున్నది. అట్లు చేయుట దేశ త్రేమకరముకాదు. మతవిషయములందు తల్లసభావహును వహించి, భారతరాజకీయము క్రిని సాధించగలసంస్థ, ఇంతదైర్యముతోడను, అంగబలముతోడను పోరాడుసంస్థ మరి యెక్కిలేదని నాయభిప్రాయము. ఈయభిప్రాయములు గల వారు చాలమంది కాంగ్రెస్ సభకు పోయి కాంగ్రెస్ వారు తమ ఆశయములను అంగీకరించునట్లు ప్రయత్నించవలెను. కాంగ్రెస్ వారు సమస్యను పరిష్కరించకపోయినను, మతవిషయములయందు తాటస్థభావమును వహించకపోయినను కాంగ్రెస్ అజ్ఞులకు సాత్వికనిరోధముగావించి, అధికసంఖ్యాకులను అల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయమునకు దిప్పబ్రయత్నించును. కాంగ్రెస్ యీ విషయమే ఎత్తుకొననిచో కాంగ్రెస్ వారు తప్పక విచారించవలెనని ప్రయత్నించుటకు నేనొక పార్టీని లేపదీక్షును. ఏది ఎట్లున్నను యీవిషయమును లాహోరు కాంగ్రెస్ వారు విచారించుటకు సావకాశ మివ్వవలెను. (అ. ప్రె.)

మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి 95 వ జన్మదినోత్సవము

మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయిగారి జీవితముగూర్చి యు, సందేశమును గూర్చియు పత్రికలుకాని పాటలుకాని వ్రాయువారిలో ఉత్తముల కొక బంగారు పతకమును బహుమతిగా నిత్తుమనియు, పోటీలో పాల్గొన దలచినవారు తమ పద్యములను గాని, పాటలనుగాని నవంబరు 8 తారీఖులోపుగా నాపేరట పంపమనియు పత్రికలలో యిదివరలో ప్రచురించి యుంటిని. తిరిగి యీవిషయమును జ్ఞాపకముచేయుచు తమ పాటలను, పద్యములను పోష్టుద్వారా, రిజిస్టర్డు పోష్టుద్వారా, నాచునానాకు పంపుట ఉత్తముమనియు మనవి చేసుకొనుచున్నాను.

అభినవరాయు వర్ధంతి.

రాజభుక్తాంధ్రవరములో ఉత్సవము గత సంవత్సరము నవంబరు 17 వ తారీఖున దేశభక్తులలో ఆగ్రగణ్యుడగు లాల్ లజపతిరాయగారు పోలీసువారి లాటిదెబ్బలకు లోనయి మరణించిరి. అట్టి దేశభక్తుని నామమును సంస్మరించుటకు రాజమహేంద్రవర పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమునది 17-10-29 తారీఖున రాజమహేంద్రవరములో ఉత్సవము జరుగును. నాటిసాయంకాలము జరుగు సభకు మి|| రా|| శ్రీ ఛాగ్గి రామసోమ యాజులు యం.యల్. సి. గారు అధ్యక్షత వహింప దయతో నంగీకరించిరి. పాలకోటటి సూర్యప్రకాశరావు, కార్యదర్శి, పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము, రాజమహేంద్రవరము.

ఆర్థికసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా) ప్రశస్తిమైనవి. శాస్త్రీయమైనవి. ఆయుర్వేద విషయములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము. మా చెప్పపురి ఏజంటు-కే. వి. కేమయ్య 8/15 నల్ల తంబిపేడి. తిరువల్కేజి, మద్రాసు

శ్రీ మణికోటిపాలయము, గుంటూరు.

ఇది మంచిఖాతి వహించిన గొప్ప జ్యోతిషులచే స్థాపించబడినది. ఇందు గొప్పబహుమతులు, సర్టిఫికేటుస్ కల్పించబడినవారున్న గలరు. వీరి ప్రశస్తి ఫలములా అపూర్వములు. మహాసూర్యములా నిర్ణయములు. జాతకములా నిర్ణయములు, నివాహములు. లగ్నములు, గ్రహములు, భావములు బోధకపర్చు, అష్టకపర్చు, పుణ్యలాది సాధనలతో శాస్త్రసమ్మతముగా సంపూర్ణ జాతకము లుండును. కేటా:— 1. ప్రశస్తిలకు ఏకకాలమున రూ 1. మహారాష్ట్రములకు రూ 2. టూకీ జాతకములు నాడినాదిరి రూ 5. ప్రశస్తి నుబట్టిగాని జన్మకోటినిబట్టిగాని, సంవత్సరఫలం రూ 8. సంపూర్ణ జాతకములు:— సంవత్సరంవారీ రూ 20, అంతర్గత వారీ రూ 30. విదేశవారీ రూ 60.

దీపావళి భిక్ష

శ్రీ తిలక్ జాతీయపాఠశాల-కావూరు.

మహాశయలారా! దేశాభివృద్ధికి జాతీయవిద్యయే ముఖ్యసాధన మగుటంజేసి మే మిహుపాఠశాలను 1923 లో స్థాపించి, నాటమండి స్వపర సహాయములచే యథాశక్తి జాతీయ విద్యాసేవ గావించుచున్నా రము.

ఈ విద్యాలయమునకు దాదాపు సంవత్సరము 1800-0-0 లు న్యాయమునున్నవి. ఇందు సమర్థులగు ఉపాధ్యాయులు 5 నరులరు. విద్యార్థులు 60 మందియున్నారు. వీరికి తెలుగు, హిందీ, భాషలును ఇతర విజ్ఞానమును బోధింపబడుచున్నది.

ఈ పాఠశాలకు మూలధనముపై రు 600-0-0 లు ఆదాయము మాత్రమే వచ్చుచున్నది. ఇంకను దీని నభివృద్ధిపఱచి ఈ సంస్థను చిరస్థాయిగాచేయు సంకల్పముకలదు. కావున ఈ దారకీలుగల తాము జాతీయపర్యవసు దీపావళి సంవత్సరమున ఈజాతీయ విద్యాసంస్థకు యథాశక్తి విరాళము లొసంగి మాకు చేయుత నొసంగ బ్రాధిరులు.

ఇట్లు విధేయులు ఆలపాటి వెంకటరామయ్య-ఆధ్యక్షుడు తుమ్మల బసవయ్య-కార్యదర్శి భర్తీపూడి రామచంద్రరావు-బి. ఏ. ప్ర. ఉపాధ్యాయుడు. తుమ్మల సీతారామయ్య-చౌదరి.

బాలభట వార్షికోత్సవము

(భిమునిపట్టణము)

ఆక్టోబరు 28 వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు శ్రీసరస్వతీ సమాజమందిరమునందు బాలభట సంఘముయొక్క పంచమ వార్షికోత్సవము మామండల విద్యాశాఖాధికారులగు మ.రా.శ్రీ జయంతి సత్యనారాయణమూర్తి పంతులు యం. ఏ. గారి యాధిపత్యమున మిగుల వయభవముగ జరుపబడినది. బాల భటులు పొట్టు నాటకములలోని కొన్ని జనరంజకములగు రంగములను బ్రదర్శించిరి. మరియు బ్రహ్మచరీ విద్యార్థులు తమ పాఠ్యపుస్తకములలోని జాతీయను సీజరు నాటక భాగము ను బ్రదర్శించిరి. అధ్యక్షులు ప్రదర్శనములవలన గలిగిన యా మోదమును, బాలభటసంఘములను గురించియు, వారు చేయ వలసిన విధులను నెఱింగించుచు, దీనికి ముఖ్యకారకులగు మ-రా-శ్రీ మద్వారి కొదంపరామ దీక్షితులుగారిని బ్రకటింపు చున్నవనవ్యసించిరి. పిమ్మట నధ్యక్షులకును సభ్యులకు సభినందన ముల్లింపుటతోడను రాజభక్తి గీతములతోడను సభ సమాప్తి యయ్యె.

విద్యా దేవరకొండ రామజోగిశాస్త్రి

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమును కిందులను

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్లాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు జ్వరములకు సోపుల కుపయోగించును. వెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు ఎక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS, 21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

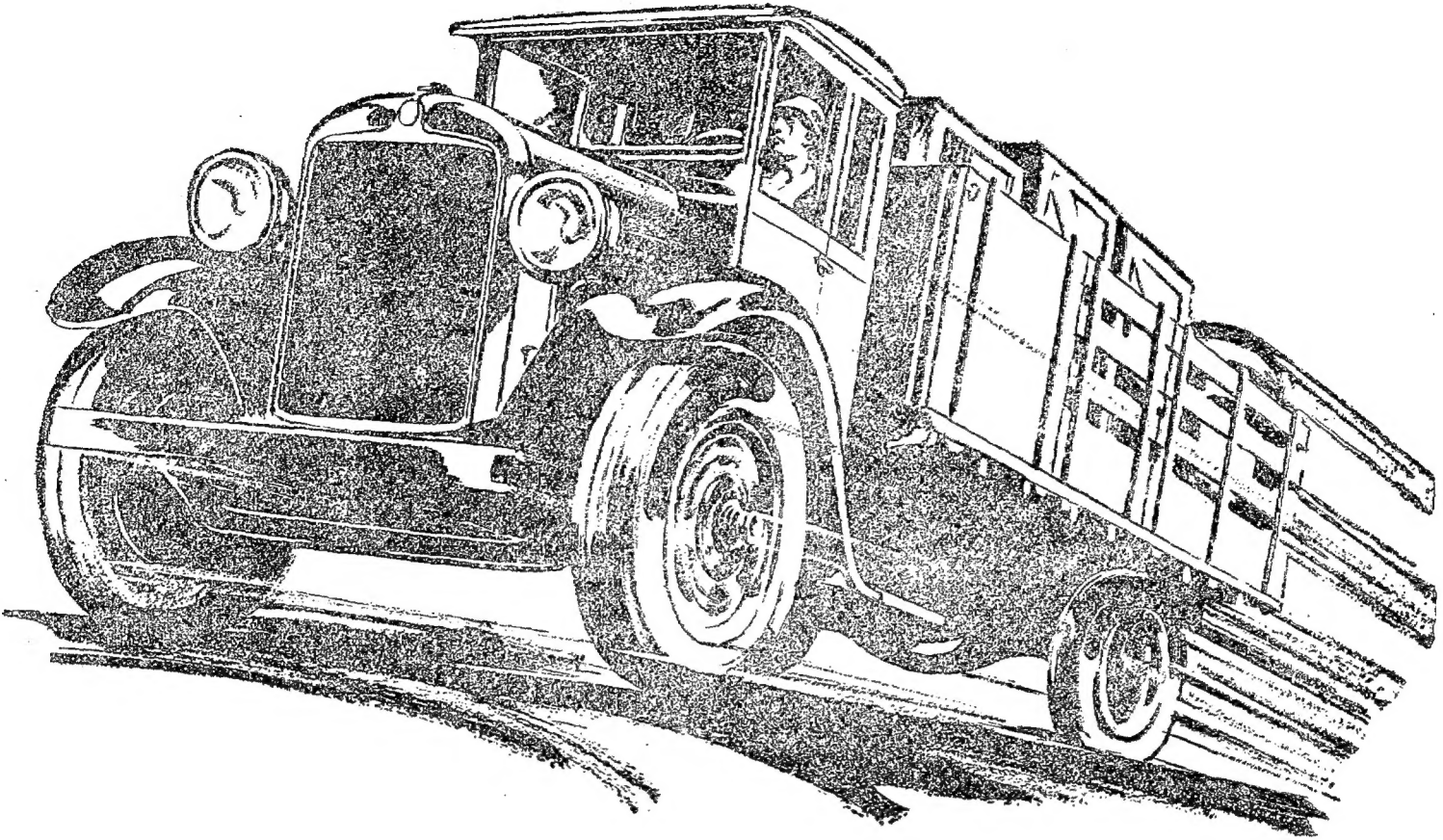
పల్లెటూరు గ్రంథమండలి,

రాజమండ్రి

అధ్యక్షియమును జాతీయ గ్రంథములు వెలువడుచుండును. సంవత్సర చుండా పోవేటితో సహా 2-కి 0 ఇదివరలో వెలుప డినవి వివరములకు సావగ్రం. 0-10-0 మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి అ. 10 ఘేజీని జీవితము అ. 10 ఇతర పుస్తక ములుకూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును. ముదిగంటి భగ్గవతాశ్రమి.

సుప్రసిద్ధ ఉన్నద వెద్యాలయము స్థాపితము 1753 సం||రము మతిపాపుట అనే కోగమును బాగుచేయుట యందు మంచిసేర్పు గలను. సుమారు 150 సం||రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. కేలకొంది కోసులు ఆకోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాప్రకముల నిచ్చి యున్నాడు. మరియువారికి క్యాటలాగు ఉచితము. అంగర పాపాచార్యులు అందు బ్రదర్సు వెనికేసు 9. ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

మీ లాభముకొరకే

ఏ వ్యాపారమునం దైనను లాభము సంపాదించుట ఎంత అవసరమో పని సరిగా నెరవేర్చగలుగుట ట్రక్కులలో అంతే అవసరము. పని అంటే — నాణ్యము — పరిమాణము — ఖరీదు యీ మూడు విషయములందును తృప్తి గలిగించవలెను.

ఫాక్టరీలో డ్రాయింగ్ బోర్డు మొదలు, ఫాక్టరీ గేట్ వరకు, పనితనమునందు ఎట్టి ఆక్షేపణ లేకుండ నుండు డాడ్జీ ట్రక్కులు తయారొనర్చువారలు స్వంతదార్లకు ట్రక్కులు ఎక్కువ యుపయోగమును గలిగించునట్లుగా కడు నిపుణతతోను, వివేకముతోను తయారొనర్తురు. డాడ్జీ సర్విస్ ప్రపంచమందంతట వ్యాపించినది. ఎప్పుడు సిద్ధముగానే యున్నది.

మీరు ఎక్కువ లాభమును పొందవలెనన్న — మీకు ఏ పనులు నెరవేర్చవలసివచ్చినను, డాడ్జీ ట్రక్కుల నుపయోగింపుడు.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

210

CHRYSLER MOTORS PRODUCT

డి ప్రి బ్యూటర్లు:

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,

హంటురోడ్డు, మద్రాసు

XT-210-A

బెంగళూరు.

కల్లికోట.

కొట్టయం.

తిరుచినాపల్లి.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిశేషం)

కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిని గౌరవించుట

అక్టోబరు 27:— 25-10-29 తేది శుక్రవారము రాత్రి 10 గంటలకు రాజమహేంద్రవర మోహన్ థియేటరువారు శ్రీ కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి గౌరవార్థము గోపన నాటకమును శ్రీ కృష్ణ సినిమాహాలులో ప్రదర్శించిరి. నటకులు నాటక ప్రదర్శనములకు పుత్తిగా పెట్టకొనినవారు కారు. లక్ష్మీవారపు పేటలో నన్న కొండరు యువకులను పోగుచేసి, ధర్మ సంస్థల పోషకార్థమై శ్రీ బాలదేవు పీఠనారాయణదేవుగారు అప్పడప్పుడు మా పట్టణములో నాటకములను జేయుచున్నారు. వీరి కంపెనీ పేరు మోహన్ థియేట్రీకల్ కంపెనీ. అంతగా విద్యలేని యువకులను చక్కగా తయారు చేసి నాటకకళకు కొంత అందమును నారాయణదేవుగారు తీసికొని వచ్చినారు. నాటకమునకు పూర్వము మోహన్ థియేటరు వారి యజమాన్యమున కవిరాజు శ్రీ పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి గౌరవార్థము బహిరంగసభ యొకటి జరిగెను. ఈ సభకు డాక్టరు పాలకొల్లు డేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నన్నయ్య మొదలగువారు భారతమును రచించిన పట్టణముననే, నేటి కాలమును కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు సంస్కృత భారతమును సంపూర్ణముగ తెలిసిచిరినియు, అది చాల కష్టతరమైన పనియు, అట్టి కవిశేఖరులు రాజమహేంద్రవర వాసులును మన భాగ్యునియు నారాయణదేవుగారు తెల్పిరి. పాలకొల్లులో యీ మధ్య జరిగిన కృతి సందర్భమున జరిగిన మహాజనసభలో “కవి సార్వభౌమ” యను బిరుదును కవిరాజుగారి కిచ్చిరనియు తెల్పిరి. పిమ్మట నూరా బజ్రుల సూర్యనారాయణ కవిగారు శాస్త్రులుగారిని స్తుతించుచు మాట్లాడిరి. తరువాత కాళ్ళూరి హనుమంతరావుగారు శాస్త్రులుగారిని, వారి కవిత్యమును సాగడుచు కొన్ని పద్యములను చదివిరి. మోహన్ థియేటరువారి పక్షమున శాస్త్రులుగారికి ఒక కాలానను బహుమానముగా నిచ్చిరి. తమకు చూపిన గౌరవమునకు వందనము లర్పించుచు శ్రీ కవిరాజుగారు అట్టి గౌరవమునకు తమరు తగమనియు, తమ తండ్రియగు శ్రీ నాధునకు “కవి సార్వభౌమ” యనెడి బిరుదును కలదనియు ఆ కవిశేఖరుని కుమారుడునగు తమకు కూడ అట్టి బిరుదును నొసంగినందులకు సంకల్పించుచున్నామనియు తెల్పిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు సభను ముగించు వర్తమానకాలమున తెలుగు భాషను, తెలుగు కవిత్వమును పోషణ లేదనియు, మాతృభాషపై అధిమానముడుంట్ల విఫలమనియు తెలిపిరి. అంత సందనములతో సభ ముగిసెను.

స్టార్లరీకేసు

కాలు విడుదల దస్తావేజులో స్టార్లరీ చేసినది అభిప్రాయపడి విస్తరి బుల్లి వెంకట అనునానిని, యీ విషయములో బుల్లి వెంకటను తోడ్పడినందులకు గోనాల సోమన్న ఆకుల పోస్టాములను, అసిస్టెంటు సెషన్సు జడ్జిగారు మ.రా.రా. వేసా పూర్వయ్య పంతులుగారు ముద్దాయిలకు ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షను విధించిరి. వీరి తీర్పుపై ముద్దాయిల పక్షమున ఆమలాపురం కోర్టు వశిష్టగు జె. భాస్కర రామమూర్తి, గోపేటి వెంకటేశ్వర్లుగారు జిల్లా కోర్టులో అప్పీలుచేసిరి. ఈ అప్పీలులో మొన్నటిదినము తీర్పు చెప్పబడెను. జిల్లా జడ్జిగారు ఆర్. యస్. శంకరయ్యగారు ఫోర్డరియని ఋజువు చేయుటకు దస్తావేజులో లాప్రకాశము కావలసిన వివరములు లేవనియు, అందుచేత ముద్దాయిలు దోషులని చెప్పటకు వీలులేదనియు తెల్పి ముద్దాయిలను విడుదలచేసిరి. ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమున మ.రా.రా. అవసరాల రామారావుగారు వాదించిరి.

కందికుప్పకేసు

కందికుప్ప వాస్తవ్యులగు అల్లూరి వెంకట సోమరాజు, వెంకట్రాజుగార్ల మైనను, తదితర 14 గురు ముద్దాయిలైనను బందిపోటుల సంఘములో చేరినని నేరాగోపణముచేసి ముమ్మడి వరము సబామేజన్సీలుగారు కేసును కోర్టుకు విచారణ నిమిత్తము పంపిరి. కేసును కోర్టులో ముద్దాయిలపై ఇండియన్ పినలంకోడ్లు 395, 143, 323 తేక్కల క్రింద నేరములు మోపబడెను. 395 తేక్కల క్రింద జూరి సహాయముతో జడ్జిగారు కేసును విచారించిరి. ఇతర తేక్కల క్రింద ఆసెసరుల సహాయముతో కేసును విచారించిరి. అల్లూరి వెంకట సోమరాజు, వెంకట్రాజుగార్ల ప్రోత్సాహము మీద దొంగతుకురు కాపరస్తులగు తాడి నారాయణమూర్తిగారి పోలములోని భాన్యమును సోమరాజు, వెంకట్రాజుగార్ల పోకరులు దోచికొని పోయిననియు, అప్పటి గలభా జరిగిననియు ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమువారి వాదన మొదటి రిపార్టులో యీ యిద్దరు త్రిత్రయుల పేర్లును, యింకా 6 గురు ముద్దాయిల పేర్లును లేవనియు క్రమక్రమే యీ కేసును పోషించిరనియు, గ్రామము

ప్రథమాంధ్ర రాష్ట్రీయ హిందూ

మహాసభయొక్క

ప్రథమ ప్రకటన

ఆంధ్ర మహాజనులకు యందుమూలముగా తెలియబడుచుట యేమనగా ఆంధ్రదేశమున హిందూమహాసభ లేని లోటును పూర్తిచేయుటకును హిందువులలో ఉన్న లోటుపాటులను విచారించి తీసివేసికొనుటకును విశాలమైన హిందూమతప్రచారము చేసి అన్ని గురములవారిపై హిందూమతమునుకూడ ఉన్నతస్థితికి తెచ్చు నాగ్ధములను యోచించుటకును హిందూ అనాధులను, అబలలను రక్షించుమార్గములు యోచించి, యితర మతములలో మన మతముయొక్క ఉన్నతస్థితి తెలియక పొట్టకొరకొ సారపాటునతో చేరినవారిని మరల మన మతములో చేర్చుకొనుటకు గాను శ్రీ స్వర్ణీయ శ్రద్ధానందస్వామిలవారు ప్రారంభించి శ్రీ శంకరాచార్య కురుడు కుట్టి గారు తీవ్ర ప్రచారము చేయుచున్న శుద్ధ ఉద్యమమును సాపించుటకు తగిన మార్గములు యోచించుటకును, పెద్దలు యీ ప్రథమాంధ్ర హిందూమహాసభను నవంబరు 6 వతేదీ ఉదయము 7 గంటలకు చేయనిచ్చియించిరి. యీసభ జరుగుటకుగాను ఏర్పరుపబడిన ఆహ్వానసంఘమునకు విశ్వదాత శ్రీ “దేశోద్ధారక” కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగానుండుటకు దయతో అంగీకరించిరి. దేశములో హిందువులదస్థితిని చెల్లడిపరచి నానాటికి క్షీణించుచున్న హిందూమతమును ఉన్నతస్థితికి తెచ్చుటకై సర్వకష్టముల పడుచున్న శ్రీ డాక్టరు మాంజీగారిని మహాసభాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడెనది. దేశముకొరకై తీరినసేవ చేసి పదునాలుగుసంవత్సరములు అంధమానులలోను యితరజైలులలోను తపస్సుచేసి మనముదృష్టమున విడుదలయై యిప్పుడు హిందూ మహాసభాప్రచారమును తీవ్రముగా చేయుచున్న మహారాష్ట్ర పీఠులు దేశభక్త గణేశ దామోదరు సావర్కర్ గార్లుగూడ యీ సభ నలంకరించెదరు. యిట్టి మహాత్మ్యమున యెల్లరు పాల్గొని యీ ప్రథమాంధ్ర మహాసభను జయప్రదముగా జరిపించుటకుగాను ఆంధ్ర మహాజనులను కోరుచున్నాము.

అన్నావగడ కామేశ్వరరావు,
దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరి,
కార్యదర్శులు.

హిందూ లోకవోర్డుల మహాసభ

బెజవాడలో 3 నవంబరు సాయంకాలము
5 గంటలకు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాళేశ్వర
రావుగారి భవనమున జరుగును

శ్రీయుత పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు బి. ఏ. యం. యల్.
సి. గారు అధ్యక్షత వహించురు
లోకవోర్డుల, సరణదత్తులు వెంబ్రకమిటివారికి వెల్లి
నది. యీచట్టమునుగూర్చి యోచించవలసినసంగతు లెన్నియో
గలవు. విడివిడిగా ఆహ్వానములు సంపుటకు వ్యవధి లేకపోయినది.
గ్రామయూనియను, తాలూకా, జిల్లావోర్డు సభ్యులెల్లరు యీ
సభకు దయచేసి మన అభిప్రాయములను తీర్మానములకముగ
గవర్నమెం. కి వెల్లడించవలసియున్నది. గావున ఎల్లరు
తప్పకవచ్చి భవ జయప్రదముగా జరుప ప్రార్థింతులు.
క. గంగరాజు,
తాడేపల్లికొండ తాలూకావోర్డు అధ్యక్షుడు.

సబూరికిని, యీ యిద్దరు త్రిత్రయులను దెబ్బలాటలను ననియు, గ్రామ మనసబూరి సలహాపై త్రిత్రయు లిద్దరికేగి పోలీసునాథు కేసులో జేర్పిరనియు ముద్దాయి పక్షమువారు వాదించిరి. కేసు అంతయు గ్రామ మనసబూరి కల్పనయని జడ్జిగారు అభిప్రాయపడి ముద్దాయిలను విడుదలచేసిరి.

ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమున రావుసాహెబు అనసరాల రామారావుగారు, పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు పనిచేసిరి. ముద్దాయిల పక్షమున దివాన్ బహదూరు చిత్రపు వేంకటాచలం పంతులుగారు పనిచేసిరి.

లక్ష్మీవారపుపేట ఆసున త్రిచైరమన్ గారి బంధువునకు ఉద్యోగము
లక్ష్మీవారపుపేట ఇంగ్లీషు ఆసున త్రిచైరమన్ గారి దగ్గర బంధు పన మరళిధరరావుగారిని సబూరికి పంపింప గా చైరుమన్ గారు నియమించిరి.

పశువులమేత-కృష్ణాజిల్లా రయితుల

యౌదార్యము

ఉచితముగ, సుమారు 700 బండ్ల వరిగడ్డినిచ్చెదమని వాదనమిచ్చిన కృష్ణజిల్లా కలూరు, గుడివాడ, మచిలీపట్టణము మున్నగు తాలూకాలోని రయితులకును అడిగినంతముత్రముననే ప్రయాసపడి కృషిసల్పిన ప్రముఖులకును పశువులమేతకై అలవరించుచున్న రేవాషీ గ్రామపునర్నిర్మాణ కేంద్రమునగు రయితులపక్షమున, నేను కృతజ్ఞతాపూర్వక నమస్కారముల సల్పుచున్నాడను. ఆరయితుల యౌదార్యబుధిని కొనియాడుటకు మాటలు చాలవనుటలో అతిశయోక్తి లేదు. అయినను మాజిల్లా ప్రభువుల కేలకో అప్పలలోమునిగి ముప్పందము మోయుచున్న రయితులపై కనికరము గుంతయయినను బాడమదయ్యె. పంపిరి పేర్కొనబడిన గ్రామములనుండి వరిగడ్డిని దిగుమతిచేయుటకునయి కావలసిన రైలుచార్జీలో 2/3 పాళ్లు వెచ్చుము ప్రభుత్వము వారు భరింపవచ్చునని విధియున్నను దిగుమతి చేసికొనదలచు రైతులే వెచ్చుమునంతయు భరించుకోవలసిన ప్రకటించినారు. ఆకారణమున వెచ్చు మధికమగుటచే ఇచ్చటిరైతులు వెపదీయుట తలపించినది. ఊరక గడ్డినిచ్చెదమనోదారులు కల్దియు, ప్రభుత్వపువారి నిర్ణయాత్మకముయిన చర్యచే మియదార విరాళఫలితమును మాచీదరయితులు అనుభవించజాల మైతిమే యని చింతిల్లుచున్నారు.

తొలుదొల్ల హిందూపురం తహశీల్దారు కోఆపరేటివ్ ట్రేడ్ బ్యాంకు కార్యదర్శిగారికి వ్రాసిన లేఖలో “సర్కారువారు 2/3 పాళ్లు దిగుమతి వెచ్చుము (రైలుచార్జీ) భరించుచో మీ బ్యాంకువారు గడ్డిని రైతులకొరకు తెప్పించురా” యని యడిగిరి. కార్యదర్శిగారును అందుల కియ్యకొని, 1000 రూప్యములు గడ్డి దిగుమతికయి వెచ్చింపననని తీర్మానించి, పత్రికా మూలమునను సమాకార సంఘములకున్న నొక విజ్ఞాపన బంపి ప్రచురించిరి. కాని మాకు పంపబడిన రెఫరెన్సు సి. 6511/15-10. 29 నెంబరుగల రెఫరెన్సులో 2 1/5 టన్నులు గడ్డి భరింపజాలు ఒకవ్యాగ్రికొను గుడివాడనుండి అనంతపురముచేర 54/ రూప్యములు ఖర్చుఅనుననియు, పూర్తివెచ్చుము దిగుమతిచేయు రైతులే భరించుకొనవలెననియు, యజ్ఞాపించినారు. కారణమేమో దురూహ్యము.

18-9-29 తేదీన అనంతపురం జిల్లాకలెక్టరుగారు దేవు కేలేపల్లికి నచ్చినకోజాన పశువులమేతకయి నాగజముడును రయితులు కొయునుండినది కనులారజూచిరి. రోడ్డుప్రక్కన నున్న సాలుచెట్లలోని యాకులన్నియు కోయబడిన మాడుప్రూకుల సందర్శించిరి. నాచే తమరుచేయబడిన కొన్ని గ్రామముల పశువులసంఖ్యను, ఉన్న మేతపశువులను రయితుల విన్నపములగుల నాహజరును జూచిరి. 18-9-29 జిల్లాలోని తహశీల్దార్లతో సంప్రదించి ఫలితము నెఱుకపఱతుమనిరి. ఆ నిర్ణయమేగావోలు రైతులే దిగుమతివెచ్చుమును పూర్తిగా భరింపవలెననట్లు.

13-9-29 తరువాత ఉత్తరకార్తిలో సర్దుములు కొంచెము గొప్పలుగనుగిసినది నిజమే. కాని అంతమాత్రముననే 1 నెలవాడు కూటికిలేక కడగండ్లుపడుచుండిన పేదరయితులు ఇంతలోనే శ్రీమంతులుగ మారిరా? చెరువులను నీరువచ్చినంతనే ఫలము చేతికబ్బెనా? పచ్చిక అందందు గొంతవరకు రయితులకు లభించునందుచేమో? పన్నును పశువులను చెప్పరించుటకు కొంత కనవు దొరకగలదు. కాని వ్యవసాయపు పనులొందరలో నినుమడిగ కష్టపడుచున్న యెడ్లకు కడుపునిండ దొరకనేరదు. ఇక్కడి గ్రామాదులలో ఉన్న కొండగట్టులమాడా పట్టాలకియబడినవి, పచ్చికభీష్ణ అది. పాలములలో ఫలము చెల్లబడినందున పశువులూరుదాటి పోయినచో బంధువోడ్డి దండుగలకు గారణము. చేయజాలినంతకన్న వెక్కుడు పని తొందరగల నేద్యగాండ్రు తగినంత పచ్చికసవు దెచ్చికొనజాలరు. మాచిపెట్టి తెప్పింపవచ్చునే యనిన చాలినంత గడ్డియు దొరకదు. అంత కూలిగడ్డి దెప్పించుకొనుటకు చేత రొక్కముగూడలేదు. తినుటకే అప్పు దొరకనపుడు, దినముకూలి గడ్డికయి రయితుల తలెత్తెచ్చింపగలరు?

పంపింపదర్శములెల్ల పరికించినచో వరిగడ్డిని దిగుమతి చేయుటకునయి వెలయు వెచ్చుములో 2/3 పాళ్లు దొరతనము వారు భరించుట యత్నవశ్య కర్తవ్యమునట్లు స్పష్టము. ప్రభుత్వమువారల, అరకొరకడుపుతో అలమటింను మూగపశువుల సంరక్షింప సమకట్టి తమ నిర్ణయమును గురించి పునరాలోచన మొనరించి గడ్డి దిగుమతివెచ్చుములో 2/3 పాళ్లు భరించెదరుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను. మరల మా గ్రామాదుల రయితులవరమున కృష్ణజిల్లా రయితులకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల సల్పుచు, మీ యౌదార్యఫలమును అనుభవించునట్లు దొరతనమున రు బీదరయితులయొక్క సానుభూతి గనబరచెదరుగాక.

వి. రామచంద్రరావు.

ఇండియా, బర్మా, సిలోను నందు
చివర్ లెట్ సిక్సును కొత్తగా పొందిన
స్వంత దార్లు

7000

మంది వారు చివర్ లెట్ నే ఎందుల కేర్పరచుకొనిరో అడుగుము. వారే మీరు చెప్పెదరు.

చివర్ లెట్ సిక్సు ఫోర్ నకంటె ఖరీదా ఆటె ఎక్కువలేదు. చివర్ లెట్ ఫోర్ నకంటె ఖర్చుకూడ ఎక్కువకాదు. తిరిగి అమ్మదలచిన చివర్ లెట్ సిక్సునకు ఫోర్ కంటె మంచి విలువవచ్చును.

అదియు చివర్ లెట్ యొక్క టీమాత్రమే 6 సిలండరు పవరును, ఆక్సిల్ రెషనును, విశాలమును, గల్గి సౌఖ్యమును చేకూర్చును.

నాల్గు ఖరీదున కే?

కార్లు ట్రక్కులు

చివర్ లెట్ ను కొని మీరే నిర్దారణచేయుదు. విడిభాగములు కార్లు విరివిగా దొరుకును. వీటికి మించినది తూర్పుప్రాంతమున మరేది లేదు. ఇతర కార్ల అమ్మకముకంటె దీని అమ్మకం రెండింతలు పైగా ఎక్కువ.

డీలర్లు

ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ విశాఖపట్నం

వి. జి. ఆస్క్విత్ అండు కో., బళ్లారి.

జి. హెచ్. బాలె అండు కో., లిమిటెడ్., 3 సాత్ వేరెడ్ బెంగుళూరు.

టి. షేన్స్ అండు కో., లిమిటెడ్., రెడ్ ఫీల్డ్స్ కోయంబత్తూరు.

హర్ మున్ జి అండు కో., వెస్ట్ వేరెడ్, సికింద్రాబాదు.

సంగీత మిథ్యాకరణము

భారతదేశము సాంస్కృతికము సంపాదించుటకు ప్రభువులతో బోరాడుచున్నది. కాంగ్రెసు పుట్టుకయే యిట్టి పోరాటమునకు ప్రారంభము. అది మొదలు ఇంతవరకు కాంగ్రెసు మతము అనేకరీతుల మారిమారి సత్యాగ్రహ పద్ధతితోడనే స్వరాజ్యము లభింపదగు ననెడి నిశ్చయము గలదిగ నిష్పాదు భాసించుచున్నది. సత్యాగ్రహము అనగా సత్యమును గూర్చిన ఆగ్రహము అనికాని సత్యమునెడల ఆగ్రహము అనికాని అర్థము కల్పించుకో దగియున్నది. ఆగ్రహ మనగా గోపమనియు అభినివేశ మనియు (పట్టుదల యనియు) రెండు భేదములు సెప్పవోదగును. అటులనే సత్యభేదమునకు గూడ త్రికరణంబులు ఋజువర్తన మనియు స్వత్యమనియు రెండవ భేదములు సెప్పవగును. దానంతటి సత్యమును గూర్చిన ఆగ్రహమునగా స్వత్యమగు స్వరాజ్యమును గూర్చి కోపమువహించి ప్రభువులతోడ బోరాడి సాధించుట యనియు స్వత్యమగు స్వరాజ్య సంపాదనమును గూర్చి ఆధినివేశము వహించి సాధించుట యనియు నెఱుంగదుగాని మరయు సత్యమునకల నాగ్రహము అనగా త్రికరణంబుల ఋజువర్తనము లేని రాజ్యాధికారుల యెడల గోపము వహించి స్వరాజ్యము సాధించుట యనియు లేక అట్టి ఋజువర్తనమున నభినివేశము గలిగి స్వరాజ్యము వ్యాపించుట యనియు గ్రహింప దగును. ఇట్టి యర్థములలో నేయర్థము స్వీకరించి, స్వరాజ్యవాదులు ఆపదమును (సత్యాగ్రహ పదమును) వాడుచున్నను ఫలితార్థ మెక్కటియో, అయ్యది స్వరాజ్యసంపాదనము ఫలితమొక్కండయ్యు శబ్దసార్వత్రికమున త్రికరణంబుల ఋజువర్తనము నెడల నభినివేశముతోడ నట్టిఫలము ప్రాపింప నగును అని సమన్వయింపదగుచున్నది.

ఇట్టి స్వరాజ్య ప్రారణసమస్యను బురస్కరించుకొని సమిష్టి దేశాభివృద్ధి నమస్కరించుచున్నాము అను పక్షమున వహించి దేశనాయకులు పాటుపడుచున్నాడు. అనగా మొత్తము మీద భారతదేశమంతయు స్వరాజ్య సంపాదనమునకు నలయు మార్గముల నడుచునలెననియు నందుకై దేశములోని పలువిభాగాములు సాంఘిక వైజ్ఞానిక వాణిజ్యకాది సంపాదనములను ప్రోత్సహము నొందవలెననియు మున్నగు సంగతులు చెప్పుచున్నాడు. ఇందులను ఒక వైపున భారతదేశాభివృద్ధిని ఇంకొక వైపున గ్రామాభివృద్ధిని, పట్టణాభివృద్ధిని, రాష్ట్రాభివృద్ధిని, జాత్యాభివృద్ధిని, విజృంభించుచు ఉన్నది. ఇట్లు యభివృద్ధిని సమర్పించియు ఆంధ్రమహాసభలు, ఆంధ్రరాష్ట్రసభలు, ఆంధ్ర గ్రామక మహాసభలు మున్నగు సభలు ఇకవారముదినములలో బెజవాడలో జరుగనున్నవి. ఇటులనే దేశమంతట నిట్టిపద్ధతియే సాగుచున్నది.

ఇట్టి దేశాభివృద్ధిని దేశాభివృద్ధిని నడుపుచున్నది. కాని యిట్టివో గూడ సత్యాగ్రహ పద్ధతి ననుసరించి ఋజువర్తనమున నభినివేశము చేయుట యంతిరీతమైనదని, ఇతరవిషయముల నేదియెట్లు ఉన్నది సంగీతవిషయమున మాత్రము మన యాంధ్రదేశమున నట్టి ఋజువర్తన గామిత్యము అంతరించినదనియు చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఎందు కిటులనవలసి వచ్చెనో వినుండు.

శ్రీయుత చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు లక్ష్మణరావుగారు ఆంధ్రచరిత్ర మున్నగు చరిత్రములు వ్రాసినవిష్కృత మనదేశములో నొకసూతనభావ ముదయించినది. అట్టి చరిత్రములలో గమనించితే, కాపురచరిత్రము మున్నగునవికూడ సంతకావములుగనో, బహిర్యావములుగనో యలరారెడివి. అందులను గ్రంథకర్తల యభిప్రాయము ఆంధ్రదేశములోని పలువర్తనముల స్వకీయచరిత్రమును స్మరించుకొని స్వదేశాభివృద్ధిని నకై పాటుపడవలెనని అయియుండనోపెడిది. కాని వారి సంగల్పము అన్యథా ప్రపంచితమైనదని చెప్పదగియున్నది. అందులను కులతత్త్వము అనుభావము అంగురించి కులకక్షలు బయలుదేరినవి. స్వకులశ్రేయమునకై స్వకులాభివృద్ధిని మాత్రమే సహింపక అన్యకులద్యేయమును ముఖ్యముగ బ్రాహ్మణ ద్యేయమునూని కులతత్త్వము విజృంభించి దేశమున నల్లిబిల్లిగ నల్లకొని పెనవేసికొని యున్నది. ఇయ్యది కనులున్న వారికం నటలు గోచరించుచు నేయున్నది. ఇక బ్రాహ్మణులు దేశములో నన్యస్వస్వసంభాగ్యులయినందునను 'బ్రాహ్మణానామ నేకత్వం' అను సామెత ప్రాచీనకాలమునాడే పుట్టియున్నందున కులతత్త్వప్రధానము బ్రాహ్మణేతరుల పాంశుబట్టి సంతయేని నెద్దరికము వహింపవలెంచి బ్రాహ్మణులు మెలగుచున్నారు. వారివారి పేరుప్రతిష్ఠలకై యితర బ్రాహ్మణుల ద్యేయించుచు ను నారియెడల కొండెములు సెప్పుచును వారిప్రతిష్ఠను అనేకదా భగ్నమునీయ తలపెట్టుచును ఇట్టిస్వాపరులగు బ్రాహ్మణులు ప్రవర్తించుచున్నారు. ఈ కులతత్త్వము సార్వభౌమత్వము సంగీతములోనికి గూడ బ్రాకినదని కనులున్న వానికి వెలుగుతోలి స్పష్టపడుచున్నది. ఎటులనో గమనింపదగును.

పూర్వము సంగీతంబున బేరుప్రతిష్ఠలు గలుగవలెనంటే అనేక రాజ సంస్థానములలోని పండితులు మెప్పించవలెను. రాజుల మన్ననలను పొందవలెను. అట్టి యస్థానపండితుల ముఖ్య స్వభావంబుననే ప్రాయశః మత్సరగ్రస్తులగు నుండె

డివారు, దానంతటి గాయకులు పేరు సంపాదించుట యనిన ఎంతో కష్టము. ఇట్టివో సమర్థుడు గానివారికి మాత్రము పేరు నచ్చుటకు వీలులేదు. పేరు వచ్చినవాడు సమర్థుడే యని చెప్పక తప్పదు. స్వదేశ సంస్థానములు వాని మర్యాదలు పోయిన పిమ్మట ప్రజల యాదరణముననే విద్వాంసులు కీర్తి గడింపదగియుండెను. ఇట్టి ప్రజాదరణలు కూడ మొన్న మొన్నటి వరకు పండితాచార్యుల స్వరమై యుండెను. అనగా పండితులు హరించినగాని పామురులు హరించెడివారు గారు. ఇక పండితులనిన కులభేదముగ హరించువారా కారు. కాన నట్టివో గూడ యభ్యర్థమును విద్వాంసుడే పరిగణనమునకు వచ్చెడివాడు, గోవులేని యూరిలో గేదయే శ్రీ మహాత్మ్యే యనుసామెతను బట్టి ఏయొక్కరుడైన ఎచ్చటనేని అసమర్థుడు పేరు వహించిననూ నిజము నిలకడమీద బయలుపడుచునే వచ్చినది. నా బోటివాడు సంగీత ప్రపంచమున గాలుపెట్టినప్పుడు సితిగతులు ఇటులనే యుండెను. పండితుల మెప్పువడసికాని ప్రజామోదము వహించుటకు వీలులేకుండెను.

ఇక నిప్పటి సితిగతు లాలోచించు ముగాక! మన యాంధ్రదేశములో నేమి ప్రవృత్తి దేశములో నేమి దేశభావ పత్రికలు బయలుదేరినవి. ముఖ్యముగ మన యాంధ్రపత్రికారాజము వెలువడి విస్తరించినకాలంబి సితిగతులు మారినవి. ఆంధ్రోద్యమనకయ్యే శ్రీదేశోధారకులు ఈ పత్రికాసంస్థను నెలకొల్పి ఆంధ్రజాత్యుద్ధోధముగావించి సమకట్టి కృత్యకృతులైరి. కాని కులతత్త్వము బయలుదేరిన పిమ్మట సత్యాగ్రహము పెడవార్తంబు నట్టిసంతంబున నీ పత్రికారాజమున సత్యము అసత్యముగను అసత్యము సత్యముగను బరిణమించుటకు వలనుపడుచున్నది. పత్రికాధిపతులు సత్యకేళిలరయ్యు మహాశేషములయ్యు ధర్మనిర్వహణ పరాయణులయ్యు స్వాధిపతులగు వ్రాసిన వాండ్రవ్రాతలలోని సత్యాసత్యముల నెఱుల వారయగలుగుదురు. ఇంకా పత్రికానిర్వహణంబున నింకను అనేక క్లిష్టసమస్యలు ఉన్నవి. దానంతటి సత్య ప్రకటనమునకు గొంత నిరోధము గలుగుచున్నదని చెప్పదగియున్నది. ఇటులనే అనేక పత్రికారాజములు దేశమున విజృంభించి పవిత్రయొచ్చుచున్నవి. ఇట్టివో గాయకులు పేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించవలెననిన గొంతులు వ్రాయసకాండ్రను గొంతులు పత్రికాపితృకులను బట్టుకొని నాల్గు అల్లికాల్లికచేరించెనే ఉప్పులేక ముప్పుపడుచు దాగినారని ప్రచురింపించుకొనిన నెంత పేరేని రాగలు. దీనికితోడు కులతత్త్వముగూడ సహకారియగు నేని యిక చెప్పవలసిన పేరు లేదు.

ఇదియటులుండ సంగీతవిద్యయందు సామర్థ్యము సంపాదించకయే కీర్తిగడించి పాట్లబోసికొన నెంచు కొండెలు విమర్శకాగ్రణులు మద్రాసులోను మన యాంధ్రదేశములోను బయలుదేరినారు. ఇట్టివారిలో చాలమంది గాత్రగాము నేయగలవారు కాని వాయవీవాది వాద్యములు వాయింపదగువారు కాని కారు, ముమ్మాటికిని గారు; ఇకముందు కాలేరు. ఇట్టి మహానియులు ఏదోవిధముగ దాము పేరు సంపాదించి వాల్లడబ్బులు మూటగట్టుటకై విమర్శనలు అను పేరుతో వ్యాసములపై వ్యాసములు వ్రాయుచుందురు. ఇట్టివ్యాసములొన్ని హిందూపత్రికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను బూర్వము చదివి వ్రాసిన వ్రాతలకు అచ్చెరువొంది నిజమారినపిమ్మట నీవిమర్శకుల తెలివితేటలు విమర్శనాపటిమ అనుభవ జ్ఞానము నాకు తెలుతెల్లమైనది. వీరి సాగడ్డయంతయు ఏ మహారాజుగారిదో ఏ దివాన్ బహదూరుదో అనుగ్రహము సంపాదించుటకయి యుండదగునని గ్రహింప గల్గితిని. ఇటువలెనే మన యాంధ్రదేశములో గూడ గొండెలు విమర్శకప్రజలు బయలుదేరినారు. వీరును గాయకులుగాని వాద్యకులుగాని కారు, కానేరరు.

ఇట్టివారుకూడ మద్రాసు అయ్యరు అయ్యంగార్లను అనుకరించి నాయకత్వమును సంపాదించవలెనని అడ్డదెడ్డపు వ్రాతలు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి దుష్టపరిస్థితులు గమనించి 'శాస్త్రవిమర్శనములు' అను పేర్ కింద ది 21-9-29 తేదీగల ఆంధ్రపత్రికయందు ఒకవ్యాసము ప్రచురించయింటిని.

ఇది యటులుండ నింకొక మహావిపత్తు సంభవించినది. ఇప్పటికి మూడు 25 సంవత్సరములమంచి కాకినాడలో గానసభలు జరుగుచూ అనేక గాయకులు పాఠ్యకులు సభలుచేయుచు వచ్చుచున్నారు. ప్రాయశః గానము విని సంతోషించి వోలకాటేకాని నాయకుల గూర్చిన ప్రత్యేక విమర్శనంబులు ఎప్పుడును ఎవరును జేసి యెఱుగరు. ఈసంవత్సరము మాత్రము 22-10-29 తేదీనగల ఆంధ్రపత్రిక యందు కాకినాడ గానసభా కార్యముల గూర్చి విమర్శన మొక్కటి బయలుపడెదనది. ఇందుకు బూర్వ మెప్పుడును ఇట్టిది బయలుదేరినట్లు జ్ఞాపకములేదు. ఇది యటులుండ నిరుడును ముందటి యేడును విజయనగరములో గానసభలుజరిగినవి. ఈసంవత్సరము జరిగినటులులేదు. రాజమహేంద్రవరములోగూడ అటువలెనే జరిగినవి. ఈసంవత్సరము జరిగినటులు వినలేదు. విశాఖపట్టణములో నిరుటి సంవత్సరమును గానసభ బయలుదేరినది. నిరుడును ఈయేడును కొన్ని సభలు జరిగినవి. ఇటువలెనే గుంటూరులో నిరుడును ఈయేడును గానసభలు జరిగినవి. ఇట్టి గానసభలు నెలకొల్పి

యు గాయకుల ప్రోత్సహించుటయు సంతోషమే కాని ఈ యీ గానసభా యజమానులలో వారి సమృద్ధితోడ మఱియొకరొవ్రాసెడు విమర్శనములు మాత్రము కడుంగడు మూఝములుగ నున్నవి. విజయనగర విశాఖపట్టణ గుంటూరు గానసభలవారు జరిగిన గానసభల విమర్శించుచు వ్యాసములు ఆంధ్రపత్రికలో ఈరెండుమూడు సంవత్సరములనుండి ప్రకటింపబడుచున్నవి. గాయకుల గాననయిదువ్యయముగూర్చి వ్రాయసకాని దోచిన చొప్పున వ్రాయుచున్నారు. ఈవ్యాసములను విమర్శనబుద్ధితోడ జదివినచో వీనియందు గ్రామాభివృద్ధిని పట్టణాభివృద్ధిని కులాభివృద్ధిని స్పష్టపడుటయేకాక వ్రాయసకాండ్రకును వారిని బురికొల్పువారికిని ద్యేయభావములగు విద్వాంసులుండులేని వారిని నిరసించుతలంపునగూడ వ్రాయబడినటులు తోచెడిని. ఇట్టి నిరసనసంకల్పము వారికి హృదయంతః లేకపోవచ్చునుగాని వ్యాసములవలన గోచరించెడిని. ఇదిగాక వైన నడవారించిన కారణాంతరములే వారికిచ్చిన గాయకునిగూర్చియో వాద్యకుని గూర్చియో గోరంతలు కొండెంతలుగజేసి మిథ్యాసిద్ధాంతములు నేయ సమకట్టుచున్నారు. అంతటితో దృష్టిసాందక అంత వారు ప్రపంచముననే లేరనియు అద్వితీయులనియు వ్రాయుచున్నారు. పదిమంది యొక గానసభా యజమాన్యమునగాని మఱియొకరినిగాని సమకూడి గానమొనర్చినప్పుడు వారలగూర్చిన విమర్శనము శ్రోతలకేవలపేయవలెను. వ్రాయదలంచినచో అందఱిని గూర్చి సమానముగ వ్రాయవలెను. అంతియే కాని అందఱు గూర్చి ఏమేమో వ్రాసి యొకరిగూర్చి నెలకొల్పి నూచించుట యెంత దూష్యమో మీరే యాలోచించుకొనుడు. ఇట్టి ప్రత్యేకత్వమును నెలకొల్పి నూచించి యిద మిదమని సిద్ధాంతీకరించుటకు ఈ గానసభా యజమానులకు గాని యీ వ్రాయసకాండ్రు గాని తగినసంస్కార మున్నదని చెప్పగలరా? సాధారణముగా గానము విన్నది శ్రోతలలో బహుమంది పరప్రత్యయ నేంగితులు గతానగతియును ఉండురు. ఇక వినగల రసికులమని విజ్ఞప్తపరచిలో బాలమంది అపస్వరములు గ్రహిస్తరములు విస్వరములు హీనస్వరములు ఇత్యాది స్వరదోషములు గాని లయదోషంబులు గాని గ్రహింపనేరక ప్రాయశః అట్టి స్వరదోషములు మున్నగునవి వచ్చునప్పుడు గూడ బుర్రకాయ లూపెడువారుగ నుండురుని నా యనుభవము చే గ్రహించుతిని. ఇట్టివారేనా గాయకుల మంచిచెడ్డ లాగిసి వీరు శ్రేష్టులు వీరు మధ్యములు వీరు అధములు అని నూచించు విమర్శనములు ప్రకటించుట! ఎంతసాహస మెంతసాహసము. ఇది కలికాల ప్రభావము కాకున్న మఱియేమి? 'విద్వానేనవి బానాతి విద్యజ్ఞ పరిశ్రమమ్' 'A poet must be judged by a poet' ఇత్యాది సమయముల మారీకరించి నిర్భయముగ విమర్శనములు వ్రాయవారి నేమనవలయు? అట్టి విమర్శనములు చదివి సమృద్ధింప పరప్రత్యయ నేంగితుల నేమనవలయు?

ఇట్టి కులదుర్భిమానము గ్రామ పట్టణ దుర్భిమానము ఇట్టి దుర్విమర్శనాపటిష్టత మున్ను నాశయదోషములచే నలవారు సాంధ్రానియందు గాయకులకు మధ్యమించుట ఆంధ్ర పత్రికాయు కొండగినదియే కాని రక్తమిథ్యాప్రభువులు కొండగినది ముమ్మాటికిని శిష్యులగు.

ఇట్టి విమర్శకులస్తుతులకు ఉత్పాదు గీతవాదిత్రజ్ఞులు తమ యెడల నాపాదించబడిన గణములు తమవద్దనున్నవో లేవో గ్రహించి లేవని తోచినయెడల అటులని వెంటనే ప్రకటించుట న్యాయమును శ్రేయస్కరమును అగును. అటులగానే ఒకప్పుడు తమకే ముప్పువాటిల్లనగును. ఇనుకమీద కట్టిన కట్టడము ఎప్పుడో కూలియేతీరును.

ఇక వారదినములలో బెజవాడలో ఆంధ్రమహాసభలు జరుగనున్నవి. గాయకమహాసభ జరుగుటయే కాక గానసభలు కూడ నేర్పాటు చేయుదురట! నేను గాయకత్వమున జీవించువాడను గాకున్నను నన్ను కూడ నొక గాయకుడుగ నెన్ని శ్రీ దేశోధారకులు నాకును గానమొనర్చి ఆహ్వాన మంపియున్నారు. దేశపరిస్థితులు ఇటుల నున్నటులు గమనించిన నేను శ్రీవారు ఆహ్వానించిన కారణమున నియ్యకొనవలసి వచ్చినది.

ఈతరుణమున గూడ వైన వివరించిన చొప్పున కులాభిమానములు విమర్శనాధికము బయలుదేరననియే యెంచవలసి యుండ గుదా! అట్టివో సాంధ్రదేశము సంగీత విద్యయందు కడు విపద్ధిలో మునుగునని చెప్పదగును. ఇట్టి సంకటితప్రవర్తనము గాయకులలోన బరస్పరాసహాయము శ్రోతులయెడల నవిశ్వాసమును జనింపచేయు చున్నది. అట్టివో నెప్పుడో అప్పుడు రహస్యంబుగ రగిలెడు అగ్ని కణము ప్రజ్వలించి దేశము నంటుకొనగలదు. అప్పు ధార్పదగువారు ఉండజాలరు.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకై నెలకొల్పబడిన ఆంధ్రమహాసభ, గాయకమహాసభ ఈ పై సందర్భములు గమనించి సంగీతకాదివిమర్శనములు యధాన్యాయముగ జరుగుటకై తగు సంస్థల నెలకొల్ప దగును. మఱియు నట్టి విమర్శనములు ఆయా కళలలోన బండితులని పేరుగాంచినవారు తప్ప యితరులు వ్రాయగూడదనియే యెవరేని వ్రాసినయెడల నవి పత్రికాధిపతులు ప్రకటింపగూడదనియు శాసించదగును. గాయకుల ప్రత్యేక స్వత్వము విమర్శించి ఉత్తమ ముగ్యమాధముల నిర్ణయించుటకును బిరుదాది సత్కారముల జేయుటకును ఒక పరిమత్తును స్థాపించుట అత్యవసరము.

మరియుకవిషయము గాయకులు ఈ రాగమును ఇటుల బాడవలెను, ఇది పాడవలెను, ఇది పాడవలెను అని కొందరు తీర్మానములు గావించుచున్నారు. ఈ తీర్మానముల నలన న బ్రయోజన మావంతయేని యుండదని యెఱుంగుదు. గానము పరమేశ్వరానుగ్రహమువలన నలవడెడు సంస్కారప్రదుర్భావము, ఉపాసనార్థము, కళావిశేషము, ఇట్టి గానముయొక్క స్వరూపమును దిలకించిన మహర్షులును, బండితులును ఇదివరకే దానిని వర్ణించియున్నారు. అట్టివో నాలుగురాగముల నేని సమగ్రంబుగ గానమొనర్చుటయి యిప్పటి గాయకులును, విమర్శకులనునీ పేరు పెట్టకొనిన విమర్శకులును జేసెడి తీర్మానములు ఏగాయకుని బంధించినదనో మీరే యూహించుకొనుడు. గాయకుడు ప్రాచీనసంప్రదాయములచే మాత్రము గట్టుబడువాడై సర్వస్వతంత్రుడగు నుండవలెను. అట్టివాని స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించ ప్రయత్నించుట సముద్రమునకు అడ్డుకట్టవేయుట వంటిది. ఇయ్యది వృథా ప్రయత్నము. స్వరములలోని fractions గూడ గనుపెట్టుదురట! పల్లవి పాడగూడదట. స్వరాలాపము నేనుగూడదట. ఇత్యాది ప్రలాపములు గావించుచున్నారు. ఇట్టివిషయముల గాయకముహాసభ తీర్మానింపదగదని హెచ్చరించుచున్నాడను.

సంగీతవిద్యావిషయములందలి దుస్థితిని బ్రకటించుటకై వ్యంగ్యప్రధానము గ నీ వ్యాసమును వ్రాసి నాడను. మితి మీరి విమర్శకంఠస్థులు విమర్శనములు అసత్యప్రకటనమునకు జోటిత్తుచేసి ఇకముందు ప్రకాశము గ నే నాభావములు వెల్లడిచేయగలను. అట్టివో గతిగెడు మంచి చెడ్డలు దేశమునుభవించదగినవి. నాయథార్థభావమును వెల్లడించు విషయమున లోకాపవాదభయము నొందువాడను గాను. ఇది ముమ్మాటికి నిజము.

బందరు, } వాగ్గేయకార హరి నాగభూషణము.
24-10-29.

చీరాల

గుంటూరు శారదానికేతనమునకు, మునిసిపల్ కవునిలువారి విరాళము
చీరాల, అక్టోబరు 28:—ఈదినముదయము గం. 8 లకు మునిపల్ సంఘము సమావేశముకావడి అందు శ్రీ గుంటూరు శారదానికేతనమునకు రు 25/-లు, నొసంగుటకు సభ్యులెల్లరచే సేకరింపముగా ఆంగీకరింపబడినది.
(ఒకవిలేఖరి)

వైమానిక తపాలా వినాశనము

కలకత్తా వర్తకులలో కలవరము
కలకత్తా, అక్టోబరు 28:—భారత వయమానిక తపాలా గాంపావు విమానము నీటిలోపడి వివాళ మాయెనని వినుటచే కలకత్తా వర్తకులు కలవరము జేందుచున్నారు. ఈవిధమున విమానపు తపాలా వినాశన మొందుట యిది రెండవ పర్యాయము. గత నెవ్వరినబట్టి మొదటి పర్యాయముజరిగిన ప్రమాదము ఇట్టి తాము విమానమున పంపుబాబులు సురక్షితముగా చేరవని భీతి జనించెను. ఆ భీతి కొంత తగ్గుచూ వచ్చు సమయమున మరల యీ ప్రమాదము సంభవించి వర్తకులలో కలవరము పుట్టించినది. ఈ రెండవ ప్రమాదము సంభవించుటవలన విమానము లందు రాకపోకలు సులువుటగాని, తపాలాను పంపుకొనుటగాని సమస్యకముగ సురక్షితముగా కొనసాగింపవచ్చునని చైర్యముతో చెప్పుటకు వీలులేక యున్నది అని ఒక ప్రముఖవర్తకుడు అసోసియేటెడు ప్రతినిధితో చెప్పెను. (అ. తె.)

పలనైయినులో నవంబరు 2 తేదీని సమైక్యమై

బాల్కరు ప్రకటనమును రద్దుజేయవలెను
(రూటరు)
లండన్ అక్టోబరు 29:—యూదుమతస్థుడగు దుకాణముదారుని బహిష్కరణవాదులు మెడలో కత్తితో పొడిచిరి. అదివారమునాడు దానివలన నగరమంతయు భీభత్సముగనుండెను. దుకాణములన్నియు మూయబడెను. బాల్కరు ప్రకటనములను రద్దు చేయవలెనని పలనైయిను, సిరియా ప్రాస్థుజార్జానియా ప్రతినిధులు అందఱుగూడి ఆరబు సమాసభలో బాల్కరు ప్రకటనమును రద్దు జేయవలెనని ప్రభుత్వము నడుగుటకు నిశ్చయించిరి.

సానికవార్తలు

రాకపోకలు:—ది. బ. జి. నారాయణస్వామిచెట్టి గారు నిన్నరాత్రి మద్రాసునుం నేలమునకేగిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు:—జెంతుకూరునందు కొంతకాలము విశ్రాంతిగైకొని ఇటీవల మద్రాసు నకే తెంచియున్న శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సంపూర్ణారోగ్యమునుబడసినటుల తెలియుచున్నది.

జాతీయ ఆరోగ్యముగూర్చి ఉపన్యాసము:—డా॥ లక్ష్మీపతిగారు 30 తేదీ బుధవారం, సాయంత్రం 4-80 గంటల చాకలిపేటలోనున్న గవర్నమెంటు టెక్నాయిలు ఇన్ స్టిట్యూటునందు “జాతీయఆరోగ్యము”గూర్చి సినిమాఫిల్మ్ ప్రదర్శన సహితముగా నుపన్యసించుదురు.

ధన్వంతరి దినోత్సవము:—గవర్నమెంటు ఇండియను మెడికలుస్కూలు విద్యార్థుల సంఘముచే స్కూలు ఆవరణయందు (మైడుపార్కు) కీల్సపు అక్టోబరు 30 తేదీన జరుపబడును. ఉదయం 7 గంటలకు ప్రార్థనపూజ జరుపబడును. సాయంత్రం 5 గంటలకు సభ జరుపబడును. గా॥ ఎస్. ముత్తయ్య ముదలియారుగా రధక్షత వహించుదురు. డి॥ బి॥ టి. రంగారావు, పండిత యు. రామనాథశాస్త్రిగార్లు ఉపన్యసించుదురు.

దీపావళి భిక్ష

హిందూపురం శ్రీ శారదా యువిత గ్రంథ పఠశాల యమునకు తమ కేక్ర్యాసుసారము దీపావళి భిక్ష మొసంగి మా సదుద్యమమును ప్రోత్సహింప విక్రీలి ప్రార్థించు చున్నాడను. కందాడై భావ్యం గౌరవ కార్యదర్శి.

కాన్పూరు జాతీయపతాకోత్సవము

ఇదివరకు పతాకను ప్రతిష్ఠించినందుకు 1½ సంవత్సరములు శిక్షపడిన జగ్దంబప్రసాదు ప్రతిష్ఠించుట
సాజుత్ మోహినీగారి యుద్ధోదనము
కాన్పూరు, అక్టోబరు 28:—జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యాలయము పై బాతీయ పతాక ప్రతిష్ఠాపన మహోత్సవము నిన్న జరిగెను. కాన్పూరు పురభవనమునందు పతాకను ప్రతిష్ఠించి 1½ సంవత్సరములు శిక్ష ననుభవించిన సత్యాగ్రహి శ్రీ యుత జగదంబప్రసాదు పిత్తెపిగారు సభికులనుద్బోధించి పతాకను ప్రతిష్ఠించిరి. సభికుల నుద్బోధించుచు మాలావా సాజుత్ మోహినీగారుగూడ కొలదిగా నుపన్యసించిరి. రెండు నెలలలో నిరంకుశ ప్రభుత్వముతో పోరాటముజరుగనున్నదనియు, కాంగ్రెస్ వాదుల కది పరీక్షాసమయమునియు, అందఱును మన స్ఫూర్తిగా కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరసావహించి పాటుబడవలెననియు మోహినీగా రుద్బోధించిరి. (ఫీ తెన్.)

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము
30-10-29 తేదీ బుధవారం సాయంకాలం 5 ఘంటలకు చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు తిరుపతి బజారు పిథిలోయందు చిత్రాలనాపడిలో మాడును.
దిగవవిషయములు చర్చింపఘన:—
(1) చిత్తూరునుండల కమిటీకి అధ్యక్షులు కార్యదర్శి, కార్యనిర్వాహకులను ఎన్నుకొనుట. (2) ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘములకు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట. (3) జెబూడలో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రముహాసభకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట. (4) లాహోరులో జరుగనున్న దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధుల ఎన్నికల చర్చ. (5) జమాఖర్చులు. (6) సభ్యులను చేర్చు విషయము. (7) ఇతరవిషయములు.
యం. శ్రీనివాసాచార్య కార్యదర్శి
బకింగహం నుండిరమున నవంబరు 5 తేదీని రాయలు కవునిలును సమావేశ పరచెదరు.

శారదాబిల్లుకు అనుకూల ప్రచారము

సింధు హిందూముహాసభవారి సంకల్పము

త్వరలో సభవారు సింధు హైదరాబాదులో కార్యాలయము స్థాపించి, 1930 ఏప్రిల్ వరకు ప్రచారము సాగించెదరు
హైదరాబాదు, (సింధు) అక్టోబరు 28:—ప్రజలకు శారదాబిల్లులోని మరతులను బోధించుటకై సింధురాష్ట్రము నందు ప్రచారము ప్రారంభింపబడుచున్నది. సింధురాష్ట్రములోని సంఘసంస్కారప్రముఖులు గొందఱును, సింధు హిందూ సభా కార్యనిర్వాహకవ్యవహారును సభగానించి హరవిలాస శార్దాగారిని ఆధిపందించుచు తీర్మానించిరి. శారదా ఆక్టోబరు 28 ప్రతులను పంచి పెట్టుటకును, బిల్లుయొక్క మరతులను ప్రజలకు తెలియజేయుటకును డబ్బిచ్చి ప్రచారములను నియమించుటకును తీర్మానింపబడెను. పాఠశాలలోని బాలబాలికలకు బిల్లు మరతులు బోధించుటకు స్థానికసంస్థల యొక్కయు, పాఠశాలాధికారుల యొక్కయు సాయము కోరబడెను. సింధు హిందూ మహాసభవారిచే నియమింపబడిన హిందూ సమ్మేళన కమిటీవారు త్వరలో హైదరాబాదునందు (సింధు) కార్యాలయమును పెట్టెదరు.
జాతీయ పతాకోత్సవము
పతాకోత్సవముయొక్క అర్థమునుగూర్చి సర్కూర్ పౌరులను డాక్టరు చాయిత్రామ్ గారు రుద్బోధించిరి. విదేశప్రస్తుత హిమ్మరణమునుగూర్చి జయరామ్ దాసు దౌలత్ రామ్ గారుగూడ ముచ్చటించిరి. తరువాత దౌలత్ రామ్ గారిచే ఖద్దరుప్రదర్శనము ప్రారంభింపబడెను. అందు ఖద్దరుప్రస్తుతులు, ఉన్నిసంఘా ఖద్దరు పట్టు ప్రదర్శింపబడినవి. (ఫీ తెన్.)

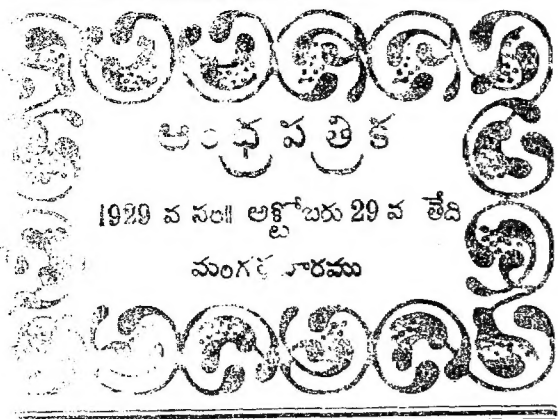
మద్రాసు కార్పొరేషన్ పాకీషనివారి సంఘము
చింతాద్రి పేటలో శనివారం 26-10-29 తారీఖున సాయంకాలము 5½ గంటలకు రాయపురం మనియిగార్ చౌత్ ట్రీ వద్ద జరిగిన సభలో యీక్రింది తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆంగీకరింపబడినది.
19-10-29 తేదీని సేషియర్ పార్కులో శ్రీయుత డా॥ సి. నరేశ మొదలియారు యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభలోను చెన్నపట్నం కార్పొరేషన్ పాకీ వాళ్ల సంఘమువారు తమ కష్టములను గురించి యెన్ని పర్యాయములు కమిషనర్ గారికి తెలియజేసినను వారు సరకునేయనుండి నందున తమ అసమ్మతిని తెలియజేయుచున్నారు. మరియును 19-9-29 తేదీని ఒక పుత్తరమున్ను 26-9-29 తేదీని ఇంకొక పుత్తరమున్ను కమిషనరుగారికి వ్రాసుకొన్నను జబాబు లేనందువలన ఈశనివారం 26-10-29 తారీఖున మరల సీసభలో ఆహ్వానింపబడిన సేటి తీర్మానమునకే ప్రాముఖ్యత యిచ్చి శ్రీ కమిషనర్ వారిని తృప్తికరమైన జవాబు శీఘ్రముగ మాకిచ్చి మా కష్టములు తొలగింప గలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.
యం. శ్రీరాములునాయుడు, 23-10-29 కార్యదర్శి.

ప్యారిసు అంతర్జాతీయ సభ (రూటరు)

లండన్, అక్టోబరు 29:—నవంబరు 5 తేదీని ప్యారిసులో జరుగు అంతర్జాతీయ సభకు డాక్టరు వరంజిపాయిగారిని ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగను, రైటుగారిని (బి. సి. ఎస్.) సాంకేతిక విషయములందు సలహాదారుని గను నియమించిరి. విదేశీయుల ప్రతిపత్తిని నిర్ణయించుటకును సన్నులను గూర్చియు ఆలోచించి నిబంధనలను జేతురు.

సర్వవక్ష సమావేశ రిపోర్టు

నైజూరిపోర్టు తెలుగుపుస్తకములు వెలువూడ
ఖద్దరు స్టోర్సును, బందరు కాంగ్రెసు టిఫ్ఫిన్ లోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావలసినవారు ఆయాస్థలములలో తీసుకొనుటవచ్చును.
పెల రు 1/-పిక్చూపాయి మాత్రం

ఆంధ్ర సభలు

ఆంధ్రసభలు బెజవాడలో నవంబరు రెండవ తేదిన ప్రారంభమగును. ఈ సభలను విజయనంతముగ నిర్వహించజేయు భారము ఆంధ్ర మహాజనులపై నిలిచియున్నది. ఆంధ్రసభలు, ఆంధ్ర గాయక సభతో ప్రారంభమగుట శుభచిహ్నము. గానము, విహితముష్మికానంద సంభాషణమని ఎల్ల రంగీకరించెడి విషయమే. ఆంధ్రదేశ సాభాగ్యమునకు వలసిన పెక్కు విషయములను చర్చింప విలసి యున్నపుడు, వివిధ మండల సభ్యులు గాన ప్రవణముచే సంత్కృష్ట హృదయులై తమ పనులను తాత్పర్యముతో నిర్వహించుటకు, సంగీత సమాజము ప్రోద్బల మొసంగగలదు. గాయకమహాసభకు, సుప్రసిద్ధ గాయకులగు పారుల రామకృష్ణయ్య కంతులుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు. అధ్యక్షులగు చి. బి. కొమ్మరెడ్డి సూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడుగారు గానప్రియులు, సంగీతవిద్యాప్రేమకులు. ఆంధ్రదేశమునందు, వీరి యాదరణ క్రింద పెక్కురు ఆంధ్ర దాక్షిణాత్య సంగీత విద్వాంసులు సరా మహోత్సవ దినములలో తమ తమ పాండిత్య ప్రకర్షను ప్రదర్శించి, ఆంధ్ర మహాజనులకు వినుటకు విందుగొలుపు చుందురు. సంగీతవిద్యా ప్రేమకులలో, నాయుడుగారు అగ్రగణ్యులనుటకు సందియము లేదు.

ఇట్టివారు ఆంధ్రగాయకసభ కధ్యక్షతవహించి, గాన విద్య నేరితిన వ్యాపింపజేయవలయునో అందుకు కనిపెట్టవలయునో తెలియజేయు, అనుభవపూర్వముగ నిరూపింపగలరనియు, వీరి యధ్యక్షతక్రింద సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడుననియు నమ్మెదము. ఇంతియగాక, రెండవతేది మొదలు ఆరవతేది వరకు ప్రతిదినము సంగీత ప్రదర్శనములు జరుగుచుండును. ఉదయమున నాగస్వరవాద్యమును ఉపన్యాసములును, సాయంకాలము జులైత్రాగ్రప్రదర్శనములును జరుగుచుండును. ఆంధ్రసభలలో పాల్గొనువారు, సంగీతప్రదర్శనములను తిలకించి ఆనందించుట కవకాశ మొత్తేని గలదు. ఇవి మానసిక శారీరక శ్రమలనెల్ల నివారింప జాలియుండును. సంగీత ప్రదర్శనములలో పాల్గొనువారు, ఆంధ్రదేశమునందు ప్రసిద్ధిపొందిన విద్వాంసులగుటచే, ఎల్లరకు వీరి గానమును విని యానందించుటకు వీలగును. ఆంధ్ర దేశసంగీతమున కొకప్రత్యేక వ్యక్తతయు, ప్రతిభయు కలవని, అన్యరాష్ట్రముల వారుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. అట్టి ప్రతిభ నింకను పెంపుజేయుటకు వలసిన కార్యసాధనలను సంగీతసమావేశమువారు నిరూపింపవలయును. సభల గావించి తీర్మానించిన మూత్రాన ప్రయోజనముండదు. తీర్మానముల నమలు

లోనికి దెచ్చినపుడే, సంగీత విద్య వ్యాప్తిగాంచును. గత సంవత్సరము నంద్యాలలో జరిగిన గాన సభలో జరిగిన తీర్మానములు కాగితములందే భద్రముగ నిలిచియున్నవి. ఈమారయినను, తీర్మానము లాచరణలోకి వచ్చుగాక యని కోరెదము.

ఏ సభలను ప్రారంభించినను పతాకోత్సవమును ముందుగ జరుపుట యాచారమయినది. జాతీయపతాకము, హిందూదేశ గౌరవ చిహ్నము. నాగరిక దేశము లన్నిటికిని, ప్రత్యేక పతాకములు గలవు. వాని నక్కడి ప్రజలధికముగ గౌరవించుచుండురు. పతాకమున కేమాత్రము ఆగౌరవము గలిగినను వారు సహింపరు. వివిధ దేశ పతాకములకు వివిధ చిహ్నములు గలవు. హిందూదేశము పరాధీన స్థితియందుండుటచే, స్వతంత్రపతాకము నెత్తజాలకున్నను, కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రత్యేక జాతీయ పతాకము నేర్పరచెను. దీనియందు అన్యుల నకమానించు చిహ్నములుగాని, దార్జన్య చిహ్నములుగాని గనుపింపవు. అంతఃసఖ్యము, అహింస, రాటము, జాతీయపతాకమునకు ప్రధాన చిహ్నములై వెలియుచున్నది. హిందూదేశ లక్ష్యము నివి దెలుపుచున్నవి. హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయుచో మానవకోటి కెట్టిమేలు నలువగలుగునో, ప్రపంచశాంతికెటుల దోడ్పడగలుగునో, యీపతాకముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. జాతీయపతాకము. తేటపరచు మహదాశ యములను ప్రతిభారతీయుడును సఫలము గావించుటకై యత్నించుట ధర్మము.

కాంగ్రెసు సమావేశములతోబాటు ఖడ్గరు ప్రదర్శనములను జరుపుటగూడ ఆచారమయినది. బెజవాడలోగూడ ఖడ్గరుప్రదర్శనము జరుగును. కడ్గరు ఉద్యమమునకై సర్వశక్తిని ధారబోయుచున్న సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుటెంతయు సమంజసముగ నున్నది. ఆచార్యులుగారు ఖడ్గరునిమిత్రమును, మద్యపాననిషేధము నిమిత్తమును సంతతకృషి నలుపుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ మిదివరకు కడ్గరు ఉద్యమముపట్ల విశేష శ్రద్ధవహించి యుండెను. ఇప్పటికిని సన్నని కడ్గరుకు ఆంధ్రదేశమును మించిన భాగము గనుపించదు. సంవత్సరాంతములోపల విదేశవస్తు బహిష్కారమును పూర్తిచేసి, స్వరాజ్య సంపాదన శక్తిని బడయవలెనని, కలకత్తా కాంగ్రెసుసభ నిర్ణయించెను. ఇక్కార్యము సఫలమగుటకు, ఆంధ్రదేశము శక్తివంతుల లేకుండ తోడ్పడుట యవసరము. విదేశవస్తు బహిష్కారమునకు కడ్గరు నిర్మాణము, కడ్గరు ధారణము ప్రధాన సాధనములు. కడ్గరు స్వరాజ్యమునిచ్చునను సూక్తి అతిశయోక్తి గానేరదు. రాజోపు కడ్గరు ప్రదర్శనము, కడ్గరు వ్యాప్తికిని, విదేశవస్తు బహిష్కారమునకును ప్రోద్బల మొసగునని నమ్మెదము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ, సందిగ్ధ సమయమున జరుగుచున్నది. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనమును ప్రభుత్వమువారు గావించెదరను వదలిగలదు. లేనియెడల గాంధీమహాత్ముడును తదితర, కాంగ్రెసు నాయకులును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ నెంచి, తత్సంపాదనకై ఫలప్రదమగు కార్యక్రమమును నిరూపించెదరు. ఆంధ్రదేశ మెటుల మెలగవలయునో, ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

నిర్ణయింపగలదు. రాష్ట్ర సభా తీర్మాన మేరూపము దాల్చినను, ఆంధ్రదేశము ఇతరరాష్ట్రములకన్న వెనుకబడదనియు, కాంగ్రెసు తీర్మానమును శిరసావహించి పనిజేయుననియు నమ్మవచ్చును. సభాధ్యక్షులగు నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారికి కాంగ్రెసు ఆదర్శములపట్ల అపరిమితోత్సాహము గలదు. వానిని సఫలపరచుటకై వీరు నలుపుచున్న కృషి ప్రశంసాపాత్రమయినది. వీరి యధ్యక్షతక్రింద, రాష్ట్రీయసభ జయప్రదముగ జరుగునని విశ్వసించెదము. ఆంధ్ర మహాసభ, మదరాసు శాసనసభ్యులగు కోటిరెడ్డిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగ నున్నది. వీరు ఆంగ్లోద్యమాభిమానులు. ఆంధ్ర విభజనమునకు వీరు ప్రతికూలురు. వీరి అధ్యక్షతక్రింద జరుగు ఆంధ్ర మహాసభ, ఆంధ్రుల యైకమత్యమునకును, ఆంధ్రరాష్ట్ర సిద్ధికిని, ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకును వలయు సాధనలను నిరూపించి, వానిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రోద్బల మొసగునని యూహించెదము.

ఆంధ్ర యువజన మహాసభ, సుప్రసిద్ధ నాయకులగు కె.ఎఫ్. నారిమెనుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగగలదు. నారిమెనుగారు శాసనసభలో నేమి, వెలుపలనేమి, ప్రజాశయముల కొరకై నిర్భయముగ పాటుబడుచు, ఎట్టి యిబ్బందులు తటస్థించినను వాని నెదుర్కొనుటకై సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. వీరు యువకులయినను, త్వరలో దేశ నాయకత్వమును వహింపగలరని, దెలుపవచ్చును. ఆంధ్ర యువకులను కార్యోత్సాహ శరవశులుగ జేయుటకు, వీరు గావించెడి ప్రబోధము చాలియుండునని తలచెదము. ఆంధ్రదేశ రయితుల సభాకృతిక విచారణ సంఘ కార్యదర్శియు, ఆర్థిక సమస్య పరిష్కారకులు నగు గో.గి.నేని రంగనాయకులు చౌదరిగా రధ్యక్షతవహించుట, అనుకూలముగ నుండును. రంగనాయకులుగారు విదేశములలో విద్యాభ్యాసము గడించి, దానిని స్వదేశమునందు జనించు సమస్యలకు వర్తింపజేయుచు, తమప్రజ్ఞాతిశయమును కనుబజచుచున్నారు.

భూవిభాన సంస్కరణసభకు గౌ. రామదాసు పంతులుగారు రధ్యక్షత వహించుట సమంజసముగ నున్నది. వీరు సహకారోద్యమమునకై పాటుబడుచు, జానపదులకు సంబంధించిన వ్యవహారములను బాగుగ గ్రహించిన నేర్పరులు. హిందూమహాసభకు డాక్టరు మూంజీగారు రధ్యక్షులగుట అద్భుతము. మూంజీగారు హిందూసాంఘికోద్ధరణకై తమజీవితము నెటుల ధారబోయుచున్నారో తెలిసినవిషయమే. ఆదిమాంధ్రసభయు, రైల్వేప్రయాణికుల సభయు హిందూస్థానీ సేవాదేశ సభయు, స్థానిక సంఘముల సభయుగూడ జరుగ నున్నవి. వ్యాయామసభ పుయ్యూరు రాజాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగగలదు. ఈరివి జరుగు వివిధ సభలును, ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వమును ప్రదర్శించుటకును, ఆంధ్రుల ప్రతిభను పెంపుజేయుటకును తోడ్పడగలవు. ఆంధ్రమాతృ సందర్శనము దృగ్గోచరమగుటకును, ఆంధ్రత్వసిద్ధి గలుగుటకును, ఇంత కన్నను అనుకూలసమయముండబోదు. ఆంధ్ర మహాజను లీసభలకు అధికసంఖ్యలతో వెడలి, సభావిజయమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఆంధ్రసభలకు జయము గలుగుగాక!

జోసెఫ్ గారి మార్పు

జార్జి జోసెఫ్ గారు జన్మ సువతుమునందు క్రొత్తగ ప్రవేశించిరి. వీరిపట్టుదల ప్రాతసభ్యుల పట్టుదలను మించుట వింతగాదు. వీరిటివల గావించిన ప్రసంగము కాంగ్రెసును దూషించుటతో పూర్తియయ్యెను. కాంగ్రెసుసభ, వినాశప్రయత్నములను గావించగల దుగాని, నిర్మాణప్రయత్నములకు బూనజాలదని, వీరు నిందించిరి. నిర్మాణ ప్రయత్నములనిన, మంత్రి పదవులను చేపట్టుట యని వీరి యర్థము. ప్రస్తుత శాసనసభలో, మంత్రి పదవులను నిర్వహించి, దేశమునకు లాభము జేయ గలిగినవా రెవరును గనుపింపరు. కాంగ్రెసుపక్షము వారుగూడ యిట్టి వ్యర్థకార్యమునకు బూననందు లకు, జోసెఫ్ గారు నిందించినను, ప్రజ్ఞాలేఖను నిందింపజాలరు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము చేకూరు వరకు, మంత్రిపదవులను చేపట్టగూడదని, జన్మ సువతుము వారుగూడ కోయంబత్తారునందు తీర్మానించిరి. అట్టితరి, వీరు జన్మ సువతుమువారిని గూడ నిందింపవలసి యుండును. జన్మ సువతుము ప్రభుత్వాభిమానము నిపుడుగూడ చూఱగొనిన ధని, వీరు సంతసించుచున్నారు. కాదని ఎవరనిరి? జన్మ సువతుమునకన్న అధికారానుగ్రహమున కధికముగ పాత్రమయినపక్ష మింకొకటిలేదని, తెలిసిన విషయమే. కాని, ఇది సంతోషకారణమో, సంతాప కారణమో, ఎవరికివారు నిర్ణయించుకొన వచ్చును. వీరికి జాతీయతగూడ పనికిరాదు. రాష్ట్రాభిమానమున్న చాలును. మద్రాసు కాంగ్రెసు సభ్యులు, సంయుక్త రాష్ట్రముల వారిచేగాని, వంగదేశము వారిచేగాని, నడిపింప బడగూడదని, జోసెఫ్ గారు హితవంతులగుచున్నారు. కాంగ్రెసును విడనాడిన జోసెఫ్ గారికింకను కాంగ్రెసు సభ్యుల గూర్చి యింత పరితాప మెందులకో తెలియదు. వివిధరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభ్యుల మధ్య కలహములను బుట్టించుట వీరి యుద్దేశ్యమగుచో, వీరి హితవును కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును నిరాకరింపకమానరు. ఇట్టివారు, జన్మ సువతుములో మాత్రము ఎంతకాలము సఖ్యముగ మెలగగలరో యాహింస వచ్చును. వీరు జన్మ సువతుమునకు గొప్పబలమగుదురని, అధ్యక్షులు నుడివిరి. కాని, అధ్యక్షుని యాశలు ఫలించునని దోచవు.

అస్పృశ్యత

అస్పృశ్యతను తొలగింపవలయునని, సుప్రసిద్ధ నాయకులు గావించిన ప్రకటనము, హిందూ సంఘమును ప్రోద్బలపరచునని నమ్మెదము. నిమ్నజాతులలో అద్భుత ప్రబోధము గలిగినది. హిందూసంఘమునుండి విడిపోయి, అన్యమతసంఘములలో జేరుటకు, నిమ్న జాతు లిష్ట పడుట లేదు. తమను మానవతుల్యులుగ పరిగణింపనిచో, సత్యాగ్రహమునయినను అవలంబించి, తమహక్కులను కాపాడుకొందుమని, వారు నిశ్చయము జూపుచున్నారు. పూనా దేవాలయ ప్రవేశము విషయమై జరుగుచున్న వివాద మిందుకు నిదర్శనము. నిమ్న జాతు లనబడువారిలో ప్రబోధము గలిగినవిమ్మట, ఇంకను వారి హక్కులను నిరాకరించుట దూర దృష్టి గాజాలదు. పూనా దేవాలయమువారు, వీరి ప్రవేశమునకు వీలులేదని తుదకు నిర్ణయించిరి.

కేల్కారు ప్రభృతుల సమాధాన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. అయినను, జమకాలాల్ బజాజ్ గారు నూచించినటులు, ఉన్నతజాతులు నిమ్న జాతుల హక్కులను క్రమక్రమముగ గుర్తించుచున్న యీ సమయమున, తీవ్ర మార్గములకు వారు గడంగుట వలన నెక్కుడు ప్రయోజనము గలుగదు. వివిధ రాష్ట్రములందలి హిందూ నాయకులును, అస్పృశ్యతా నివారణము విషయమై దీక్షబూనుచో అస్పృశ్యత త్వరవో యంతరింపకమానదు.

తూర్పు గోదావరిమండల సమావేశము

తలచినటులనే, తూర్పు గోదావరి మండల సమావేశము, ఆంధ్రదేశమున కంతకును మార్గము జూపినది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే లక్ష్యముగ నుంచుకొనవలయుననియు, త్రివిధ బహిష్కారమున కును, శాసనోల్లంఘమునకును దేశమును సంసిద్ధ పరుపవలయుననియు, లాహోరు కాంగ్రెసుసభవారికి, తూర్పు గోదావరి మండల సభవారు సిఫార్సుజేసిరి. ఈ మండలము, సాంబమూర్తి అన్నయ్య పూర్ణయ్య గార్ల జన్మభూమి. వీరల త్యాగములచే పునీతమయిన మండలము త్యాగకార్యక్రమమును నిరూపణజేయుట నహజమే. సభాధ్యక్షులగు డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు, ఆచారము ననుసరించి ఉపన్యాసమును వ్రాసి చదువక, అప్పటికప్పుడు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. దేశధన మెటుల ప్రవాహరూపమున వెలుపలకు బోవుచున్నదో వీరు తేటపరచి, రయితుల ధార్మిగ్యదశను వివరించిరి. రయితుల ధనము నానా రూపముల వెలుపలక పోకుండ, దేశమునందే నిలిచియుండ వలసిన యవసరమును చక్కగ నిరూపించిరి. తూర్పు గోదావరి మండలము నిర్బంధముననున్న తన నాయకులను స్మరించి, వారి గౌరవమున కే మాత్రముధంగము కలుగకుండునటుల మెలగుచు, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికై తదేకదీక్షతో పాటు బడుచు, ఆంధ్రదేశమునకు నాయకమణియై వెలుగుగాక యని కోరెదము.

విమానము కూలుట

హిందూదేశమునకును ఇంగ్లండుకును తపాలును గొంపోవుచున్న వాయువిమానములు ఉపద్రవ రహితముగ నుండుటలేదు. అందుచే, ప్రజలకింకను భయము దొలగకుండుట వింతగాదు. ఇటీవల కరాచీనుండి ఇంగ్లండుకు వెడలుచున్న వాయు విమానము, తుపానువలన జినోవాగల్ఫులో గూలెననియు, ఏడురు మరణించిరనియు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇంతకుపూర్వము, సెయింబరు నెలలో నొక ప్రమాదము సంభవించెను. ఇట్టి ప్రమాదముల మూలమున, విమానములద్వారా తేఖులను త్వరితముగ బంపదలచువారికి ఆశాభంగము కలుగుట నహజము. అయినను, ప్రమాదముల కవకాశము లేకుండ, తగిన కట్టుదిట్టములు త్వరలో గావింపబడుననియు, ఎట్టి పరిస్థితులలో నయినను విమానములు నిర్భయముగ దిరుగుటకు వీలు గల్పింపబడుననియు నమ్ముటకు వీలు గలదు.

ప్రథమ ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశము :—
బెజవాడలో నవంబరు 5 వ తేదీ సాయంత్రం 5గం|| కు జరుగును. దేశీయగిడి ప్రదర్శనము జరుపబడును. సామగరి డివిద్వలం దఖిలామగలవా రెల్లరును హాజరు కావ్రార్థితులు.

సతీన్ సేనుగారికి శిక్ష

5 వేలకు స్వంతబాండు 5 వేలకు యింకొక జామీను కోరబడుట

లేనిచో 3 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష
కలకత్తా, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోర్టు 110 నెక్లసు ప్రకారము బారిసాల్ కాపురస్తుడగు సతీంద్రనాథు సేనుగారి వై శిక్ష విధించుచు ఫీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు జేడు ఉదయము చెప్పెను. మాడు సంవత్సరముల వరకు మంచి నడతకై 5 వేల రూప్యములకు స్వంతబాండు యివ్వవలెననియు, 5 వేల రూప్యములకు యింకొకరు జామీను ఉండవలెననియు మేజిస్ట్రేటు కోరెను. లేనిచో మాడు సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష ననుభవించవలెను. (అ. ప్రెస్.)

ఆంధ్ర స్వాతంత్ర్యసమితి

2-వ తేదీన బెజవాడలో సమావేశము

రాజమహేంద్రవరము, ఆక్టోబరు 29:—చాలా బ్ర. సు బహుళంగా యిట్లు తంతివార్త నంపుచున్నారు:—ఆంధ్ర స్వాతంత్ర్యసమితి సమావేశము నవంబరు 2-వ తేదీన బెజవాడలో దుర్గావిలాసమునందు జరుగును. రాష్ట్రీయసభను గూర్చి చర్చింపబడును. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ బ్రార్థింపబడును.

దేవాలయముల ప్రవేశము

బొంబాయి అస్పృశ్యుల సత్యాగ్రహసంఘమువారు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట వాయిదాజేసిరి
బొంబాయి, ఆక్టోబరు 28:—అస్పృశ్యులకు దేవాలయమునందు ప్రవేశించుటకు ఉత్తమపు నొడగుత నని బొంబాయి అస్పృశ్యులసంఘమువారు బొంబాయిలోని నానాదేవాలయపు అధికారులకు చేసిననష్టపమునకు ప్రత్యుత్తరము ఇచ్చువరకు అస్పృశ్యులు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట ఆపుదలచేసినటుల తెలియుచున్నది. ఈ విన్నపమునకు బదులునిచ్చుచు లక్ష్మీ నారాయణ దేవాలయపు బ్రహ్మీలు అస్పృశ్యులు దేవాలయము నందు ప్రవేశించుటకు అనుమతినొసగరైరి. దేవాలయపు బ్రహ్మ ప్రకారము హిందువులకు తప్ప మేఘజాతికి దేవాలయము ప్రవేశించుటకు హక్కులేదనియు హిందువులలో సహితము ఉన్నతజాతిపాత్ర దేవాలయముందు ప్రవేశింపవచ్చుననియులక్ష్మీ నారాయణదేవాలయాధికారులు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. ఈవిధముగా తెలుపబడియు ఎవరైన హింసజాతివారు దేవాలయముందు ప్రవేశించుటకు యత్నించిన, వారిప్రయత్నము ఎదిరించనను, అని కూడ వారు తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

భారత నాయకులకు బ్రిటను దొరతనమువారి ఆహ్వానములు

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయము

రాండుటేబిలు సమావేశమునందు బ్రిటను ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో చర్చించుటకు భారతజాతీయనాయకులను దొరతనమువారి రాహ్మనీతురను వార్తలనుగూర్చి మీరటులో మా విలేఖరి మహాత్ముని ప్రశ్నించెను. “నాకిందులో శ్రద్ధలేదుగాన నేనేమియును చెప్పదలచుకొనలేదు. లాహోరులో కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుననిగూడ అధినివేశస్వాతంత్ర్య మియ్యబోచి చో అచట భావివిధానమును నిర్ణయింపవలె నను విషయమున గూడ నేనేమియును చెప్ప నొల్లనుగాని ఈసంవత్సరాంతము లోగా అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నియ్యబోచో 1930 వ సంవత్సర ప్రభుమదీపసమునండియు నేను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నే కోరెదను” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

వర్ష పాతము

పూనా, ఆక్టోబరు 29:—వెన్నరాష్ట్రమునందు గర్మ ప్రాంతములందు వర్షముపడెను:—బొట్టచేరు, శివసాగరం 1/4 అం. మానూరు, పాలంకోట, పంబం 2, కొడయకేనూరు మధుర 1 అం, చెల్లూరు, మదరాసు 3/4, కడలూరు తిరువనంతపురం 1/4, తిరుచినాపల్లి, కర్నూలు, నాగపల్లి, కడప 1/4 అంగుళము.
నూచన:—ఉత్తరబర్మా అస్సామ, మైసూరు వర్షము వ్యాపించును. (అ. ప్రె.)

సుభాష్ బోసు కేసు విచారణ

కోర్టుకు హాజరుకానందుకు తప్ప తనదేయని ప్రతివాది ప్లీడరు చెప్పట

సాక్ష్యము విషయమై ముద్దాయి ప్లీడరుకు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు సంఘర్షణ

కలకత్తా, అక్టోబరు 28 :—విచారణ కోర్టుకు హాజరుకానందుకు సుభాష్ చంద్రబోసుగారి స్వంతపూచీభుక్తు లేల రద్దుచేయగూడదో విచారించుటకై అతిపూర్వజిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు సేడుమధ్యాహ్నము ప్రారంభమయ్యెను. ఇది బోసుగారిపైని ఇంకా 12 నుండి పైనను రాజద్రోహ కుట్ర కేసులకు ఫలితముగాను, కోర్టురానందుకు ఫలితముగాను జరిగిన కేసు బోసుగారిపక్షమున వాదించిన యన్. సి. తాల్కర్ దారుగారు యిట్లు చెప్పిరి :—విషయములను మిక్కిలి జాగ్రూకతతో పరిశీలించినవిడట, కోర్టుకు బోసుగారు రానందుకు కారణము సేగిగాని వారంతమాత్రమున కాదని సేను చెప్పవలసియున్నది. ఈ విషయమై తిప్పిదము నాదియు, యింక యితర స్నేహితు లదియు నై యున్నది. బోసుగారు కోర్టుకు రాకుండు నెలనొసంగబడదని మే మూహింపజాలమైతిమి. ఒక్కసారి బోసు కోర్టుకురాకుండ తమరు నెలనొసంగితిరి. కనుక యిప్పుడునుడ అధ్యంతర మేమియు నుండదని మేము తలచితిమి. కావున బోసు కోర్టుకు రా ననసరముండదని ధైర్యముగాను, మనస్ఫూర్తిగాను చెప్పితిమి. మా మాటలమీద నా ధార పడి వివిధ స్థలములందు బోసుగారు తమపనులను చూచుకొనుచుండిరి. వారు అభిమాన ధనులు. వారు మాటతప్పుమరనుట దుర్మార్గులు. కావున ఈ విషయము యంతటితో విరమింపబడవలెననియు, యంతకు పూర్వమున్న సమరసభావము పునరుద్ధరింప బడవలెననియు, సేను కోరుచున్నాను.

ప్రాతమూలకముగా దరఖాస్తు పెట్టవలెనని కోర్టువారు కోరిరి. అందుకు ప్రతివాదు లంగీకరించిరి. తరువాత ప్రాథమిక విద్యోగపంపు సమావేశమునకు ముద్దాయిలలో నలగురు పోవలసి యున్నార గనుక కోర్టువారు 11-30 నుండి 2-30 వరకు మాత్రమే విచారణ జరుపవలెనని బి. కే. బోస్ యమ్. యల్. సి., కిరణ కంకరరాయ్, జె. యమ్. దాసుగుప్త, సుభాష్ చంద్రబోసు గారల పక్షమున కోరబడెను. మేజిస్ట్రేటు దీని కంగీకరించిరి. ముద్దాయిల స్నేహితులను కోర్టుకు రానిచ్చుటనుగూర్చి సిరస్సెన ఆజ్ఞలను కోర్టు వారి వ్యవస్థల నెల్లయిన ముద్దాయి ప్లీడరు కోరు ను. ఈ విషయము ప్రాంతాల్చించవలసినదని మేజిస్ట్రేటు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకు కోరెను.

న్యాయవాదులకు సంఘర్షణ

సాక్ష్యముపుచ్చుకొనుట ప్రారంభమైనప్పుడు ప్రతివాది ప్లీడరుకును, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుకును, కోర్టువారికిని ప్రతివాది ప్లీడరుకును సంఘర్షణ జరిగెను. కకోరీ కుట్రకేసులో టైలర్ యును రాజనీలహరీ బొమ్మను కోర్టువారికి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు చూపజోగా ముద్దాయి ప్లీడరు అభ్యంతరపెట్టెను. ఈపటము బల్యంతసింగను ముద్దాయిపద్ద దొర కెననియు, ఆముద్దాయి యొక్క చిత్రపుత్తులను డెల్టాబ్లక్కి సమర్థమై యుండుననియు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు చెప్పెను. ఇట్టిబొమ్మను సాక్ష్యముగా చూపుట ప్రభుత్వమువారి చిత్రపుత్తిని డెల్టాబ్లక్కి ముద్దాయి ప్లీడరుచెప్పెను. ఇందుపై ముద్దాయిలు పల్లెవల్లెయని కేసులు వేసిరి. కోర్టులో నిట్లు ఆరచుట తగదనియు, కోర్టు ఉపన్యాసవేదిక కాదనియు కోర్టువారు ముద్దాయిలను మందలించిరి.

ప్రతివాది ప్లీడరు :—

అనవసరమున యిట్టివానిని సాక్ష్యముగా చూపుచు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు గారు కోర్టువారు కాలహరణము చేయుట తగదు. నున కాలమునకు గూడ కొంత విలువకలదు.

ప్రభుత్వమువారి చిత్రపుత్తులతో మనకు నిమిత్తము లేదు.

కోర్టువారు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు నుద్దేశించి ఈ పటము ముద్దాయియొక్క చిత్రపుత్తి నెట్లు తెలుపును.

కొంతకర్ప యైనతరువాత కోర్టువారు సాక్ష్యమును నిరాకరించిరి.

ఈ సన్నివేశ మానవత్రికను సాక్ష్యముగా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు చూపజోగా ప్రతివాది ప్లీడరు యిట్లు చెప్పిరి. విచారణ యంతయు సద్భావిత మగుచున్నది.

ఇట్లు ప్రతివాది ప్లీడరుచెప్పట కోర్టువారికి కోపకారణ మయ్యెను. ఈ పత్రికను సాక్ష్యముగా నంగీకరించు చర్యనచ్చి నప్పుడు ఆపునపున కేసులువినవలెయ్యెను. మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో నున్న ప్రేక్షకులను పంపివేసినదని బెదరించెను.

ఆ పత్రిక చిట్టచివరకు సాక్ష్యముగా నంగీకరింపబడెను.

విచారణ రేపటివరకు ఆపుచేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సోదరీమణులకు నిన్న పము

గతముడువత్సరములందును అఖిలభారత మహిళా మహాసభలు క్రమముగా పూనా, ఢిల్లీ, పాట్నాలలో జరుపబడిన సంగతి మీకెల్లరకు విశదమేగదా. ప్రతి అఖిలభారత మహిళాసభయును జరుగకముందు జిల్లాసభలును రాష్ట్రసభలును దేశమంతటను జరపుచు వైమహాసభకు ప్రతినిధులను తీర్మానములను పంపుట ముఖ్యవసరము. మొదటి మహాసభ పూనాలో జరుగకమున్న ఈవిషయ మంతగా వ్యాప్తముకాకుండుటచే జిల్లాసభలను రాష్ట్రసభలను పెక్కుచోట్ల జరుపబడలేదు. కాని క్రమక్రమముగా ఈసంగతి అందరకును తెలియించితగడచిన రెండువత్సరములను జిల్లారాష్ట్రసభలు అనేకచోట్ల జయప్రదముగ జరుపబడినవి. 1927 వ సంవత్సరంతమున ఆంధ్రరాష్ట్రసభ ఈ కాకినాడపురమున జరిపితిమి. రాజయండి వికాఖ పట్నము మొదలగు కొన్ని పట్టణములందు జిల్లాసభలును జరుపబడినవి. నిరుదు అనగా 1928 వ సంవత్సరంతమున ఆంధ్రరాష్ట్రసభ తక్కిన ఏజిల్లావాస్తవమున జరిపెదరే మోయని ప్రయత్నములొనర్చి చూచితిమిగాని ఎవరును పూనుకొనమి అఖిలభారత సభకు ప్రతినిధులను పంప నవకాశ మొదవదనియు దాన ఆంధ్రరాష్ట్ర సోదరీమణులకు చిన్ని తన మాపాదించుననియు, నెంచి, మరలమాజిల్లాయందు అందును కాకినాడపురముననే కొన్ని ఇబ్బందులకు లోనై, కొంతయాలస్యముగ నెట్లో రాష్ట్రసభ గావించవలసి వచ్చెను. వైసభోగ్నబడిన సభలు ప్రతిసంవత్సరమునందును నెట్లెబరుమొదలు నవంబరు నెలలోపుగా జరుగవలసి యున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనబడుటచే ఇట్టిసభలు జరుగునట్లు చూచుట నాకర్తవ్యమై యున్నది. గాన మన యాంధ్రదేశమునందలి విద్యవీనులు లెల్లరును పట్టుదల వహించి ఎక్కడెక్కడ గూర్చు జిల్లాసభలను జరిపి దేశమునకు సహాయము, నా సహాయము గలిగింపగలదులకు మనఃపూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రతిజిల్లాసభయందును ఆంధ్రరాష్ట్రసభ ఈ సంవత్సర మెచ్చట జరగిం యుచితమో చర్చించి తీర్మానించి ఆ తీర్మానమును నాకు పంపిం యెడల బహుజనాభిప్రాయప్రకారముగా రాష్ట్రసభ జరుపవలసిన స్థలమును నిర్ణయించి ఆ విషయమును ప్రతిజిల్లావారికి నెరుకపరచి ఆయూహవారికిని. నాచేతనైన సాయమునచేయ సంసిద్ధురాలై యున్నాను. ఎట్టితీర్మానములను గావించవలయునో ఎందరు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలయునో మొదలగు విషయములను కోరిన సంతోషముతో తెలియపరచెదను. వ్యవధి మనకెక్కువ లేనందున మనయాంధ్రవారిమణులెల్లరును ఇందువిషయమై శీఘ్రముగా తగుపని చేయగలదులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

కోకా కృష్ణవేణమ్మ.

ఫిరంగిగుండు కాల్చబోయి ప్రమాదము కలుగుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 27 :—మేజరు ఆర్. డి. యన్. రీడ్ గారు 27 వ ఫిల్డు బ్యూట్రీ ఆఫీసరు ఒక ఫిరంగిగుండు కాల్చబోగా తీవ్రముగా గాయములయ్యెను. ఈతడు మందుచే దట్టించబడిన ఫిరంగిని ఒకటిరెండుమారులు కాల్చబోయెను. ఫిరంగి పేలలేదు. ఫిరంగి పేలకుండకుండుటకు కారణముమిమిని పరిశీలించుటకు ఈతడు ఫిరంగియొక్క ముఖమువైపునెల్లి పరిశీలపజోవ ఫిరంగి అకస్మాత్తుగా ప్రేలేను. గుండుపేలుటచే మేజరుగారికి తీవ్రగాయములు య్యెను. వీరు మిలిటరీ ఆసుపత్రియందు చికిత్స గాంచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషన్ నెం. 44/1929.

అర్జీదారుడు :— ఘంటా కొండయ్య కొమారుడు చినలింగయ్య, వయస్సు 40 సం॥లు, కమ్మకులం, బుత్తుమల్ల తెనాలి డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టు.

రెస్పాండెంట్లు :— చదలవాడ మహాలక్ష్మమ్మ మరి కొందరు.

వైస తెలుపబడిన పెటిషనుదారుడు 1920 సం॥రం 5 వ అక్టోబరు 19 (2) నెక్సును వనసరించి తన్ను ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించవలసినట్లు ప్రార్థించుచూ ఈకోర్టునందు ఒక అర్జీని దాఖలు చేసుకొనియున్నాడు. సదరు అర్జీ విచారణ నిమిత్తమై 29-11-29 తేదికి వాయిదా వేయబడి యున్నది.

సభాకోర్టు, బాపట్ల } ఎం. అనంతగిరిరావు,
22-10-29 } అడివనభో సబార్డినేట్ జడ్జి.

దేశీయవార్తలు

నర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు

నూతనడిల్లీ, అక్టోబరు 28 :—లండన్ నుండి విమానము లో భారతదేశమున మరలివచ్చిన నర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు నిన్నరాత్రి డిల్లీ చేరిరి. మద్రాసుకు పోవుటకు పూర్వము వీరు డిల్లీలో 5 రోజులు ఉండెదరు. (అ. ప్రె.)

పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు

బెనారస్, అక్టోబరు 28 :—డిల్లీలో జరుగు అంతర్విశ్వ విద్యాలయ బోర్డు సభకు కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయము తరపున హాజరుగుటకు శ్రీయత పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు డిల్లీకి వెళ్లిరి. భారత పరిపాలనా విధానముందు మార్పులు జేయు విషయమై రాజ ప్రతినిధి ఇర్విన్ ప్రభువుగారు కొందరు ప్రముఖ నాయకులతో సంప్రదింప నెంచి యున్నారని చెప్పుకొంటున్న నీ సయయమున పండిత మాళవ్యాగారుకూడ డిల్లీలోనే యుండెదరు. (అ. ప్రె.)

జాత్ వైగురీ సోదాలు

కాగితములు, గట్ల కొంపోబడుట

జాత్ వైగురీ, అక్టోబరు 28 :—యువజన సమితి యొక్కయు వ్యాయామసంఘముయొక్కయు కార్యదర్శుల యింట్లు 124 నెక్సు ప్రకారము జారీచేయబడిన వారంటు ప్రకారము సోదా చేయబడెను. అ సంస్థలకు సంబంధించిన కాగితములు, ప్రదర్శనార్థము అంటించబడు అట్టలు మొదలగు నవి జప్తుచేయబడెను. (ఫీ. ప్రె.)

కాంగ్రెస్ ప్రచారకునిహత్య

కలకత్తాపురవీధులలో శవము భక్తిపురస్కరముగా నూరేగింపబడుట

పంగదేశనాయకులు ఊరేగింపులో పాల్గొనుట
నెట్లెబరు 21 తారీఖున చిట్టగాంగ్ జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ సభలో పాల్గొని యింటికి వెళ్లుచున్న కాంగ్రెస్ ప్రచారకులు, నుఖదేవ్ అనువారు నడుమపూడిచి చంపబడిరి. వారి శవము కలకత్తా ముఖ్యపురవీధులగుండా భక్తిపురస్కరముగా నూరేగింపబడి నింటోలా ప్రేతభూమికి గొంపోబడెను. యువకునికి గౌరవమును చూపుటకై శ్రీయత సుభాష్ గంగ్రా బోసు, కిరణకంకరరాయ్, జె. యమ్. దాసు గుప్తా మొదలగు నాయకులు పలువురు శవమతో ప్రేతభూమికిడకు బోయిరి. నిమిత్తుల్లా ప్రేతభూమిలో దహనసంస్కారము జరిగెను. (ఫీ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సభాధ్యక్షత

(స్వీకరించుట)

పున్నయ్య శాస్త్రిగారి ప్రకటన

గుంటూరు, అక్టోబరు 28 :—జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రి గారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర సభకు అధ్యక్షుని ఎన్నికనుగూర్చి హిందూ పత్రికలో 24 వ తేదీన పడినవార్త తప్ప. అనాధ ప్రకారము బాబు సుబాసుచంద్రబోసుగారి వద్దనుండి జబాబు రానందున ఎన్. వి. ఎల్. నరసింహారావు పంతులుగారు ఎన్నుకొనబడి నట్లు మగును. ఆహ్వానసంఘమువారు సుబాసుచంద్రబోసుగారికి తంతినార్త నిచ్చుటకు అధికార మేలేదని రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో కొందరు ఆక్షేపించిరి. అంతట అధ్యక్ష పదవికి రెండు పేర్లు నూచింపబడినవి. వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు నరసింహారావుగారి పేరు నూచించిరి. మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారు (బాపట్ల) బలపరచిరి. బోసుగారి పేరుగూడ నూచించుట బలపరచుట జరిగెను. ఓట్లు తీసికొనవలసిన సభాధ్యక్షులగు దేశ్కోదారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు నూచించిరి. ఓట్లు గెకొనగా నరసింహారావుగారికి 28, బోసుగారికి 11 ఓట్లు వచ్చుటచే నరసింహారావుగారి ఎన్నుకొనబడినట్లు నిర్ణయించబడెను.

తూర్పుగోదావరి : మండలసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మకాం-చామర్ల కోట, అక్టోబరు 28:—నేటియుదయము 9 గంటలకు 21 వ తూర్పుగోదావరిమండల మహాసభ అత్యుత్సాహమున చామర్ల కోటలో శ్రీ పోలవరం జమీందారువారి ఫ్యాక్టరీచాపటిలో సమావేశమయ్యెను. చాపటియంతయు జాతీయజండా తోరణములతోనూ, జాతీయ పాచ్చరిక ప్రకటనలతోనూ అలంకరింపబడెను. సభావేదికకు వెనుక గాంధీమహాత్ముడు రాట్నము త్రిప్పుచున్న పటము, లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్, చిత్రరంజణదాస్ మున్నగువారి నాయకుల పటములు నిలుపబడెను. వేదిక నెత్తిపై సహజనవ్యుతోగూడిన శ్రీ సాంబమూర్తిగారి పటము వ్రేలాడుచు, సభాకార్యక్రమమున కంతకును సాక్షిభూతుడైనట్లు కన్పట్టెను. సభామండప మంతయు ప్రతినిధులతోనూ, ప్రేక్షకులతోనూ జనాకీర్ణమై జాతీయోత్సాహము గాఢమై విలసిల్లుచుండెను. జిల్లాలోని రైతుప్రముఖులు చాలమంది దయచేసివారు. రైతుశ్రేణి, యితర లేమి నూతనావేశముతో సభకు దయచేసిరి. సభలో మున్నవారిలో యీ దిగువ పేర్కొనబడినవారు గలరు. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, దేశభక్త కొండ్ల వెంకటప్పయ్య పంతులు, బ్రహ్మజ్యోత్స్వల నుబ్రహ్మగిరి, ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులు, (ఏలూరు) ఉమాదీపాకవి, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య, (బెజవాడ) దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బయ్య, తోట వరహలయ్య, న్యాయపతి కుప్పారావుపంతులు, యర్రమిల్లి మంగయ్య (బందరు) జయంతి వెంకటనారాయణ, (బరంపురం) వెన్నేటి సత్యనారాయణ, బి. విశ్వనాథదాస్ మహాకవి (బరంపురం) గార్లు, వాలంటియర్లు, శ్రీసనాతనవిద్యాలయ బాలికలు మున్నగువారి జాతీయకీర్తనములతో సభ ప్రారంభింపబడెను.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడయిన శ్రీ యార్లగడ్డ నారాయణ అప్పారావుగారు మహాసభకు స్వాగత మిచ్చుచు ఉపన్యాసించిరి. (ఆ యుపన్యాసము యీ పత్రికలో ముద్రితమయ్యెను.) మహాసభకు అధ్యక్షుడుగా శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్యగారు ఉండవలసినదని కోరిరి.

అధ్యక్షు పన్యాసము

సభాధ్యక్షుడైన మహించి శ్రీ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ఒక గంటపైరకాలము అనంతరభారత మహాసభాసమము గావించి మహాసభను ఉద్బోధమును గావించిరి. విశేష రాజకీయాంశములకు పాతక జిల్లా, తాలూకా, గ్రామము వీనికి సంబంధపరచి వానియభివృద్ధి నిర్మాణములగురించి దృష్టిని కేంద్రీకరింపజేసిరి. రైతులకు చెలియనట్లుగా, సామాన్య ప్రజలకు బోధయగునట్లుగా, బిటిషువారు హిందూదేశము నెట్లు ఆక్రమించినదియు, వర్తకము నెట్లు అభివృద్ధి చేసికొనుటకు యెత్తులు వైచి రాజ్యము పొందనదియు చరిత్రాత్మకముగా తెలియజేసిరి. దేశముయొక్క విదేశము పితృహక్కునందే, దేశము యొక్క ప్రార్థనలు ఏకాగ్రతాధిపత్యముగా రాజ్యమునెట్లుబయలు, ఆయాస్థలముల ప్రాకృత్యము చిత్రకళాసంపద, జ్ఞానసంపద, చేతిపనుల సొంపు, మున్నగునవి చూడనగుననియు, ఒక్క కట్టడి, ఒక్కభాష, ఒక్కనీతి ఉండి కవులు, గాయకులు, కళాప్రార్థలు మంత్రీశ్రేణులు, మున్నగు వారు ఉండి దేశమును ఏ విధంగా పోగొట్టుకొన్నారో చూడవలసినదని, చంద్రగిరిరాజు విద్వంసుడి చెన్నపట్టణములో కార్థానాలు నిర్మించుకొనుట, బందరునుంచి యా 75 లక్షలు ఎగుమతి బిటిషువారి కాలపెట్టుటతో అంతరించుట, ఇంగ్లీషువిద్య నభ్యసించి పక్షిని వ్యామోహితుల జేయుట, వర్తకముమీద సుంకములు విధించుట యీ మొదలగు సంగతుల వివరించి, ఇంగ్లీషువారి దిదియొకమాయ, మోళి, మత్తుమందుచుట్టుబడి యిదియే. దేశము మనము గాలించుకొనలేక పోవుటకు కారణమని తెలియజేసిరి. 1921 సం. నకు గాంధీ వచ్చేసరికి స్వరాజ్యసాధానికి పునాదులులేనట్లు కన్పించి, ఆ సాధాన్ని పునాదులదగ్గరనుండి కట్టవలెనని, నిర్మాణకార్యక్రమము యీ శ్రోత్రయద్వయము మూలమున ప్రతిగ్రామములను స్వరాజ్యకాంక్ష జయదేరదీయటయు, అనుతోత్సాహకరమగు జాతీయకీర్తన మేర్పడుటయు, రైతులనంటి వారు బోధులనుచ్చి పరిపాలనములో ప్రవేశించుటయు, గాంధీయద్వయము అదర్శపూర్వకమైనదనియు, అందుచేతనే సప్రకారములనబడెడు ప్రభుత్వపుకోటను వశపరచుకొనుటకు బహిష్కారపు ప్రజాశిక్తిలో ఏ యొక్కటి సంపూర్ణముగా గావించినను ప్రభుత్వములోంగియుండుననియు. అట్టిది చేయబడుటకే తగినకట్టుబాటు, తగినపునాదివైచుకొనుట అనియు, ఎవరి విధి, ఎవరి కార్యము, వారుచేసి తమసానములోనుంటూ న్నట్లులే పని చక్కగ జరుగుననియు, మన విక్షణమంతయు గ్రామములకుత్రిప్పి, గ్రంథాలయముల నభివృద్ధిజేసి అవి యుపయుక్తములగునట్లుచేయుట, పంచాయతుల నెలకొల్పుట, చెరువులు బాగుచేయుట, పారిశుధ్యమున కలవడజేయుట, సహకారసంఘములవల్ల ప్రజల యార్థికయభివృద్ధిని చేకూర్చుట, లక్ష్యవధరలకు పదార్థములు సమిష్టిసంఘములవల్ల లభింపజేయు

ట, దేశీయబ్యాంకులమూలమున, భీమామూలమున ఆర్థికస్థితి బాగుపడునట్లుచేయుట గృహపరిశ్రమల సభివృద్ధిచేయుట యిట్టి వానియందు లక్ష్యము శ్రద్ధ ఉంచి దేశాభివృద్ధికి దేశస్వతంత్రతకు ప్రపంచకల్యాణమునకు తోడ్పడవలసినదిగా అధ్యక్షుడు కోరెను. సామాన్యజనులందరకు చెలియనట్లుగా నల్లబుమిద అంకెలతో నిరూపించుచు, ప్రజల ఆర్థికస్థితిని, ప్రభుత్వపు ఆదాయవ్యయములు మున్నగు విషయములు ప్రబోధించిరి.

అధ్యక్షు పన్యాసాంతరము మోచర్ల రామచంద్రరావుగారినుండి సభకు రాజులకున్నానను తంతవారై చదువబడెను. సభ తిరుగ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు అధికసంఖ్యాకులుగ సమావేశమై తీర్మానముల నాలోచింపసాగెను.

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము

తీర్మానము లైనపిదప ఆ సభాధ్యక్షుడు శ్రీభోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు సభను ముగింపునకు తెచ్చుచు, తీర్మానములు బాగా చక్కగా జరిగినవనియు, యీ తీర్మానములు గోదావరిజిల్లా శ్రోత్రగదనియు, మూరెడు సెరిగి బాకెడు ప్రంగే జిల్లా కాదనియు, ఏ తీర్మానమును చేయునోదానికి నిలబడి కార్యాచరణలో పెట్టు జిల్లాయనియు, ఇందులకు నిదర్శనములు పెక్కులుగలవనియు, కాంగ్రెసు సభ్యులను అధికముగ చేర్చుటను గురించియు కాంగ్రెసువారు అనుమలముగా పని చేయుటనుగురించియు, సానికసంస్థలు యితరజిల్లాలకున్నా కాంగ్రెసు మూలమున నిర్దిష్టవంతమైన సీతీవంతమైన పరిపాలన జరుగుటను గురించియు, ప్రశంసించిరి. సానికసంస్థలను కాంగ్రెసు వారు వశీకరణము చేసికొనుటవల్ల యితర సాంస్థలను కాంగ్రెసు వారి వశీకరణముకు సులభమగును. మనయొక్క అదర్శము, మన యొక్క ప్రాపకము, మనయొక్క వశీకరణ యీ చిన్న సంస్థలలో ఎంత సద్వినియోగము చేయబడునో దానినిబట్టి పెద్దపరిపాలనములోగూడ అట్టి సద్వినియోగము చేయబడునను విశ్వాసము పుట్టించువారగుదురు. ఇంకను నిదర్శనముగా, దిగజముల పంటి కాసనసభ్యులు స్వామినాయుడుగారు రామసోమయాజులుగారు వెంకటరత్నంగారు యీ జిల్లాకు ఉండుటయు, వర్ధాధికృతా భేదములుగాని కలతలుగాని విశేషముగ లేకుండ, యీ జిల్లాలో సభ్యుల వికమత్వము ఉండుట, అందువల్లనే కార్యాచరణము బాగుగా జరుగుట చేయసాకారముసానుభూతి యిట్టివన్నియు శోభాయమానంగా ఉండుటను అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. నవీలకాలములోనేగాకుండ పూర్వము గంజాం వెంకటరత్నంగారి కాలమునుండి ఆత్మగౌరవము తో మెలంగుటయు, కలెక్టరు కానిస్టేబులవల్ల జిల్లాబోర్డు వైసుపెసిడెంటు అయిన గంజాం వెంకటరత్నంగారికి ఉపాధ్యక్షాధికారమును తీసివేయుచున్నానని చెప్పుసరికి వెంటనే ఆయన రాజీనామా యిచ్చిచేయుటయు తెలియజేసి, అట్టిరీతిగానే యిప్పుడుగూడ అధికారములోనుండి చునవారు గౌరవము నిఃశబ్దమున విచ్చివచ్చుడు గాదోగము నందు లక్ష్యముంచక తమ యాత్మగౌరవమును గాపాడుకొనుట యే లక్ష్యముంచుచు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యుండవలసినదని హెచ్చరించిరి.

తాను యంతరరకను సభలో మాట్లాడినప్పుడు గ్రామమునకును, తాలూకాకును, జిల్లాకును సంబంధించియే చెప్పియుంటినియు, అంతకుదాటి పెద్దదేశపు సమస్యలను యెత్తుకొనదలంచలేదనియు, యెందుచేతననగా స్వరాజ్యసమస్యను గురించి రేపే యేదో ప్లేటుమెంటు వైసురాయివద్దనుంచి రాదలచి యుండగానున్నా యెప్పటికప్పుడు నూతనపరిస్థితులు కలుగబోవుచుండగానున్నా తాను అంతగా చెప్పదలమకోలేదనియు యే ప్లేటుమెంటువచ్చినను శ్రోత్రపరిస్థితు లేమివచ్చినను వెంటనే ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటింపబడుటయు, వాటిని ప్రతిగ్రామములోను రైతులు పఠించుచు మనబోటివారికంటె యెక్కువ లోకజ్ఞానసంపదలతో మెలగుచున్నారనియు స్పష్టపరిచి, రైతును బాగుచేయు ప్రయత్నములుచేసి అతనిని దేశస్వర్గములకు తోడ్పడునట్లు చేయవలసినదని కోరిరి. కళా వెంకట్రావుగారి పంటి యుండుట సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య స్థాపనకు నడుము గట్టి ముందంజ చేయుచున్నప్పుడు, 42 ఏండ్లు వచ్చిన పాగు పూడి సత్యనారాయణగారి పంటి ఉత్సాహపురుషులను, దూకుచున్నప్పుడునూ నాబోటి నడివెన్నులను పెద్దవారు ను వారివెనుక తోడై వెళ్ళకుండ వారి కళేబరములమీద విత్తవాదులవలె మంత్రపదవులు మొదలగునవి అలంకరింప జూచుట పాడిగాదని యెన్ను మన మందరము ఆరాబోవు మహా సంరంభములో పడక తప్పదనియు, గవర్నమెంటువారు చేసిన వాటిలోనే అనేక లోపములుంటూన్నప్పుడు వాటికి మెరుగుపెట్టి కనడకుండ చేయుచున్నారనియు, ప్రజోద్వయములో అనేక లోపములుంటుట సహజమనియు, కాని వాటికి మెరుగులు పెట్టిక ప్రిపుచ్చక పోవుట చేత కొండంతలుగా కనిపించు పవచుచ్చననియు, యువకు లేప్పుడును ముందంజవేసి యుత్సాహముగ నుంపవలసిందే. వారివెనుక రణభేరిలు వినుసరికి ముసలిగుర్రములు సవరస

ములు కలిగి సకిలించినట్లు మనబోటి పెద్దవాళ్ళుగూడ రంగమున యుత్సాహులై వెళ్ళుటకు ఎంతమాత్రమును వెనుదీయలేవనియు కొండచుట్టు తిరుగుచు శిఖరము చేరునట్లు మనగమనిక నడక యుండవలెనుగాని అమాంతముగా ఒక్కసారి శిఖరమునకు ఎగురుదున్నను ఒక్కసారిగా శిఖరమునుండి లోయమగునకు ఉరుకుదున్నను వినాశకరమగును. గావున అట్టిరీతిగా చేయకుండ నుండవలెననియు, చెప్పి, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను నిల్పుచు అందఱును చక్కగా కృషి చేయుదురుగాక యని అధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి.

సన్మానసంఘము పక్షమున కార్యదర్శి దంతుర్తి కాంతయ్యగారును, అధ్యక్షుడు యార్లగడ్డ నారాయణ అప్పారావుగారును అధ్యక్షులకును, ప్రతినిధులకును, వచ్చినవారందరకును, యీ స్థలము యిచ్చిన శ్రీ పోలవరము జమీందారుగారికిని వందనములు గావించిరి.

శ్రీ మల్లికార్జుని పద్మమరాణగారును, పాగుపూడి సత్యనారాయణగారును ప్రతినిధుల పక్షమున సన్మానసంఘము వారిని, సన్మానసన్మానములు చేసినవారి నందరిని, ఒక్కరిని కట్టుబాటుతో నేర్పడిన స్వచ్ఛందసేవకులను అభినందించుచు, సభ జయప్రదము గావించజేసినందులకు వందనము లర్పించిరి. సభ యంతట ముగిసెను.

రాబోవు సంవత్సరమున తునిలో మహాసభ జరుపుటకు శ్రీకోడేటి రంగాచార్యులు ఆహ్వానించిరి. ఆ యాహ్వానము అంగీకరింపబడెను.

- నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము
- నవంబరునెల 1 లేదీ శుక్రవారం సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు ఖద్దరు స్టోరువద్ద జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ సభ జరుగును.
- రాష్ట్ర సంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.
- రాష్ట్ర మహాసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట.
- కాంగ్రెస్ మహాసభకు ప్రతినిధుల విషయము మద్యమిత పాన ప్రచారమును గురించి జిల్లా మిత్రసేన ప్రచారక కమిటి చేర్చెను యుత్తరము
- ఇతర విషయములు
- రాష్ట్ర మహాసభకు ప్రతినిధులుగా వెళ్ళగోరు వారు అక్టోబరు 31 వ తేదీలోపల దరఖాస్తులు పంపవలెను.
- కాంగ్రెస్ మహాసభకు ప్రతినిధులుగా నిలువదలచు అభ్యర్థులు నవంబరు 5 వ తేదీలోపల దరఖాస్తు లివ్వవలెను.
- దరఖాస్తులు తూములూరు అంతపద్మనాభయ్యగారి వద్ద (ఖద్దరు స్టోరు నెల్లూరు) చేర్చవలెను.
- కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు దరఖాస్తుతో ఒక యాహ్వానము చెల్లించవలెను.

బొమ్మా శేషురెడ్డి, కార్యదర్శి.

సార్వత్రిక దేవాలయసేవ వత్సాగ్రహము

దేవాలయపు అధికారులకు సత్కాగ్రహములకు తగాదా సమాధానము చేయు ప్రయత్నము పూనా, అక్టోబరు 28:—సార్వత్రిక దేవాలయమునందు అప్పవృత్తులు ప్రవేశించు విషయమున దేవాలయపు అధికారులకును సత్కాగ్రహములకు కలిగిన తగాదా పరిష్కార మొనరింపవలెనని శ్రీయుతులు యక. సి. కేల్కర, బాబాజి బోపత్కరు గార్లు చేసిన ప్రయత్న ఫలితము యేయని శ్రీవెన్ను ప్రతినిధి దేవాలయపు అధికారుల సదుగంగా సనాతన పార్టీవారును సత్కాగ్రహ పార్టీవారును వారికడకు రాయబారము వచ్చిరిని తెలిపిరి. ఇరుపక్షములవారి విన్నపములను బాగుగ యోచించి పూర్వాచారమునకు విరుద్ధముగ అప్పవృత్తులు దేవాలయముందు ప్రవేశించుటకు అనుమతి నిరాకరించునట్లులే నిర్ధారణ గావించబడెనని పత్రికా ప్రతినిధికి తెలిసిరి. (శ్రీ. ప్రె.)

సుభాష్ చంద్రబోసుగారు కలకత్తా చేరుట

వారంటు జారీచేయబడలేదు జామీనుమీద బోసు విడుదలయ్యెను కలకత్తా, అక్టోబరు 27:—ఈ రోజు ఉదయము శ్రీయుత సుభాష్ చంద్ర బోసు కలకత్తా రైలు స్టేషనులోకి వెంటనే అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యింటికి బోయె ఇదిరకు స్వరాజ్యపార్టీ విప్లవానున్న సభిసీరంజన సర్కారు యమ్. యల్. సి. జామీనుండుటచే బోసు జైలు నై విడుదలచేయబడెను. అరెస్టువారంటు జారీచేయబడెను యనుకొనుటచే పలువురు హాజరాప్తమునకు వచ్చిరి. వారంటు జారీచేయబడలేదు. (అ. ప్రెస్)

లాహారు కుట్ర కేసు

సాండ్లను చంపిన కథ

అప్రావరు సాక్ష్యము

లాహారు, అక్టోబరు 28:— నేడు కేసువిచారణ ప్రారంభించుటకు 11 గ. ఆలస్యమయ్యెను. అప్రావరు సాండ్లను హత్యనుగూర్చి నేడు విచారణ జరుపుచున్న కేసుకు చాలముంది చివరికి. గయప్రసాదు కిశోరిలాలుగారు కుట్ర ముగిసినందున మోక్షానివచ్చి భోజన ప్రశంసలెట్టిరి.

లజపతిరావుగారిని కొట్టిన స్కాటుని చంపయ్యెనుట

జయగోపాలు అప్రావరు తనసాక్ష్యమును నేడు యీ దినపత్రిక ద్వారా చెప్పెను. పంజాబు నేషనల్ బ్యాంకు కొల్లగొట్టు యత్నముజరిగిన విషయం కోరికలకు మోక్షం భవనమునందు డిసెంబరు 9 తేదీ 1-వ తేదీన పండిట్ల సుఖదేవు, భగతుకింగు, ఎం. కిశోరిలాలు, ప్రతాపసింగు, సాక్షియు సమావేశమయిరి. లజపతిరావుగారిని కొట్టినందున పోలీసు నూపర్సంటు స్కాటుగారిని హత్య గావించుటలెని కిశోరిలాలు నూచించెను. పోలీసు రాసాక్షిబోయి స్కాటుగారిని కని పెట్టుచుండలెనని పండిట్ల సాక్షిని కోరెను. స్కాటుగారు 6728 నెంబరు గల మోటారుకారులో పోవుచుండునని గూడ చెప్పిరి. సాక్షి 11, 12, 13 తేదీలందు డి. ఎ. వి. కాలేజి ప్రాకారమునందు మార్చిని కొన్ని ప్రక్కములు చదువుచు ఎదురు గనున్న పోలీసు స్టేషనువైపు చూచుచుండెను. 13 వ తేదీ కాలేజి వారి క దినముగలచే ఆంతు తోలిరోజు 4 గ. స్కాటుగారిని చంపవలెనని పండిట్ల నూచించెను. ఆ రోజున 12 గ వరకు సాక్షి పోలీసు స్టేషనువద్ద కనిపెట్టుకొని యుండెను. గాని స్కాటుగారు రాలేదు. అంత నాతడు మోరంగు భవనమునకు బోయి స్కాటుగారు రాలేనని పండిట్లకి చెప్పెను. అప్పుడు భగతుకింగునంద నొక పెద్ద కాగితముపై “హిందూస్తాను సోవలి స్టు రిపబ్లిక్ ఆర్మీ” అనుచు అచ్చువేయబడిన కాగితముపై “స్కాటుగారు చనిపోయిరి, లాహారి పగ సాధించబడెను” అని వ్రేపుచేయబడియున్నది సాక్షిగాంచెను. స్కాటుగారిని సోవలంగు 17 వ తేదీ (డిసెంబరు) సరికి చంపవలెనని పండిట్ల నింపెను. ఆరోజుగూడ సాక్షి పోలీసుస్టేషనుకు బోయెను. యూరోపియను పోలీసుఉద్యోగి ఎర్రని మోటారునెక్కిలు వచ్చియుండెను. అప్పుడున్న పోలీసువారాతనికి సలాముచేయుచే ఆతడే స్కాటుదొరయనుకొని సాక్షి వెంటనేపండిట్లను సహాయం చేసి, ఎర్రెను ఆనాడు స్కాటును చంపవలెనని పండిట్లకి చెప్పెను.

సాండ్లను చంపినవిధము

పండిట్ల, సుఖదేవు, ఎం. గారు, భగతుకింగు సాక్షి నభివేసిరి. ఎం. గారు నడచి ఆ చోటికి పోవలెననియు, పండిట్ల, భగతుకింగు, సాక్షియు మూడు వైసిక్లపై పోవలెననియు నిర్ణయించిరి. ఎం. గారు మందుకు బయలుదేరిపోయిరి. తక్కిన వారు వైసిక్లపై పోయిరి. భగతుకింగు ఒక టోపీ, కోటు, నిక్కరు వేసికొనియుండెను. కాకి మేజోళ్లు, నల్లజోళ్లు ధరించెను. పండిట్ల కులాయి, గోధుమవర్ణము పాగాయు ధరించి యుండెను. ఎం. గారు టోపీయు, నల్లచుక్కల కోటు ధరించెను. సాక్షి దుస్తులన్నింటిని కొద్దులో గుర్తుపట్టెను కాని వైసిక్ల పోల్చలేక పోయెను. సాక్షి ఉపయోగించిన వైసిక్ల వేరొకటి యుండి. ఎ. వి. కాలేజి దొడ్డదగ్గర యుంచుటకును, మూడవది హత్య జరుగుటకునే యుంచుటకు యేర్పాటుజేసికొనిరి. నాలుగు గంటలయ్యెను. సాక్షి వైసిక్లతో పోలీసు ఉద్యోగి ఎదురుగ వచ్చుచుండెను. ఉద్యోగి మొదటి దెబ్బ తప్పించుకొన్నచో వెంటపెట్టుటకు భగతుకింగుగూడ వైసిక్ల తనవద్దనే యుంచుకొనెను. కొంతసేపటికి వీరు స్కాటు అనుకొనిన పోలీసు ఉద్యోగి నానాలోనుండి బయటకువచ్చెను. పాడగరియగు శిక్కు జమాను ఆతనికి కొన్ని కాగితములిచ్చి చెనకకు బోయెను. దొరగారు మోటారు నెక్కిలు తో కిక్కి కదలించుచుండగా సాక్షి సంభ్రమచేసెను ఎం. ఎం. గారు కోడుపైని పోలీసురానావైపునుండి బోవుచు విస్తారి తీసెను. సాక్షి నిలచిపోయి స్థంభముచేనుక చూచుండెను. డి. ఎ. వి. కాలేజి ప్రాకారము వెనుకనుండి భగతుకింగు రివాల్యరు ప్రేల్చెను. దొంగు సరిగాతగులుచే ఆతడు రెండుచేతులు గుండెపై పెట్టుకొనెను. మోటారునెక్కిలు పట్టుదప్పి నేలబడెను, కాలు దానికింద చిక్కుకొని యుండెను. ఆతడు క్రిందపడ గనే భగతుకింగు ఎం. గారిని చేరెను. దొరగారిపై విచారు

గుండ్లు ప్రేల్చెను. కోర్టులోనుండి ఒక మోటారుకారు వచ్చెను. పోలీసు అఫీసులోనుండి ఫెర్మిగారు వచ్చిరి. శిక్కుజమాను గూడ వచ్చెను. వారనిజూచి భగతుకింగు ఎం. గార్లు సాక్షియు డి. ఎ. వి. కాలేజి భోజన కాలవైపు పరుగిడిరి. ఫెర్మిగారు వెంటపెట్టుచుండగ భగతుకింగు అతనిపై గుండ్లు ప్రేల్చెను. ఆతడు తప్పించుకొని వెంటపెట్టుచుండెను. కాని ఒకసారికింద బడి మరి లేవలేదు. ఈ లోపు గ భగతుకింగు ఎం. గార్లు కాలేజి చిన్న ద్వారములోనికి ఎచ్చిరి. వారిని వెంటబడించు చుండిన శిక్కు పోలీసు జమానుగూడ అందు ప్రవేశించెను. సాక్షి నెక్కిలుతోగూడ రోడ్డుమీద పరుగిడుచుండగ మరి రెండుమూడు గుండ్లు ప్రేలుట వివబడెను. ఆతడు నెక్కిలెక్కి కాలేజి పెద్దగోటువద్దకు దొడ్డవద్దనుంచిన వైసిక్లవద్దకు బోవుచుండగ త్రోవలో చాలమంది విద్యార్థులు అగుపడిరి. సాక్షి అచటికిబోయి వైసిక్లనుయొగ్గని యడుగు ఎవరు జెప్ప లేకబోయిరి.

అప్పుడే పండిట్ల, భగతుకింగు, ఎంగార్లు భోజనకాల మేడదిగి వచ్చుచుండిరి. పండిట్ల సాక్షి వైసిక్లను కొని ఎంగారినిగూడ దానిమీద నెక్కించుకొని చిన్న ద్వారముగుండా పోయెను. భగతుకింగు వేరొక నెక్కిలు తెచ్చుకొని, తన టోపీ తీసివేచి, సాక్షియొక్క బుంగీధరించి పారిపోయెను. సాక్షి గోడదుమికి పారిపోయెను.

తప్పగు యెంచుట

గోడదాటి సాక్షి అయ్యున్నదకకాల రోడ్డుమీదుగ చెరువు దాటిపోయెను. అప్పుడు అనుమానమునండి తప్పించు కొనుటకై మార్చిని పుస్తకము చదువుచుండెను. ఇరువురు యూరోపియను యువదొంగులు, వెంట కొందరునువచ్చి ఎవరైన ఆదోషమునెక్కి లున్నవై జోయిరాయని అడుగు తనకు తెలియదనిచెప్పెను. సాక్షి ఆనారాగిబోయి తరుపరి మోక్షంభవనమునకు బోయెను. ప్రతాపసింగు కాపలాకాయుచుండెను. లోపల భగతుకింగు పండిట్ల ఎం. గార్లుండిరి. తాము చంపినవాడు స్కాటుగూడనియు, వేరొక పోలీసుఉద్యోగియనియు, యిద్దమూలేకన్న నెంటపెట్టుటచే శిక్కు జమానుని గూడ చంపవలెననిచెప్పనియు భగతుకింగు చెప్పెను. డిసెంబరు 31 వ తేదీన సుఖదేవు సాక్షియు రైలునంతనవద్ద నుండగా స్కాటుగారు, భార్యతో 6728 నెంబరు మోటారులో పోవుచుండెను. సుఖదేవువద్ద రివాల్యరున్నందున ప్రేల్చుచు సాక్షి చెప్పెను, స్కాటు ఒకసారి తప్పించుకొనినందున అదృష్టవంతుడని సుఖదేవునెను.

కోర్టునాటికి ముగిసెను. (ప్ర. ప్రె)

గౌ. వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి

లాహారునందలి మద్రాసుసంఘమువారు విందొనంగుట

లాహారు, అక్టోబరు 28:— గౌ. వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పిల్లకమిషను పథ్యులు లాహారుకు వచ్చుటచే లాహారునందలి మద్రాసుసంఘమువారు వారిని గౌరవించుటకు ఒకవిందుజేసిరి. విందుకు పెక్కుమంది ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. విందు జరిగినపిదప వచ్చినజనులందరు ప్రక్కనుండి హాలు జేరిరి. ఆచట అభినందన ఉపన్యాసములు జరిగినవి. సంఘాధ్యక్షులగు సంతానంగారు గౌ. శాస్త్రిగారిని మాట్లాడకొరమా శాస్త్రిగారు రొనరించిన ఘనకార్యమును వారి అంతర్జాతీయ భ్రాతృని ప్రశంసించి శాస్త్రిగారిని, మాట్లాడమనికోరిరి. గౌ. శాస్త్రిగారు మాట్లాడుచూ దక్షిణాఫ్రికా సమస్యగూర్చి కొంతమాట్లాడిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు ధనికులుగాను సామర్థ పరులుగానున్నారని విద్యభాగ వారిలో హృదయపరచెదనిరి. ఈ సమస్య పరిష్కారము నొందుటకు కొంతకాలము పట్టుననినదివిరి. (ఆ. ప్రె.)

కమ్యూనిజం సంఘ సాధారణసభ

27-10-29 తేదీన జరుపుటకు సదరు సభ్యుల నియమిత సంఖ్య చాలనందున తిరిగి 10-11-28 తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు బుదగు కేకినీ మహల్లో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. వీధివిద్యార్థులు వేతనముకొరకై వేచియున్నారు. గాన సాధారణ సభ్యులందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్య అధ్యక్షులు

మిరటు కుట్ర కేసు

(:o:)

ముజఫరు అహమదు జామీను పెట్టివనును

మోక్షార్థవారు నిరాకరించుట

అలహాబాదు, అక్టోబరు 28:— నేటిదినము అలహాబాదు మోక్షార్థలో మిరటు కుట్రకేసు నిందితులలో నొక రగు ముజఫరు అహమదుగారు అన్యాయమై యుండుటచే వారిని జామీనుపై విడుదల చేయవలయునను పెట్టివనును న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు విచారించిరి. వైదిపక్షపు వక్తలు డాక్టరు కట్టుగారు ఇట్లు వాదించిరి:— నిందితుడగు ముజఫరు అహమదుగారు తయ్యార్థిచే బాధపడుచున్నాడు. ప్రతిదినము జ్వరము తగులుచున్నది బరువు తగ్గుచున్నది. జామీనుపై విడుదలచేయుట కిది తగినకేసు అని డాక్టరు భోపాలునింగారు అభిప్రాయము తెలిపియున్నాడు. ఇతనిని జామీనుపై విడుదలచేసిన మునిసిపల్ రారి యగునను భయమును ప్రభుత్వపక్షపు న్యాయవాది డెలిషియుండలేదు. జ్వరము ఉడుమును తగ్గియుండుట సాయంకాలము మోచుగనుండుట తున్నవ్యాధికి గుర్తుగనుండ, ఇని తున్నకాదని వాదించుట విపరీతముగనున్నది. ఇతనిని జామీనుపై విడుదలచేసిన కేసు విచారణకుగాని ప్రాసీక్యూషను వారికిగాని ఎట్టి ఇబ్బంది కలుగదు. ఈ కేసువల్లను నిర్బంధమున్న ను నిందితుడు రోగిష్టియయ్యెను. ఇతనిని జామీనుపై విడుదల చేయున్న చిక్కు ఏర్పడుట నిజము.

న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు ప్రాసీక్యూషను క్షీడకును మిరటులో వైద్యవిశ్లేషకార్యములనియుమై ప్రశ్నించి జామీను పెట్టివనును కొట్టివేసిరి

మిరటులో కేసువిచారణ

మిరటు, అక్టోబరు 28:— వారముదినముల వాయిదా ముగిసినపిమ్మట నేటిదినము మాజిస్ట్రేటు మిర్జురు వెటుగారి కోర్టులో మిరటు కుట్రకేసు విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. జైలులు నూపరింపెండెంటుద్వార కేసు విచారణను మరియొక కోర్టుకు మార్చవలయునని తన మోక్షార్థవారికి పెట్టినను పెట్టుకొనినట్లుగను ఆ పెట్టిననుపై మోక్షార్థవారు ఉత్తరువులు ఇచ్చునంతవరకు విచారణను ఆపుదులచేయవలయునని డాంజిగారు మేజిస్ట్రేటును కోరిరి. మోక్షార్థలో మొన్నటిదినము న్యాయమూర్తి బాయిసుగారు ఇట్టి పెట్టిననును నిరాకరించి రని లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు చెప్పిరి. అలహాబాదు మోక్షార్థ వారిని ఉత్తరువులను పాటించవలయుననియు అందుచే కేసు మరల వాయిదా చేయుటకు వీలులేదనియుమాజిస్ట్రేటుచెప్పెను.

పాండిచేరి పోలీసువారి సాక్ష్యము

పాండిచేరి అసిస్టెంటు కమిషనరు యస్. జి. మణిపిళ్లగారు మొదటిసాక్షిగ విచారించబడిరి. వారి క్రింది విషయన సాక్ష్యమిచ్చిరి:—పాండిచేరిలో రామచంద్రశర్మగారు కొంత కాలముండిరి. శర్మగారు మరికొందరు కలసి అచ్చటకమ్యూనిస్టు ప్రచారము సలుపుచుండిరి. 1924 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో శర్మగారిని చూడను నెపాసి అనునతడు పాండిచేరికి వచ్చెను. ఫ్రెంచి గవర్న మెంటువారి ఉత్తరువుల ననుసరించి నెపాసిగారు ఫ్రెంచి రాష్ట్రమునుండి తిరుమగొట్టబడిరి. రాజకీయ కారణముల ననుసరించి భారతదేశమునుండి కొంతమంది భారతీయులు పాండిచేరికి వచ్చియుండు ఆచారమున్నది. ఇట్టివారిని పోలీసువా రొకకంటితో చూచుచుండెదరు. క్రాసుపరీక్ష యందు పిళ్లగారిట్లు చెప్పిరి:—

పాండిచేరిలో తిమిళులపార్తి యూరోపియను పార్టీ అని రెండుపార్టీలున్నవి. ఫ్రాన్సులో కమ్యూనిస్టు పక్ష మొకటి యున్నదని నాకు తెలియును. నెపాసిగారు పాండిచేరి. ఎవలిన పిమ్మట పాట్రాగాడు బట్ట మున్నగు నగరములకు వెళ్ళి రని నాకు తెలియును. నేను ఈకోర్టుకు వచ్చునపు మునుపు హర్ష నుగారినిగాని మిత్రుగారిని గాని చూచియుండలేదు.

అంతటితో కోర్టువారు కేసు విచారణను ఆపుదులచేసిరి.

సోమవారమునాటి విచారణ

మిరటు, అక్టోబరు 28 — నేటిదినము మిరటు కేసునందు మద్రాసు న. వి. డి. ఆఫీసు సయ్యరు అబ్దులు సతారుగారు ఈక్రిందివిధమున సాక్ష్య మొసగిరి:— పాండిచేరియందున్న రాజకీయ ఆందోళనపరుల జాడలను గమనించుటకు వారిలేఖలను ముందుగచూచుటకును నేను అప్పుడప్పుడు పాండిచేరికి పోవుచుంటిని. పాండిచేరిలోనున్న శర్మగారికి యం. యస్. రాయగారు, మరికొందరు తరునుగ జాయిలు వ్రాయుచుండెడివారు. నెపాసిగారు, నిందితులలో నొకరగు అయోధ్యాప్రసాదుగారు శర్మగారిని తరచుగ చూచుచుండిరి.

నేత అతిమహమ్మదుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు తాను పాండిచేరిలో శర్మగారి ఇంటిప్రక్కన నున్నట్లు చెప్పిరి. శర్మగారి వ్రాతను వీరు గుర్తుపట్టిరి.

మధ్యాహ్నము 19 మంది నిందితులపక్షమున జ్యూరరులతో విచారణనలుపవలయుననియు ఇట్టివిచారణ కోరికను బ్రిటిషుపాదుల కధికారమున్నదనియు నిందితులపక్షపు న్యాయవాదులు, చక్రవర్తి సిన్హాగార్లు ఒక పిటిషనును దాఖలుచేసిరి. ఈ పిటిషనుపై విచారణ జరుగును. (ఆ. ప్రె)

వ్యవసాయం

నవంబరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మా పట్టణములోనున్న శ్రీ ఎడ్వర్డు పరమమందిరము కింది లావణ్యము నుండుటచే యీ తాలూకాకు జెందిన సిరిపురము గ్రామ వాస్తవ్యులును, గొప్ప భూస్వాములును, ఉదార స్వభావులు నగు మ. రా. రా. అడుసుమిల్లి నరసింహారావు చౌదరి గారు, ఎడ్వర్డు పరమమందిర సభ్యుల కోరికపై, ఏతత్ సంస్థకై దివ్యభవనము నొకదానిని నిర్మించియొసంగునట్లు వాగ్దానము జేసి కృతజ్ఞతాభివందనపాత్రులైరి. భవన నిర్మాణము కొలది రోజులలో ప్రారంభింపబడగలదని వినుచున్నారము. సదరు భవనము నిర్మింపబడిన వెంటనే అయ్యది దాతగారి జనకులును, ప్రకృతము కిశిలాపథ్యలో నుండిన భవననిర్మాణముకై తొల్లి ఛారిదిరాళము నొసంగి యుండినటునంటియు కీర్తి శేఖరులగు అడుసుమిల్లి వెంకట్రామయ్యగారి పేరిట “అ. వెంకట్రామయ్య ఛౌదరీ” అని నామకరణ మొనర్చునట్లు మా “ఎడ్వర్డు రివీంగురూమ్” సభ్యులకై గ్రీషముగ తీర్మానించిరి.

వాపల్ల

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శారదాచట్టము

26-10-29:— ఆంధ్రదేశ సంచితలలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన శారదాచట్టమును సరిసరిపాఠ్యముగా మా ప్రత్యేక విలేఖరితో సహజసర్వము ననుసరించువారు చేయవలసిన పనిని గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి:—

శారదాచట్టములను గవర్న మెంటువారు మనలో మనకు అవ్యవస్థలహములు సృష్టించుచున్నారనియు పూర్వచార పరాయణులు తొందరపడి కాంగ్రెసు నాయకులను దూషించుట పాడికాదనియు అందులను శారదాచట్టము రద్దుగాక పోవుటయేకాక, నిరంతరము దేశసేవచేయుచు స్వరాజ్యసిద్ధికి కృషిచేయ నాయకులచేతులు బలహీనమగుననియు చెప్పుచు పూర్వచారపరాయణులందరు రాజకీయనాయకులగు కాంగ్రెసు నాయకులలో సంప్రతించి ఆపత్ ధర్మముగా శాస్త్రములో సంగీకరింపబడినదిగనుక 12 సంవత్సరములకై నను ఆడుపిల్లల వయోనిర్ణయత తగింపుదని కాంగ్రెసునాయకులను కోరుట మంచిదని నెలవిచ్చిరి. కాంగ్రెసును పదిపెట్టుడని హెచ్చరించు వారిమాట తప్పనియు అనవర మొనరుడల సహిత ధర్మమువారు ఎక్కువ మంది కాంగ్రెసులో చేరి తమ పలుకుబడి సృష్టించుకొనుట మంచిదని నెలవిచ్చిరి.

అడ్డూడ

సంస్కృత పాఠశాల

శ్రీ వేణుగోపాల ఆంధ్రగీర్వాణ హిందీపాఠశాల నెల తొల్పుబడి వుచితముగా విద్యగరుపబడుచున్నది. విద్యార్థులు నానాటికి అభివృద్ధిచెందుచున్నారు. దూరగ్రామములనుండి విరాళము లంపబడుచున్నది.

కో ఆపరేటివ్ యూనియన్

కొలదిదినముల క్రిందటనే ఆధ్యక్షునియొక్క జరగినది. మ.రా.శ్రీ వీరవనేని బహుయ్య చౌదరిగారు యొకగ్రీషముగా ఆధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి. భూమి తనభావ్యాంకును, నెలకొల్పబడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పోస్టాఫీసు

ఆరునెలలక్రిందట స్థాపించిరి. పోస్టాఫీసులో అయినం పూడి, పెంజండ్ర, కొమగనోలు, వేణుగోపాలపురం, కొండా యనాలెము మొదలగు గ్రామములు గలవు. సుమారు నెలదినముల క్రిందట ఖాయపడినది.

మంగళగిరి చెంచుదాసుగారు

వీరు పిన్నయస్థులు. విద్యాభిమాని. వైద్యనిపుణులు. పంచమలను అభివృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుచున్నారు. మాలపల్లె లను పరిశుభ్రతగానుంచు. విద్యకట్టుబాటు మొదలగువిషయములను బోధించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ ఆదిమాండ్ర మహాసభకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

తిరుత్తని వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ తిరుపతి మహామంతుగారు

అక్టోబరు 24:—గత ఏడెనిమిది మాసములనుండియు మనస్థిమితములేక జబ్బుతో యుండి చెన్నపురమున వైద్యోపచారముల బొందుచుండిన తిరుపతి మహామంతు శ్రీ ప్రయాగదాసుజీ వారు దేశోగ్యము చక్కబడినదని నేడు మధ్యాహ్నమునైలు నకు చెన్నపురమునుండి తిరుపతికి బయలుదేరి వెళ్లిరి. మధ్యాహ్నము 2½ గంటలకు నీయూరి రైలుస్టేషనువద్దకు బండి వచ్చు సరికే, నీ యూరియందలి మహామంతులుకా తాలూకోద్యోగి యులు మంగళతూర్వారావములతోడను జయజయధ్వనముల తోడను మహామంతుగారిని గలసికొని ఫలప్రసూచనదంతాంబూలాదులొసంగి తమభక్తిని బ్రకటించిరి. శ్రీ మహామంతుగారితో డను, శ్రీయుతులు డి. కుమారస్వామయ్య డి. ఎ. డి. ఎల్. గారును, బావాజీ మాలారామానుజదాసుజీవారును, కల్వల్ మాల్కాం సన్ (మహామంతుగారికి వైద్యముచేసిన డాక్టరు) గారును వెళ్లుచుండిరి.

సన్యాసి మరణము

కొన్నాళ్ల క్రిత మొకనాటిరాత్రి దుండగిండెవోగాని నీయూరియందుండిన స్వామి లొకరిని ద్రవ్యావహరణము చాచుమోక్షనియు, మదరాసు జనరల్ హాస్పిటలునకు చికిత్సకై గొంపోబడిరనియు వ్రాసియుంటిని. దెబ్బలచే గలిగిన గాయము లనుమాత్రము బాగుచేసి హాస్పిటలు అధికారులు వరల నాస్వామిలవారి నీ యూరికి బంపివేసిరిగాని, గతవార మాతడు మరణించెను. చనిపోవునది కాతనివద్ద సుమారు ముప్పదిరూప్యముల విలువగల బంగారమును, కొంత రొక్కమును యుండినట్లును, దానిచే నా స్వామిలవారికి సమాధి కట్టెదరనియు దెలియుచున్నది.

పెన్నివోకోట్లనకు విరాళము

ఈ యూరియందలి “కింగ్ జార్జిఫీల్డు రివీంగురూమ్” నకు కాళిగా నిర్వహింపబడుచుండు పెన్నివోకోట్ల పునర్ధరణ మునకుగాను మా చిత్తూరు జిల్లాకలెక్టరువారు తమ “డిస్ క్రిమినరీ గ్రాంటు” నుండి 150 రూపాయలను విరాళముగా నిచ్చిరి.

శ్రీ మునుస్వామినాయుడుగారి ఛాయాపటము

చిత్తూరుజిల్లాలోగ్గు అధ్యక్షులు రావుబహదూరు డి. మునుస్వామినాయుడు డి. ఎ. డి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. వారి రూపపటమును నూనెరంగులతో పెద్దపైజాన తయారుచేయించి దామర పాకం గ్రామవాస్తవ్యులగు గూడారెడ్డిరంగయ్యగారు నీ యూరి యందలి పతనాలయమునకు ఉచితముగ నిచ్చెదరని దెలియుచున్నది.

తాలూకారైతుల సభ

తిరుత్తనితాలూకా రైతులసహసభను రాగల నవంబరు మాసపుష్యమున నీయూరి జరుపుటకు కార్యకర్తినగర తాలూకాలోగ్గు అధ్యక్షులు డి. మునిరత్నం నాయుడుగారు ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నారు. ఆ మహాసభకు రావుబహదూరు డి. మునుస్వామినాయుడుగారిధ్యక్షత వహించెదరనియు, తాలూకా ప్రాప్రయిటరువారగు తిరుపతి మహామంతుగారికిని రైతులకును సుద్యుగల దుగ్గర కష్టవిఘ్నములనుగూర్చి చర్చించి తీర్మానము లొనర్చెదరనియు దెలియుచున్నది.

ఆంధ్రదేశమున కతిపరిచిలలను వైద్యుల జన్మభూమి వంశీ శ్రద్ధాభిషేక ప్రత్యేక కథా శాస్త్రీయముగ సిద్ధపరచబడిన

ఆయుర్వేదీయకావ్యధములు

విలువగలవి. గుణల త్తిరమైనవి ఆంధ్రదేశమునందలిను సర్వోత్తముగ విజయముగాంచుచున్నవి కేలలానునకు వ్రాయుడు

ఆయుర్వేదనిలయము

దింతిలూరు, ఆలమూగువాపు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా. 194

HEALTH & VITALITY THROUGH YOGA.

“Yogic Physical Culture”

By Sjt. S. SUNDARAM, Pleader, Bangalore.

A practical Guide-Book in English on Yoga-

Asanas, Pranayam and Yogic cure.

All the 20 Asanas are illustrated by Photo

Blocks. Paper Bound Re. 1/- Calico Bound

Re. 1/8/-

(Reg: POSTAGE AS. 4 extra)

Publishers:—“BRAHMACHARYA” OFFICE,

P O Kengeri, Bangalore.

మద్రాసు ఆంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము

మదరాసుజిల్లా ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గ సమావేశము ఈనెల 30 వ తేదీ ఛాయంకాలము 5.30 గల ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున (7, తంబు చెట్టిపేడి) జరుగును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు ప్రతినిధులను మరికొందరిని ఎన్నుకొనుట, రాష్ట్రీయసభకు పంపవలసిన తీర్మానములు, సభ్యులను చేర్చుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును. సభ్యులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

జం॥ వెం॥ కిరిటిరావు,

కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రిజిస్ట్రార్ గారు రిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—1980 లో జరుగు వి. ఏ డిగ్రీ పరీక్షకు హాజరుకాబోవు విద్యార్థులందరూ యంతకుపూర్వపు కరిక్కులం ప్రకారముగాక 1980 పరీక్షకు నిర్ణయింపబడిన కరిక్కులం ప్రకారము పరీక్షింపబడుదురు. కాబట్టి గణితశాస్త్రపరీక్షకు హాజరుకాబోవు విద్యార్థులు 1980 పరీక్షకు నిర్ణయింపబడిన కరిక్కులం ప్రకారము పరీక్షింపబడుదురు. ఆవిధముగానే దేశచరిత్ర, ఆర్థికశాస్త్రముల పరీక్షకు హాజరుకాబోవు విద్యార్థులు పూర్వపు కరిక్కులం ప్రకారము గాక కొత్తకరిక్కులం ప్రకారము సాక్షియాలజీ పరీక్షకుగూడ హాజరుకావలెను.

కర్నూలు వార్తలు

జెజవాడ, మైలవరం నాట్యమండలివారు మా గ్రామము లో 21-10-29 తేదీన “శకుంతల” అను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. అందలి ముఖ్యపాత్రలు ధరించిన ఆంధ్రగంధర్వ శాస్త్ర విత్తుల శేషుగిరిరావుగారు, గానబాలసరస్వతి కె. రఘురామయ్యగారు వీరలసంగీతము శేతుకులకు చాలాసంతోషము కలిగించినది. 24-10-29 తేదీన సాధుటూరుకు వైపుండలివారు వెడలిపోయిరి. —(హనుమంతరావు)

ఆంధ్రమహాశయులకు మనవి.

సమస్తాంధ్రుల అభివృద్ధి కైయుద్దేశింపబడిన ఆంధ్రమహాసభలు తుదకు రాజకీయసభలతో ముడిపెట్టబడి ప్రాముఖ్యమును గోలు పోయి ఆదర్శములు విస్మృతములై నామమాత్రములై బూటక నాటకములకును అడంబరపరులగు కొందరు నేపథ్యుల కపట నటనములకును అవలంబనములై ఆసర్థకములుగా పరిణమించుట మిగులకోపనీయము. ఆంధ్రమహాసభలు సమస్తాంధ్రసంతానము యొక్క యొ ఊమ్మడిసాముగాని కొర్రోళ్ళ సంతసాముకాదు. ఈ సభలు ఆంధ్రులయన్ను తికి నా ఆంధ్రజాతికం తరికినిసంబంధించినది. ఆంధ్రసభలు ఆంధ్రుల మరచు

చున్న వి. ని జాం ఆంధ్రుల ఆంధ్రుల చున్నవి. రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంగతిని చెప్పే దేవులు. ఆహ్వానసంఘమును కూర్చుంటారు ఆంధ్రులుగాను వికాలభానిమును దూరదృష్టిని చూపకున్నది. జాతరలవలె డజనులకొలదిసభలు ఏకకాలమున జరుగపడుచున్నది. ఇందువల్ల నెల్లసభలలోను అందరును పాలుగొనుటకు వీలలేకున్నది. ఈ లోపములను సవరించుటకే దేశము కన్ను దెరచి హెచ్చరికచేయుచున్నది. ఏసభకాసభ విడివిడిగా ప్రత్యేకకాలమునందు జరుగబడవలెనని సలహా నిచ్చుచున్నది. ఈ హెచ్చరికలను సలహాలను గమనింపవలయును. అన్ని వాంతములవారిని ఆహ్వానించి ఉత్సాహపరుపవలయును. అశేషాంధ్రులను ఆభిమానించునట్లు చేయవలయును. ఆసంఖ్యాకులుగా ఆంధ్ర మహాశయులు వచ్చునట్లు చూడవలయును. ఎన్నో సభలు జరుగచున్నవి గదా! ఎందరో ఆధ్యక్షుల పీఠముల నలంకరింపవలసి యున్నారగదా! న్యాయమునకు అన్ని వ్రాంతముల ఆంధ్రులకును అన్ని పక్షముల ఆంధ్రులకును సమానప్రతిపత్తి యుండవలయునగదా! ఏదీ! ఆట్లుజరుగుచున్నదా? లేదు! లేదు! ఏలజరుగులేదు? నిరంకుశత్వ ప్రభావమా! మాధ్యమపాత్యమా! నిర్లక్ష్యమా! ఏదైనను ఫలిత మొక్కలేకదా! ఇది నిశ్చయముగా తుంతయముగాదు. కావున ఆంధ్రదేశముయొక్క అభివృద్ధి నభిలషించు ప్రతిస్వక్తియు దీనిని నిరోధించవలయును. ఆంధ్రసభలను సవరింపవలయును. దాని పరమార్థమును సాధింపవలయును. ఎల్లరును ఆహ్వానములు లేని నియోగరములు జరుగవనియో తమయొద్దేశ్యములు సాగవనియో సంకేయింపక సభకువచ్చి న్యాయబద్ధులై ధీమత నిష్ఠి వారాడి ఆంధ్రమహాసభలను సంస్కరింపించి ఆంధ్రప్రతిభను వెల్లడించి ఆంధ్రత్వసిద్ధికి ప్రయత్నించి సఫలమనోరథులై ధన్యులగుదురగాక యని కోరుచున్నాను.

తణుకు,

మంగిపూడి వేంకటేశ్వరశర్మ.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తం వర్షపాతము అక్టోబరులో	మొత్తం వర్షపాతము అక్టోబరులో	మొత్తం వర్షపాతము అక్టోబరులో	మొత్తం వర్షపాతము అక్టోబరులో	మొత్తం వర్షపాతము అక్టోబరులో
గోపాల్ పూర్	88	69	...	25.7	+ 18.2
విశాఖపట్టణము	85	75	...	10.1	+ 8.7
కాకినాడ	86	72	...	7.0	- 0.1
మచిలీపట్టణము	85	78	...	4.8	- 2.8
కర్నూలు	87	78	0.3	3.9	+ 0.4
బళ్లారి	86	68	+	5.5	+ 1.8
అనంతపుర్	...	...	...	2.5	- 0.5
కడప	90	72	0.2	3.3	- 1.4
నెల్లూరు	88	77	...	6.7	- 1.0
మద్రాసు	89	78	0.8	2.6	- 7.9
కడపూరు	86	78	0.5	4.9	- 5.4
చెల్లూరు	87	74	0.8	5.5	- 0.4
నెలమ	91	74	...	2.9	- 3.5
కోయంబట్టూరు	87	73	...	3.3	+ 2.7
తిరుచనాపల్లి	90	72	0.8	8.7	+ 2.2
నాగపట్టణము	85	74	0.1	3.9	- 5.4
మధుర	91	72	1.0	6.5	- 0.7
పాంబట్	86	73	2.1	6.9	- 1.2
పాలంకోట	...	...	2.1	6.6	+ 0.2
తిరువేండ్రము	82	76	0.4	9.5	- 0.4
కొచ్చిక్	87	76	+	23.3	+ 11.7
కాలికట్టు	92	75	0.1	7.4	- 2.4
మంగళూరు	91	70	...	16.2	+ 9.1
జెంతురూరు	84	65	...	4.8	- 0.8
మెర్కార	77	68	...	7.0	- 1.0
కొడైకనాథ్	59	52	1.1	8.1	- 1.1
కూనూర్	67	57	2.4	11.8	-

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్మలముగానే ఉన్న దన వర్షము రాత్రివేడిమి 2 మొదలు 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కా:—కర్నూలులో 0.8" కడపలో 0.2" పర్తియెను. బళ్లారిలో చినుకులు పడెను. కడపలో మబ్బు చుట్టముగా నున్నది. కర్నూలులో రాత్రి వేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.8" కకలూరులో 0.5" వర్షించెను.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బరంపురం

ఖారామసాలా స్వర్ణకేతకి

బజారులో విక్రయింపబడు అన్నిరకముల కన్న ప్రత్యేకమయినది. కువాసన, రుచి, పరిశుభ్రతలకు గ్యారెంటీ యివ్వబడును. పొగాకు పరిశుభ్రముగా కాస్తాక్రముగా శుభ్రపర్చి యున్నాము. ఈ 40 లు పాను 1 కి రూ 1-0-0

వక్రీచూర, కుగంధస్నానసాడి, మితామసాలా. మా వడ్డ దొరుకును. వర్తకులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.

కాళ్ల సితారామస్వామి.

స్వర్ణ భండారము, బరంపురం. (గంజాం)

"హనుమాన్ కవచమ్"

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు వరప్రసాదయై దిగంబరయోగి పుంగవుని మహా మంత్రముచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగునని అనుభవమువై ప్రతి మానవా డెయంగును మాకు పచ్చ యోగ్యతాపత్రికతో నిదర్శనములని యెరుగని వాక్య చెప్పి గర్విం చెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలారిష్టములు మాయమగును. బీదలకుధనలాభము వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యోగి గులకు సదుద్యోగము, విటకాండకు వసీకరము, బంహినులకు వీర్యపటుత్వము, విధ్యాధులకు బుద్ధి, గొడ్రాండ్లకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యలాభము, యే కోర్కెలైనను మాకు వ్రాసినచో అక్షణమందే భగవంతుడు మీకు శుభము చేయవచ్చును. ఎక్కువ వర్ణించుట మాకసమ్యక్తము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. మీద వ్రాసిన మహాపురుషుడు చచ్చినవారికి జీవము పోయినవారికి, బంగారుక వం 4 చినములు రు 5, వెండిది రు 3, పోటీకి లేదు.

(2) ఆర్యవైద్య ఆశ్రమము, నాగావళినది, ఒడ్డున, చికాకోల్ సీటీ.

విదేశవార్తలు

"సిటీ ఆఫ్ రోము" విమానము

(వైర్లెస్)

రుగ్గీ, అక్టోబరు 28:—"సిటీ ఆఫ్ రోము" విమానము స్పెజియా, వియార్సెగ్గియా మధ్య ఇటలీ తీరమునకు 18 మైళ్లు దూరముగ నడిపముద్రములో పడియున్నట్లు, ఇటలీ డెస్టాక్ యరులు మోటారుపడవలు వెదకి కనుగొనెనని స్పెజియా నుండి కబురు చెలియుచున్నది. ఇదే జిన్ వాగల్సులో మునిగిపోయె నని నిన్న ప్రకటించబడెను. దానిని నీటినుండి బయటకు తీయుటకు, పెనుగాలి పీచుచుండుటచే, పిలులేక పోయెను. 7 గురిలో 3 గురి శేవములు దొరికినవి. ఒక శేవమును గుర్తించిరి. అది విమానమును నడుపువాని శేవమని నిశ్చయింపబడెను. రెండవ శేవము వాయువార్తల నడపించువాని దనిరి. మూడవ శేవమును ఇంకను గుర్తించలేదు.

బ్రిటిషు దీవులనుండి కనడాకు

వలస పోవుట

(వైర్లెస్)

రుగ్గీ, అక్టోబరు 28:—బ్రిటిషు దీవులనుండి కనడాకు వలస క్రమేణా యభివృద్ధియగుచున్నదని కనడా వలసయధికారి చెలుపుచున్నాడు. ఈ ఆకాశసంవత్సరము మొదటి 4 మాసముల వరకు 41054 మంది వలసపోయిరి. నిరుద్యోగమున 27982 మంది వలసపోయిరి. నూటికి 47 గురు మోచ్చిరి. బ్రిటిషు ప్రజలు కనడాకు వలస రావలెనని కనడా ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఆప్రకారమే జరుగుచున్నది. అన్ని దేశములకంటె బ్రిటను నుండియే ఎక్కువమంది కనడాకు పోవుటచే కనడా వారి విధానము జయప్రదముగ నున్నదనటకు నిదర్శనమును చూడవచ్చును.

పార్లమెంటు సమావేశము

(వైర్లెస్)

రుగ్గీ, అక్టో 28:—రేపటిదినము పార్లమెంటు రెండు సభలు సమావేశమగును. గురువారము నాడు ముఖ్యమంత్రి చర్చ జరుగును. విత్తంశువుల పింఛనుబిల్లును ఆరోగ్యమంత్రి యగు గ్రీన్ వుడ్ గారు రెండవసారి ప్రవేశపెట్టెదరు. కాన్సర్వేటివులు దీనికి ప్రతిహేతులుగ నుండరట. ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయము లేకుండగనే దీనిని ఆమోదించెదరట. మద్దవాల్డుగారు వచ్చేవరకు స్పీడనుగారే కామస్పృశభను నడిపెదరు. వచ్చే సోమవారము నాటికి మద్దవాల్డుగారు తమ స్థానమునం దుండెదరట. రషియా, పలస్తయిను, పసిలేనివారి సమస్య, ఆఫ్ఘనల క్లాజా, హేనుసభ, నవ్వపరిహారములు మున్నగువాటినిగూర్చి చర్చించెదరు. మద్దవాల్డుగారు లేనిచో పీటినీ చర్చించుటకు పిలు లేదు. యువై టెడ్ నేట్సు పయనమును గూర్చి ప్రధానామా త్యుడు ప్రకటనమును గావించెద రనుకొనుచున్నాడు.

ఇంగ్లండు వేల్సుకు నీటి పాటుదల ఏర్పాటును జేయుటకు వ్యయసాయ మంత్రి ఏర్పాటు గావించి, విధానమును ప్రభుత్వమునకు చెలిపెను. దీనికి 20000000 పౌనులగునట. ఈ విధానము నిమిత్తము 8 ప్రదేశములను ఏర్పాటు చేసిరి.

మద్దవాల్డుగారి కెంతమాత్రము ప్రయాణపు బడలిక ఏమియు లేదనియు ఉత్సాహముతో నున్నారనియు చెలుపుచున్నారు.

గృహపరిశ్రమల కమిటీ

ప్రథమసమావేశము

అక్టోబరు 24 వ తేది మధ్యాహ్నమున పరిశ్రమల డైరెక్టరు డి. బి. బి. అప్పారెడ్డి ప్రిన్సిపాల్ యన్యుటెను జరిగెను. ఈక్రిందిసభ్యులు హాజరయిరి. శ్రీ యు తు లు ఎల్. కె. శులసిరాం ఎం. ఎల్. సి., ఆర్. ఎల్. వాగన్నగౌడ ఎం. ఎల్. సి., ఇ. వుడ్డు, ఎం. ఎల్. సి., టి. ఎం. కాలియదాసయ్యరు, రెంట్ విక్టరుత్తి గార్లు. మొట్టమొదట కమిటీవారు అనుసరింపవలసిన సామాన్యమార్గ ములనుగూర్చి చర్చించిరి. ప్రతిసభ్యుడును కొన్ని జిల్లాలను ప్రత్యేకముగాదీసికొని ప్రత్యేక రిపోర్టులను గావించుటను, అట్టి ప్రత్యేకరిపోర్టును కమిటీవారు విచారించినపిమ్మట తమ రిపోర్టును తయారుచేయుటకు, అంగీకరింపబడెను. గృహపరిశ్రమలయొక్క నిర్వచనము మరి కొన్ని యితరపరిశ్రమలకుగూడ వర్తించునట్లు ప్రభుత్వమువారిని గోరుటకు కమిటీవారు తీర్మానించిరి. పరిశ్రమయొక్క నిర్వచనము లో "ప్రత్యేకముగా" అను పదమునకు బదులు "ముఖ్యముగా" అనుపదమును చేర్చవలెనని సి. ఇ. వుడ్డుగారు గావించిన సూచన అంగీకరింపబడెను.

నేతపాల్లు ప్రస్తుతముకంటె నెక్కువ యుపయోగ కరముగానుండవలెనని శ్రీ యు తు లు సి రాం గారు రెంట్ విక్టరుత్తి గారు ను గోరిరి. ప్రభుత్వము వారిచే నిర్వహింపబడుచున్న యెనిమిది పారిశ్రామిక విద్యాలయములయొక్క యుపయోగమును కమిటీవారు ప్రశంసించుచు, వానిసంఖ్యను అభివృద్ధిగావించ గోరిరి.

ప్రారంభమున ఎట్టి గృహపరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారిభివృద్ధిగావించుట లాభకరముగానుండునో కనుగొనవలెనని కాలియదాసయ్యరుగారు సూచించిరి. అన్ని పరిశ్రమలను ఒక్కసారిగా ప్రారంభించి, పిమ్మట వానికి తగిన మార్కెట్టు వెదకుటకు ప్రయత్నించుటకంటె యిదివరకే యెల్లరిచేతను అధికముగా నుపయోగింపబడుచున్న కొన్ని ప్రత్యేకవస్తువులను మాత్రమే ప్రారంభమున తయారుచేయుట లాభకరమనియు, యిందుకు దృష్టాంతముగా, గవర్న మెంటు ఉద్యోగులచేతను, యితర యుద్యోగులచేతను, అధికముగా నుపయోగింపబడుచున్న పేపు, గృహపరిశ్రమగా తయారుకాబడి, గృహపారిశ్రామికులచే తయారు కాబడు పేపుమాత్రమే తా ముపయోగించుటకు నిశ్చయించుచో, పేపుపరిశ్రమ గృహపరిశ్రమగా అభివృద్ధిగాక తప్పదనియు కాలియదాసయ్యరుగారు సూచించిరి.

అంతటితో సభ వాలింపబడి తిరిగి సవంబరు 16 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

చిట్టగాంగు కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము అల్లరి యందు కత్తితో పోడువబడిన కాంగ్రెసు

వాలంటీరు చనిపోవుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 27:—గత సెప్టెంబరు 21 వ తేదీని చిట్టగాంగు కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము అల్లరియందు కత్తితో పోడువబడిన కాంగ్రెసు వాలంటీరు అగు శ్రీయుత సుభేందు బిశామ్ దత్తుగారు నేటిరాత్రి కాలై కేలు కళాశాల ఆసుపత్రియందు చనిపోయెను. ఈతడు ఈ ఆసుపత్రియందు అక్టోబరు 9 వ తేదీని చికిత్సబొందుటకు చేర్చుకొనబడెను. శ్రీయుత సుభాష్ చంద్రబోసుగారును ఇతర కాంగ్రెసువారులును యితని అవసానసమయమున రోగికి ఉపచారముచేయుచు అతనిప్రక్కన నుండిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

విక్టోరియా క్రాసు బిరుదములను బొందినవారికి లండను లో నవంబరు 9 తేదీన విందోసెగరరు. దానికై 13 గురు కనడానుండి వెడలుచున్నారు. వెళ్ల దలచుకొన్న వారందరుకు నుచితముగ టైక్సెట్లను బంపెదరు. లండనులో భోజన వసతుల నేర్పాటు జేతురు.

కావలెను

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డునందలి ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలలో పనిచేయుటకు L. I. M. సర్టిఫికేట్లుగల ఆయుర్వేద వైద్యులు ఇద్దరు కావలెను. అర్హులను వారు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపవలెను.

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు అఫీసు 25-10-29 మార్చి సరసన్న వెసిడెంటు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు

సహకార సంఘాలిద్దార
తరగతులు

ఈనెల 25 వ తేదీన రిప్పును భవనములందు జరిగిన కార్యక్రమము పనివాండ్ర సంఘములయొక్క సభ్యుల సమావేశములో శ్రీ యు. త. బి. సు. ద. ర. గ. ర. స. హ. కార్య సంఘములకు చేపూరు లాభములను పంపించు విధముగా గూర్చియున్నది. పట్టుకునర్హులను సూచనలనుబట్టి యును ప్రెసిడెంటు ఆగుటి. ఎఫ్. తంగవేలు ముదలియారు గారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఉపన్యాసము ప్రారంభింపబడక పూర్వము కొందరు సభ్యులు అధ్యక్షుని చుట్టును గుంపుగాగూడి, తాము సంఘములలో నిలవయ్యెను. పట్టుబడి మొత్తమునంతను వెంటనే వాపసు చేయవలసినదిగా కోరిరి. అట్లు వెంటనే చేయుటకు నిబంధన లొప్పుకొననియు, ఆవసరమును కార్యమును త్వరలోనే గావించెదననియు అధ్యక్షుడు వాదన మిచ్చెను. అంతట శ్రీ యు. త. బి. సు. ద. ర. గ. ర. స. హ. కార్య సంఘములు జూపుచున్న స్వలాభాపేక్షను తీవ్రముగా ఖండించుచు మాట్లాడిరి. సభ్యులు తమకవసర మున్నంతకాలము సంఘముయొక్క లాభమును అనుభవించి తమ యవసరము తీరినతోడనే సంఘమును విడిచిపెట్ట దలచుట ద్రోహమే యగుననిరి. పిమ్మట సుందరంగారు సహకార సంఘములకు చేపూరు లాభములను సేవిధముగాను పంపించు విధముగాను సభ్యులకు బోధపరచిరి. ఈలాభములను సభ్యులందఱును గూడ సమానముగా ననుభవించవలెననియు, అందొకభాగము రిజర్వపంపుగాను, యింకొకభాగము కామన్ గుడ్ ఫండుగాను, ప్రత్యేకింపబడుట అందరియొక్క సామాన్యవసరముల కొరకే యనియు నుడిచిరి.

ఉపన్యాసము ముగిసినపిమ్మట అనేకమంది సభ్యులు లేచి బుగములు త్వరలోనే దీపావళిభర్తుల నిమిత్తము పంచిపెట్టబడుటకు యేర్పాట్లు గావించవలసినదిగా అధ్యక్షుని గోరిరి. అవసరము యేర్పాట్లు గావించుటకు అధ్యక్షుడు వాదన మొనరించుటకు సభ ముగింపబడెను.

మద్రాసు లాకాలేజి పోలీసు స్టేషను
అధికారులు

చిన్నవిషయములో ముచ్చిత్రధ
మొన్న ఆదివారము 27-10-29 తేదీ ఉదయము ఆంధ్ర ప్రతిభా సంపాదకీయస్థలములోనున్న యుద్వేగితాలాను మనీ పర్సన్ (దస్త్రాదపము) కొన్ని విలువగల రత్నములను తమ ప్రమాదవశమన చై నాబజారులో వద్ద పోయెను. తేలు దొంగ యొకడు అది అపహరించెను. అది అపహరించినవాని మారుచేరు రామస్వామిచెట్టి. అతనియొక్క ని జ మై న పేరు అప్పాపుచ్చెటియట. ఇతనిచేతిలో సదరు మనీపర్సన్ ఉండుటను జూచి అనుమానించిన కొందరు పెద్దవనుస్థులు అతనిని లాకాలేజి పోలీసుస్టేషనులో బిచ్చగించిరి.

పోలీసుఅధికారులు అతనిని సోమవారము ఉదయము వరకును లాకాలేజి (బండిఖానాలో) యుంచిరి. ఇతడు పై కోర్టు ఆవరణలో కట్టబడుచున్న సిటిసివిలుకోర్టు కట్టడమవని లో నొక పనివాడుగా నున్నాడట. ఇతనికొర కొక మేస్త్రీ జామీను యిచ్చినమీదట నేటియదయము విడుదలచేయబడెను. పోలీసుఅధికారులు ఆ మనీపర్సన్లగుల కాగిరముల ఆధారమును బట్టి వెంటనే ఒక్కపూటలో పర్సన్లయొక్క ఖామందునకు తెలియజేసి జాగుచేయక యుపకార మొనర్చిరి. సదరు పోలీసుఅధికారులలో యం. యస్. మహదేవుగారు ఇంతటి చిన్న విషయములందుగూడ శ్రద్ధవహించి తమ యధికారధర్మముల నిర్వర్తించుటయందును ఆవరణాభిమానములతో సంభాషించి ఇతరులకు సహకారము చేయుటయందును చాల మెచ్చదగి కృతజ్ఞతాపాత్రులై యున్నారు. అధికారాపాంశకములు లేని యిట్టి పోలీసు అధికారులు స్తుతిపాత్రులు.

భారత దేశమునకు మరలి వచ్చుట
మాకు చాల ఆనంద దాయకము
అని రాజప్రతినిధిగా రనిరి

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 28—అఖిల భారత మహామండలియొక్క శాసనసభ్యుల సంఘకార్యదర్శి యగు ఏ. హెచ్. గజ్జాపిగా రు రాజప్రతినిధిగారి సన్మానించుచు పంపినతెలివార్డుకు రాజప్రతినిధిగారు యాక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసరిరి: “భారత దేశమునకు మేము మరలివచ్చుట మాకుచాల ఆనందదాయకముగ నున్నది. భారతదేశముయొక్కయు భారతీయులయొక్కయు శ్రేయోభివృద్ధికిగాను వాతావరణములు వినియోగింపబడును.” (ప్రీ. వెన్.)

సాలామి, త్రి సంజీ వి

84 చెట్ల దినుసులు ఆవునీయ కలిపిన లేహ్యము. మేహపాడలకు సవాయి, స్త్రీలకునుమన్యాధులకు ఆహారము. దీర్ఘ ఉడుకులకు, శుక్ల నవ్వుము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ. జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

రసాయన చాయశాల
మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.
గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లూ మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.
అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీసుగా చిక్కును.
ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, మరి యితర రకములను ముట్టరు.
శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.
130

వీట్టి కమిషను విచారణ
లాహోరులో తోటవిందు
లాహోరు, ఆక్టోబరు 28:—భారతదేశములోని కార్మికుల దురస్థితిను గూర్చి విచారించుటకై పార్లమెంటువారిచే నియమింపబడిన వీట్టి కమిషనువారు లాహోరులో మకాము చేసెదలున్నారు.
వీట్టి లాహోరులో తోటవిందు పంపగబడెను. హైకోర్టు న్యాయమూర్తులను ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక మంత్రిలను తదితర ప్రముఖులను హాజరైరి.
రైల్వే యూనియనుల ప్రతినిధులు సాక్ష్య మిచ్చిరి.
రైల్వే వర్కర్సు యూనియను ప్రతినిధులు వచ్చి తమ యూనియనులలో 10 వేలమందికి పైగా సభ్యు లున్న నుడ సక్రమ ప్రాతినిధ్యముగల సభలుగా రైల్వేవారు అంగీకరించుట లేదని మొరపెట్టిరి.
రైల్వే నూపరింపెండెంబుగారు వచ్చి ఒకేరకము పని వాండ్లకు యెక్కు భిన్నపంపును లేర్పడిన యెడల రైల్వే అధికారులు యెక్కు సంఘములను సక్రమమైనవిగా అమోదింపజాలరని బదులుచెప్పిరి.
కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీల రిజిస్ట్రారుగారు సాక్ష్య మిచ్చిరి.
రైల్వే కర్మాగారములలోని కార్మికులు గొప్ప ఊరేగింపు జరిగిరి. పిమ్మట బహిరంగ సభచేసి యీ రైల్వే కర్మాగార కార్మికుల కష్టనిష్ఠురములను గూర్చి వీట్టి కమిటీవారికి విన్నవించుటకై యొక ప్రతినిధివర్గమును నియమించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. (ప్రీ. వెన్.)

మద్రాసు నూతన గవర్నరుగారి
దేహస్థితి
బొంబాయి, ఆక్టోబరు 28:—గౌ. సర్ జార్జి స్టాన్లీ గారి దేహస్థితి నేడు ఉదయమున చాల నెమ్మది గాంచెను. ఇక 10 రోజులలో వీరు పూర్తి ఆరోగ్యము బడయుదు రని తెలచబడుచును. మద్రాసు గవర్నరు స్వర్ణమగారగు మేజర్ జాన్ స్టెనగారు వీరికి చికిత్సగావించుచున్నారు.
డాక్టరు అభిప్రాయము
మద్రాసు నూతన గవర్నరు గౌ. సర్ జార్జి స్టాన్లీగారికి చికిత్సకేయు మేజర్ జాన్ స్టెనగారు నిన్న 27 వ తేదీన గవర్నరుగారి దేహస్థితి నెమ్మది గాంచుచున్నదనియు పూర్తి ఆరోగ్యము బడయుటకు కొలదిరోజులు పట్టుననియు తెలిపిరి. సర్ జార్జిగారు యొకను పరువునుండి లేవని స్థితియందు నున్నారు. జ్వరము మాత్రము లేదు. (ఆ. వెన్.)
బొంబాయి ఆక్టోబరు 28:—మద్రాసు నూతనగవర్నరు గౌ. సర్ జార్జి స్టాన్లీగారికి నిన్నరాత్రి బాగా నిద్రపట్టినదనియు దేహస్థితియందు ఆరోగ్యము బడయుచున్నా రనియు, నేటిఉదయమున తెలుపబడెను. సర్ స్టాన్లీగారు బొంబాయియందు ఎన్నిరోజులుండెదరని ప్రభుత్వమువారిమూలమున నిరారణముగ సమాచారము తెలియకపోయినను నవంబరు 10 వ తేదీలోపుగ వీరు మద్రాసునకు ప్రయాణముచేయుటకు తగిన స్థితియందుండరని తెలియుచున్నది. (ఆ. వెన్.)
గవర్నరుగారి రాక
(పభుత్వప్రకటన)
తెల్లినెంట్లు కర్నూలు, రైలు ఆవరణలు, సర్ జార్జి ప్రెజెంటిక్కు-స్టాన్లీ, పి. సి. జి. సి. వి. ఇ. సి. ఎం. జి., గవర్నరు డిజిగ్నీటు, గారు యదివరలో ప్రకటింపబడినట్లుగా ఆక్టోబరు 28 తేదీ సోమవారమునకు మద్రాసుకు రాజాలరు. వారు నవ్వులేది రూఢిగా తెలియగానే మరియొక ప్రకటన గావించబడును.

అఖిలభారత జాతీయసంఘ
సంస్కరణసభ

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునియొక్కయు కార్యనిర్వాహకులయొక్కయు ఎన్నిక
లాహోరు, ఆక్టోబరు 28—భారత జాతీయసంఘ సంస్కరణ మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘమువారు సభచేసి రువి రామ్ మనీగారిని తత్సంఘాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. ఆరు ఉప సంఘములు ఖాత నియమింపబడెను. (1) ప్రచురణ సంఘము (2) పుస్తకులు కల్పించు సంఘము (3) వినోదములను కల్పించు సంఘము (4) ఆర్థిక సంఘము (5) శాంతిపైనులను సమకూర్చు సంఘము (6) తీర్మానములను వ్రాయుసంఘము (ప్రీ. వెన్.)

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాచీనము కవరామ్, దివానుబహదూరు చిత్రపు నెంకటాచలంగులయొక్క మూల్యవారాయణరావు సంయుక్త, ప్రొఫెసర్ వి. యస్. కర్క, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యల్. సి. మొదలగు అర్థశాస్త్రవేత్తలు, లోకజ్ఞానధర్మబు లగువారి మేల ఆంధ్రభాషకు అమూల్యంకార మని వినుతింపబడినది. వెల రు 1-0-0. గ్రంథకర్త యద్దనపూడి వెంకటరత్నం, మర్చంట్లు తాడేపల్లిగూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా). 180

చంద్రా నర్సరీతోటలు- సేలం జిల్లా
8 సొల్ల అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర తిరి పజ్జ రు 7½. బాము, దాలిను, అంజూరు, అంగూర్, కులూచి, బ్రౌన్ బెర్రీ, పూలచెట్లు డిజ్జ రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూలచెట్లు, స్వదేశీ తర్కారీ, ఫలవృక్షవిత్తులు, ప్రతిదినును 2½ పాకెట్లు రు 2½. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1½. క్యాలిబ్రాన్ ట్రేడింగ్, Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి
మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములున్నా యితర ఫల, పువ్వు, పత్రభాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. క్యాలిబ్రాన్ ఉచితము. రావు చిన్నా రావు & సన్సు, రూప్తూ నర్సరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

గతపంచత్వైర నుంకయు సంఘముఞ్చారికి. తన కాశ్యప
యనుడు నెలవొసంగియు, తన యుక్తశక్తిగల నొసంగి పలు
విధములొప్పుచేరిన శ్రీ కాతా సూర్యనారాయణరావుగారికి
కమిషినారిపక్షమున వందనములు ప్రకటింపుడెను.

త్వరపడుడు! ధర తగ్గింపబడినది!! త్వరపడుడు!!

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.

శ్రీ మదాంధ్ర వచన భారతము

(రెండు సంపుటములు)

సభా, అరణ్య, విరాట, ఉద్యోగపర్వములు

భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, సౌప్తికపర్వములు

శతఘంటము వేంకటరంగశాస్త్రిగారిచే

సంస్కృతభారతమునకు సరియైన తెనుగు చేయబడినది.

1600 పేజీలు గలది.

రెండుసంపుటముల మునుపటి ధర 16-0-0. ఇప్పటి తగ్గింపు ధర 4-0-0

అలస్యముచేసిన ఆశాభంగము కాగలదు.

మీసేజరు:— ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

గమనిక:— పోస్టుకర్చులు ప్రత్యేకము. ఆర్డరుతోపాటు సగముసొమ్ము అడ్వాన్సుగా పంపగలము. రైల్వేస్టేషన్ సమీపము వారికి రైల్వేమాలముగా పంపబడును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథము లెరుదు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువలెను బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరిఘవీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦

2 జననపురాణము (ద్వీపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦

3 గాంధీమహాత్ముని జల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౮-౦

4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦

5 నీతినిధి: ఇది యొక యుక్తవృద్ధిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే నిరేఖించబడినది. పదవడి యనేకభావల బరి పరితమై వ్యాఖ్యిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు ౧-౮-౦

6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతు లును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦

7 భక్తుపదము (వచనము): పాద్ధమత ధర్మపబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. పాద్ధమతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశాంబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౧౦-౦

8 భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణా పచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (అనర్కు) ౧-౦-౦

9 జీర్ణపిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్య జ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతి చరిత్రయు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦

10. 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యవ్రతయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనవనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరి శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

విజ్ఞాన ప్రచురణ:— కామకర్ణి గారికిగల పంపు ౪౦౬ కొ., 566, రవిచంద్రవారి, హైదరాబాద్, డి.కె. రోడ్.

AMRUTANJANI
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJANI DEPOT
BOMBAY & MADRAS

నేషనల్ యిండియన్ ట్రైపుయిస్టు

రెన్సుకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు

అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.

మా నేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైన డైరెక్టు.

నేషనల్ యిండియన్ పాలీసీచాలా సులభమైనది. ఆకం పెనీమీకు అద్యైఖ్యలన్నిటిని యిచ్చును. మీరు ప్రీమియములు మాత్రం కట్టుతుండవలెను. పాలీసీ తీర్మానముకాగానే మీకు గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్సూరెన్స్ మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములు లేవు తక్షణము యివ్వబడును.

భీమాచేయదలచినవారున్నూ ఏజంట్లుగావుండుటకు పలుకుబడిగల పెద్దపనుషులనున్నూ అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివాటి వ్రాసుకొనవలెను.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్స్-వయర్,

హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజంట్లు,

సార్వరత్ సర్కార్సు, బెజవాడ

ప్రకటన

'బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక'

800 పుటలు. వెల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాధ్యాయ

బ్ర|| కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము ఇయ్యది చిన్నయసూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యానము. తెనుగుభాష నభ్యసించువారందరిని విద్యార్థి పరీక్షకు జదువు విద్యార్థులకును నిది సత్యవ్రతోపయోగము. ఈద్వితీయ ముద్రణము దశక విశేషములు చేర్చబడియున్నవి.

గ్రంథము కోరువారు త్వరపడుడు.

విలాసము:—

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యె. బి. యిడి.

అసిస్టెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొవ్వూరు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు ఖర్చు 1-0-0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తూరు.

2 బాలసుధ (రిజిస్టరు)

మద్రాసు, నరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యాత్మతము. సీసా 1 కు 1-0-0. 18౯ డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ